

సంపుటి: 73 సంచిక: 46 పుటలు: 52

జాగృతి

కలి 5123 - శ్రీ ఘన భారతపద పుష్టి

27 సెప్టెంబర్ - 03 అక్టోబర్ 2021

వెల: ₹15/-

‘ఎక్కడ ఏ గోమాత
హింసకు గురౌతున్నా
ఈ ఆశ్రమానికి రావాలి!’

గోమాత కోసం..

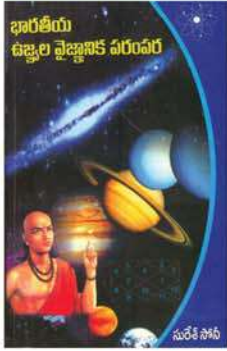
ఇక గోరక్షణ మన ప్రాథమిక హక్కు

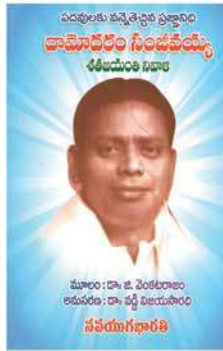
జాగృతి చందాను చెల్లించడానికి పక్కనున్న క్యూఆర్.కోడ్ను మీ మొబైల్‌తో స్కాన్ చేయండి. లేదా <http://payit.cc/S18970> అని బ్రౌజర్‌లో టైప్ చేయండి.

73 ఏళ్లుగా వెలువడుతున్న జాతీయ తెలుగు వారపత్రిక

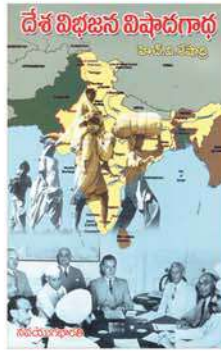
జాతీయ భావాలను మేల్కొల్పే ఉత్తమ సాహిత్యం మీరు తప్పక చదివి, పదిమందిచే చదివించదగిన పుస్తకాలు

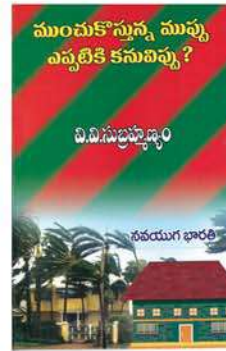
వెల : ₹. 200/-

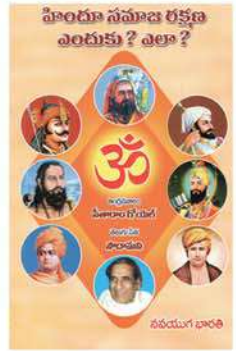
వెల : ₹. 60/-

వెల : ₹. 300/-

వెల : ₹. 60/-

వెల : ₹. 120/-

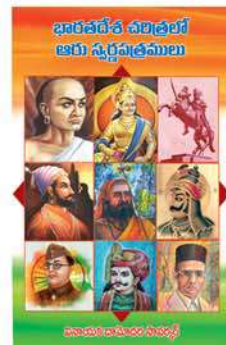
వెల : ₹. 160/-

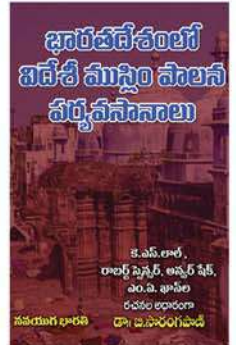
వెల : ₹. 40/-

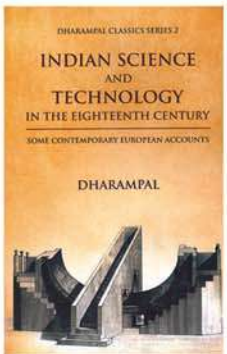
వెల : ₹. 90/-

వెల : ₹. 250/-

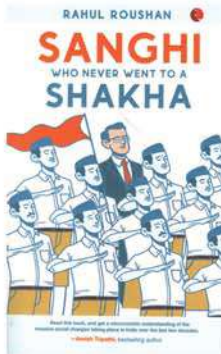
వెల : ₹. 250/-

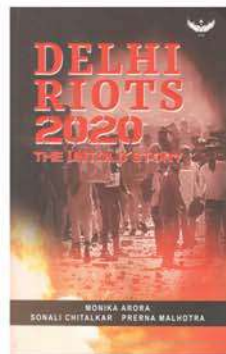
వెల : ₹. 1225/-

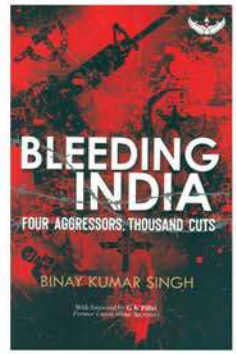
వెల : ₹. 300/-

వెల : ₹. 395/-

వెల : ₹. 299/-

వెల : ₹. 399/-

(5 పుస్తకాల సెట్)

క్రిత, పాత నవయుగ భారతి ప్రచురణలకై సంప్రదించండి

ఫోన్ ద్వారా మీకు కావలసిన పుస్తకాలు తెలియజేయండి! రిజిస్టరు పోస్టులో అందుకోండి!!

040-27563236, 9290127329

సాహిత్య నికేతన్ : 3-4-852, కేశవనిలయం, బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ -27.

జాగృతి - దీపావళి ప్రత్యేక సంచిక 2021

పాఠకులు, ఏజెంట్లు, ప్రకటనకర్తలకు మనవి

ప్రతి ఏటా వెలువరించినట్టే జాగృతి ఈ సంవత్సరం కూడా దీపావళి ప్రత్యేక సంచికను అందించబోతున్నది. అంశం - **'భారత స్వాతంత్ర్య సమరం : మో నేల- మో నేత'.** ఇందులో....

↓ ఆజాద్ కా అమృతోత్సవ్ స్ఫూర్తితో వస్తున్న సంచిక. కాబట్టి త్యాగాలు చేసినా చరిత్ర పుటలలో చోటుకు నోచుకోని మన ఊరి, మన ప్రాంత నేతల కథనాలకు చోటు కల్పిస్తున్నాం. స్వాతంత్ర్యోద్యమ చరిత్ర మీద ఒక కొత్త కోణాన్ని దర్శింపచేస్తుంది.

↓ వాకాటి పాండురంగరావు స్మారక కథల పోటీకి ఎంపికైన కొన్ని రచనలు.

↓ వ్యంగ్య చిత్రాలు, ఇతర వ్యాసాలతో గత సంచికల మాదిరిగానే సర్వాంగ సుందరంగా రూపొందిస్తున్నాం.

ఎప్పటిలాగే ఈ సంచికను కూడా ఆదరిస్తారని ఆశిస్తున్నాం. **01-07 నవంబర్ 2021 సంచిక**గా ఇది దాదాపు 150కి పైగా పేజీలతో వెలువడుతుంది. ఈ సంచికను చందాదారులకు విధిగా పంపిస్తాం.

అదనపు కాపీలు కావాలనుకునే పాఠకులు, ఏజెంట్లు **అక్టోబర్ 25** లోగా జాగృతి కార్యాలయంలో, లేదా 9959997013 నంబరుకు ఫోన్ చేసి సంప్రదించవచ్చు. 10 నుంచి 25 కాపీలు ఆర్డరు చేసిన వారికి 25 శాతం, 26 నుంచి 99 కాపీలు ఆర్డరు పెట్టుకున్న వారికి 30 శాతం, 100, ఆ పైన 33 శాతం డిస్కాంట్ లభిస్తుంది. పైకం ముందుగా చెల్లించనవారికే కాపీలు పంపుతాము. ఆర్డరు చేయనివారికి కాపీలు పంపలేము. పైకం నగదు రూపంలో లేదా జాగృతి కార్యాలయం చిరునామాకు ఎంఓ చేయవచ్చు. బ్యాంకు ఖాతాకు ఆన్లైన్ ద్వారా కూడా పంపవచ్చు.

బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు : A/c Name & No. : Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch.
IFSC : UTIB0002157, PAN No. AAATJ3829L

జాగృతి వారపత్రిక ఆధ్వర్యంలో
ఘనశ్యామల ప్రసాదరావు స్మారక

పాటల రచనల పోటీ

❖ ఈ పోటీకి కొత్తగా రచించిన పాటలనే పంపాలి.

❖ పాట 20 నుంచి 25 లైన్లకు మించరాదు. ఒక గేయకర్త రెండుకి మించి పంపరాదు.

❖ జాతీయతను, సేవాభావాన్ని పెంపొందించే పాటలను మాత్రమే పంపాలి.

❖ ఈ పాట ఎక్కడా ప్రచురితం, ప్రసారం కాలేదని హామీపత్రం జత చెయ్యాలి.

❖ రచనలు అను ఫాంట్లో కాని, యునికోడ్లో కాని డిటిపి చేసి jagriticompetition@gmail.comకి మెయిల్ చేయండి.

❖ మెయిల్ సబ్జెక్టులో 'పాటల పోటీ-2021'కి అని తప్పనిసరిగా రాయాలి.

❖ పోస్టులో అయితే : పాటల రచనల పోటీ, జాగృతి వార పత్రిక, 3-4-228/4/1, జాగృతి భవన్, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500027.

ఎంపిక చేసిన 5 రచనలకు

రూ. 4,000/-

వంతున బహుమతి

రచనలు జాగృతికి చేరవలసిన చివరి తేదీ : 12 అక్టోబర్ 2021

Printed & Published by **Nagol Sreenivas Reddy** on behalf of **Jagriti Prakashan Trust** and printed at Kala Jyothi Process Ltd, 1-1-60/5, Musheerabad, RTC 'X' Road, Hyderabad-500 020. And published at Jagriti Bhavan, 3-4-228/4/1, Lingampalli, Kachiguda, Hyderabad - 500 027.

Editor : Dr. Goparaju Narayana Rao.

సర్వజ్ఞుల వివరాలు, ఫిర్యాదులు, వ్యాపార ప్రకటనల వివరాల కోసం
(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య) సంప్రదించండి.

బి. నాగరాజు సర్వజ్ఞుల మేనేజర్ 040-27561453/9959997013

జాగృతి చందా - సూచనలు

5 సం||ల చందా రూ.3000, సంవత్సర చందా రూ.650, విడి ప్రతి రూ.15

- ◆ అక్షరాలలో పేరు, ఇంటి నెం., గ్రామం, మండలం, జిల్లా, పిన్ కోడ్, మొదలై నెం. సమగ్రంగా ఉండాలి. లేకుంటే కంప్యూటర్ ఆమోదించదు.
- ◆ తాత్కాలిక రసీదు చేరిన 15 రోజుల తర్వాత చందా నెం., ప్రారంభ తేదీ వివరాలు మీకు ఎన్.ఎం.ఎస్. చేస్తాం. ఆ వెంటనే సంచిత కూడా అందుతుంది. మీరు చందా నెం. నోట్ చేసుకోవాలి.
- ◆ పత్రిక అందకపోతే వెంటనే సంప్రదించగలరు. చిరునామా మారితే కార్యాలయానికి విధిగా తెలపండి.

చందా కట్టించే వారికి సూచనలు :

- ◆ చందాలు వసూలు చేసే పంపేవారు తమ పూర్తిపేరు, సెల్ నెం. రాయాలి.
- ◆ రసీదుపై చందాదారుని పూర్తి చిరునామా, పిన్ కోడ్, సెల్ నెం., ఈమెయిల్ ఉండాలి. వివరాలు jagritiweeklysub@gmail.comకు మెయిల్ చేయాలి.
- ◆ ఆన్లైన్/చెక్ ద్వారా కూడా చెల్లించవచ్చు. డబ్బు పంపాక 040-27561453/ 9959997013 సంబర్ధకు తెలియజేయాలి.
- ◆ మరిన్ని వివరాలకు చందాపుస్తకంలో మొదటి రసీదు వెనుక చూడగలరు.

చందా పంపవలసిన చిరునామా :

- ◆ 3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-500 027.

జాగృతి బ్యాంకు ఖాతా వివరాలు :

- ◆ A/c Name & No. Jagriti Prakashan Trust, 920010061405325, Axis Bank, Kothapet Branch. IFSC : UTIB0002157, PAN : AAATJ3829L
- ◆ చెక్కు డిడిపై Jagriti Prakashan Trust అని ఆంగ్లంలో రాయాలి.

సంపాదక మండలితో సంప్రదింపుల కోసం

(ఉ|| 11 నుండి సా|| 6 గంటల మధ్య)

కె. దుర్గారెడ్డి	అసోసియేట్ ఎడిటర్	9959310103
కె. హరిష్	సబ్ ఎడిటర్	9959991304

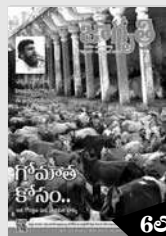
డిజైనర్లు : సిహెచ్. కుమార్, జి. తుకారాం

2కప్పుడు కాంగ్రెస్ లో అసమ్మతి కార్యకలాపాలంటే ఎవరూ గాయపడకుండా చేసే యుద్ధాన్ని మరిపించేవి. ఇప్పుడు భారత రాజకీయ వ్యవస్థను సరే, సామాజిక, మత పరిధి మీద కూడా ఆ పార్టీ అసమ్మతి క్రీడ విష ప్రభావం చూపుతున్నది. వాదా కాంగ్రెస్ అవతరించిన తరువాత ఈ పరిణామం స్పష్టంగానే కనిపిస్తున్నది. ఇందుకు పంజాబ్ లో నాయకత్వ మార్పిడి మరొక రుజువు. ఇంకొక్క నాలుగు మాసాలలో శాసనసభకు ఎన్నికలు జరుగుతాయనగా తొమ్మిదిన్నర సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న కెపటేన్ అమరీందర్ సింగ్ రాజీనామా చేశారు. లేదా చేయించారు. ఆయన వారసునిగా చరణ్ జిత్ సింగ్ చన్ని సెప్టెంబర్ 20న ప్రమాణం చేశారు. వచ్చే శాసనసభ ఎన్నికలలో ఆమ్ ఆద్మి పార్టీ అధికారంలోకి వచ్చే అవకాశాలు ఉన్నాయని సర్వేలు చెబుతున్న సమయంలోనే అధిష్టానం ఇలాంటి రాజకీయ క్రీడ నడపడానికి సాహసించింది. ముఖ్యమంత్రి మార్పు ఆ పార్టీ ఇష్టం. కానీ ఆ మార్పుతో వచ్చే ప్రమాదకర పరిణామాలు ఆలోచించవలసినవే. సరిహద్దు రాష్ట్రం కాబట్టి ఆ పరిణామాలను దేశం పట్టించుకోక తప్పదు.

ఎస్సీ, ఎస్టీలు, మైనారిటీలు కాంగ్రెస్ వంటకంలో కరివేపాకులే. చన్ని ఎంపిక కూడా అంతకు మించినదేమీ కాదనే విమర్శలు వచ్చాయి. ఎస్సీ నేతను ముఖ్యమంత్రిని చేశాం చూడండంటూ బీజేపీకి నవాలు విసిరింది కాంగ్రెస్. వచ్చే ఎన్నికలలో చన్ని నాయకత్వంలోనే పార్టీ ఎన్నికలకు వెళు తుందని ప్రకటించగలరా? అంటూ వెంటనే బీజేపీ సహా చాలా సంస్థలు నిలదీశాయి. దానికి జవాబు రాదు. పంజాబ్ పీసీసీ నాయకుడు సిద్ధు అందుకు ఒప్పుకోవాలి కదా! చన్ని ఎంపిక ఎందుకంటే పంజాబ్ లో ఉన్న 32 శాతం ఎస్సీ ఓట్ల కోసమేనని చన్ని సహా అందరికీ తెలుసు. తాము పంజాబ్ కు తొలి దశిత ముఖ్యమంత్రిని ఇచ్చామని కాంగ్రెస్ ప్రకటించుకుంది. కానీ సిక్కు రాష్ట్రంలో తొలిసారి జాట్ సిక్కులకు అధికారం పోయిందన్న విశ్లేషణ ఉంది.

చన్ని ఎదుర్కొంటున్న 'మీ టూ' తరహా ఆరోపణ మరి కలవరపరిచేదే. పంజాబ్ ముఖ్యమంత్రిగా చన్నిను నియమించడం అవమానకరమని జాతీయ

శాలివాహన 1943 శ్రీ ఘన భాద్రపద బహుళ షష్ఠి

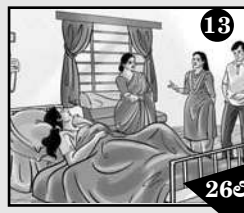

ముఖపత్ర కథనం
గోమాత కోసం...

లోపలి పేజీలలో...

ప్రత్యేక వ్యాసం

సాంతిల్లు కూడా లేని ప్రధాని!

ధారావాహిక నవల

ఆమె మారింది

- గంటి భానుమతి

జాగృతి

సంపాదక్రియం

మహిళా కమిషన్ అధ్యక్షురాలు రేఖాశర్మ ఆరోపించారు. ఆయన వెంటనే రాజీనామా చేయాలని కూడా కోరారు. చన్నీ అమరీందర్ మంత్రివర్గ సభ్యుడే. ఒక ముఖ్యమంత్రి ప్రమాణ స్వీకారం చేసి 24 గంటలు కాకుండానే ఇలాంటి ఆరోపణ రావడం అసాధారణమే. లైంగిక వేధింపుల ఆరోపణలు ఎదుర్కొంటున్న వ్యక్తిని ముఖ్యమంత్రి పదవికి ఎలా ఎంపిక చేస్తారన్నదే రేఖాశర్మ ప్రశ్న. చన్నీతో లైంగిక వేధింపులకు గురైన మహిళా సాధారణ స్త్రీ కాదు. ఒక ఐఏఎస్ అధికారి. తనకు అసభ్యకరమైన సందేశాలు పంపిస్తున్నాడంటూ ఆమె 2018, నవంబర్‌లో ఫిర్యాదు చేశారు. ఇది రహస్యమేమీ కాదు. ఎంత రగడ జరగాలో అంత

పిశాచ క్రిడ

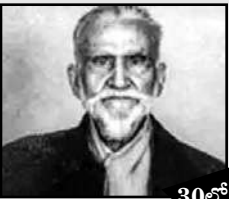
రగడా జరిగింది. దీనితో నాటి ముఖ్యమంత్రి అమరీందర్ సింగ్ జోక్యం చేసుకుని సర్దుబాటు చేశారు. నిజానికి ఇది రెండో తప్పు. ఐఏఎస్ స్థాయిలో ఉన్న మహిళకే న్యాయం జరగనప్పుడు, సాధారణ మహిళ మాటేమిటి అన్న ప్రశ్నకు అమరీందర్ చర్య తావిచ్చింది. మళ్లీ పంజాబ్ రాష్ట్ర మహిళా కమిషన్ ఈ వివాదాన్ని సూమోటోగా స్వీకరించింది కూడా. మంత్రిగారి నిర్వాకం మీద సంజాయిషీ ఇవ్వవలసిందిగా పంజాబ్ మహిళా కమిషన్ అధ్యక్షురాలు మనీషా గులాటీ రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని ఆదేశించారు. అంటే కేసు తిరగతోడారు. ఇది ఎప్పుడోకాదు. ఈ సంవత్సరం జూన్‌లోనే. తాను ఇచ్చిన తాఖీదుకు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కనుక స్పందించకపోతే అమరణ నిరాహార దీక్ష చేస్తానని కూడా మనీషా హెచ్చరించారు. ఈ అంశం మీద రాష్ట్ర ప్రధాన కార్యదర్శి కరణ్ అవతార్ సింగ్‌కు ఆమె లేఖ

రాశారు. జవాబు లేదు. ఈ వివాదం చన్నీని వెంటాడుతూనే ఉంటుందని అమరీందర్ వర్గం మాజీ మంత్రిలే చెబుతున్నారు. ఎందుకంటే అమరీందర్‌ను దించాలంటూ అసమ్మతి గళం ఎత్తినవారిలో చన్నీ ఒకరు. దీనిని అమరీందర్ వర్గం విడిచిపెట్టదు. చన్నీ మీద ఇంకా చాలా ఆరోపణలు ఉన్నాయి. జ్యోతిష్కుడు చెప్పాడని చండీగఢ్‌లో తన అధికార నివాసానికి అక్రమంగా రోడ్డు వేయించారు. దీనిని అధికారులు వచ్చి మూసేశారు. ఏనుగు ఎక్కి ఊరేగితే లాభం ఉంటుందని ఎవరో చెబితే అలాగే చేశారు. అక్రమ మైనింగ్ ఆరోపణలు సరేసరి.

పంజాబ్ రాజకీయాల మీద భవిష్యత్తులో తీవ్ర ప్రభావం చూపే అంశాలకు కాంగ్రెస్ అధిష్టానం ఈ అధికార మార్పిడితో తెరలేపిన మాట నిజం. కులానికి ప్రాధాన్యం లేని సిక్కు సమాజంలో మొదటిసారి కుల రగడ తీసుకువచ్చారన్న ఆరోపణ తీవ్రమైనదే. సిక్కులలో ఎన్నో వర్గానికి చెందిన చన్నీకి పదవి ఇవ్వడం ద్వారా 25 శాతం ఉన్న జాట్ సిక్కులకు అధికారం పోయిందన్న వాదన మొదలయింది. కాంగ్రెస్ మూడు రాష్ట్రాలలో అధికారంలో ఉంది. అందులో ఒకటి పంజాబ్. ఇక్కడ గత కొంతకాలంగా అసమ్మతి రాజకీయాలు నడుస్తూనే ఉన్నాయి. నేను ఇమడలేక ఇబ్బంది పడుతున్నాను. అందుకే రాజీనామా చేశాను అన్నారు, అమరీందర్. నిజానికి వీటి కంటే కూడా ప్రస్తుత పంజాబ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు నవజోత్ సింగ్ సిద్ధు గురించి కెప్టెన్ చేసిన వ్యాఖ్యను కావాలని పక్కకు పెట్టారో, లేక దానికంటే ప్రస్తుతం సంక్షోభమే పెద్దదని పత్రికలు భావించాయో తెలియదు. సిద్ధు జాతి వ్యతిరేకి అని సాక్షాత్తు మాజీ ముఖ్యమంత్రి ఆరోపించడం చిన్న విషయం కాదు. అమరీందర్ మంత్రివర్గంలో ఉన్నప్పుడు సిద్ధు ఏం వెలగబెట్టాడో అందరికీ తెలుసు. మంత్రిగా పాలనను పక్కన పెట్టి టీవీ షోలకు తిరగడం ఆయన నైజం. ఇంకా పాకిస్తాన్‌కు అనుకూలుడనే ముద్ర ఉన్న సిద్ధు రేపు అక్కడ ఎన్నికలకు నాయకత్వం వహిస్తారు. అనుకూలిస్తే ముఖ్యమంత్రి కూడా అవుతారు. ఇదంతా ఆ సరిహద్దు రాష్ట్రానికి గండమే. ★

27 సెప్టెంబర్ 2021, సోమవారం

అసతోమా సద్గమయ తమసోమా జ్యోతిర్గమయ మృత్యోర్నా అమృతంగమయ - బృహదారణ్యకోపనిషత్

జాతీయం
మహేంద్ర స్మృతిలో
కొత్త వర్సిటీ

30లో

పాత కథ

నల్లని తారు రోడ్డు

- కవికొండల వెంకటరావు

32లో

అంతర్జాతీయం
అగ్రరాజ్యం ఏం సాధించింది?

38లో

నేతాజీ - ధారావాహిక

జెండా కోసం ప్రాణం ఇస్తాం

- ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

14

40లో

గోరక్షణలో మా ప్రాణాలకీ ముప్పే!	- 12
ఇక గోరక్షణ భారతీయుల ప్రాథమిక హక్కు	- 14
అధ్యాత్మికం	- 18
మత్స్యసంపదపై ప్రభుత్వం వల (ఆంధ్రప్రదేశ్)	- 20
గాంధీజీ దృష్టిలో అనాటి చట్టసభలు (ప్రత్యేక వ్యాసం-1)	- 24
పర్యాటక రంగానికి పునర్ వైభవం రావాలి (పర్యాటకం)	- 29
వార్తా విశేషాలు	- 35

ఉత్తరప్రదేశ్: అన్ని పార్టీలది హిందూత్వమే (జాతీయం-1)	- 36
స్వయంకృతమే (క్రీడ)	- 43
పెన్నుపట్టి.. వెన్ను తట్టి (మహిళ-నివాళి)	- 44
బాలజాగృతి	- 46
వారఫలాలు	- 48
పదరసం	- 49
'గల్లీ రాడీ' సిల్లి ఎంటర్టైన్‌మెంట్ (సినిమా)	- 50

గోవును జాతీయ జంతువుగా ప్రకటించవలసిందే', ఈ సెప్టెంబర్ 1వ తేదీన అలహాబాద్ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులో గుండెకాయ వంటి అంశమిది. గోవును రక్షించుకునే కార్యక్రమాన్ని హిందువుల ప్రాథమిక హక్కుగా గుర్తించమని కూడా ఆ న్యాయస్థానం ప్రభుత్వాలను ఆదేశించింది. ఆవును తల్లిగా భావించే సాంస్కృతిక వారసత్వం ఈ దేశంలో నలుమూలలా ఉందన్న సంగతీ, గోమాత ఈ దేశ సంస్కృతికి ప్రతీక అన్న వాస్తవాన్నీ మరచిపోరాదని కూడా గుర్తు చేసింది. కోర్టు తీర్పును ప్రభుత్వాలు ఎప్పుడు, ఎంతవరకు అమలులో పెడతాయో అప్పుడే తెలియదు. అయినా ఈ తీర్పు భారతీయులకు, ప్రధానంగా ధార్మిక సంస్థలకు గొప్ప స్థూలస్వాస్తీ ఉత్సాహాన్నీ ఇస్తుంది. తీర్పు సందర్భంగా కోర్టు ఇచ్చిన సందేశం అద్భుతమే. నిజానికి అవి ప్రభుత్వాలు పట్టించుకోకపోవడానికి పెద్ద కారణాలు కూడా కనిపించవు. ఒక్క బుజ్జగింపు రాజకీయాలు మాత్రమే ప్రభుత్వాలను ఇంతకాలం ఆ అంశం జోలికి వెళ్లకుండా చేశాయి. రాష్ట్రాలు గోవధ నిషేధ చట్టం తెచ్చి ఇప్పటికీ 70 ఏళ్లు పూర్తయింది. కానీ దేశంలో ఇప్పుడున్న పరిస్థితి గోసంతతి పాలిట దినదిన గండం నూరేళ్లాయుష్షు విధంగానే ఉంది. ప్రస్తుత వాతావరణం గోవుల పాలిట ప్రాణాంతకంగా మారిపోతున్నది. ఈ నేపథ్యంలోనే గోసంతతి రక్షణను హిందూ ధర్మ పరిరక్షణలో భాగంగా భావించక, ఉద్యమించక తప్పని వాతావరణం ఏర్పడింది. ఫలితమే, గోవధను జాతీయ విధానంగా రూపొందించాలన్న ఆశయం ఉద్యమరూపం సంతరించుకుంటున్నది.

గోమా

1950లో భారత్ లో కాంగ్రెస్ పార్టీయే దాదాపు ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యంగా ఏలింది. కాబట్టి చాలా రాష్ట్రాలలో ఆ పార్టీ ప్రభుత్వాల్లే గోవధను నిషేధించాయి. ఈ మాట ఇవాళ్టి కాంగ్రెస్ నేతలు వింటే ఆశ్చర్యపోయినా ఇది నిజం. గాంధీజీ 1920 నుంచి అనేక సందర్భాలలో గోవధ నిషేధం గురించి స్పష్టంగా మాట్లాడారు. మదన్ మోహన్ మాలవీయ అంతకు ముందే గోరక్షణ గురించి చెప్పారు. రాజకీయాలలో బుజ్జగింపు ధోరణి బలపడడం మొదలైన తరువాత గోవధ నిషేధం అమలు బలహీనపడడం మొదలయింది. కొందరు ముస్లిం పాలకులు కూడా గోవధను నిషేధించిన చరిత్ర ఉంది. క్రమంగా గోవధకు పాల్పడడమంటే ముస్లిం ఆధిపత్యానికీ, ఉనికిని చాటుకోవడానికీ ఒక ఆయుధంగా మతోన్మాదులు ఉపయోగించుకునే అవాంఛనీయ పరిస్థితులు బలపడినాయి. వర్తమాన భారతదేశం చూస్తున్నది సరిగ్గా ఇదే. ఈ నేల మీద సనాతన ధర్మం ఎంత పురాతన మైనదో, గోవును పవిత్రంగా చూసే సంప్రదాయం, దృష్టి కూడా అంతే పురాతనమైనవి. వేదాలే కాదు, కౌటిల్యుడి అర్థశాస్త్రం, ఎన్నో ధర్మశాస్త్రాలు భరత ఖండంలో ఆవు ఔన్నత్యాన్నీ, ఆ అద్భుత ప్రాణి రక్షణకు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తల గురించీ, తల్లి వంటి

ఆ జీవికి ఇవ్వవలసిన మర్యాద గురించి నిష్కర్షగా ప్రబోధించాయి. 'గోవు నడిచే వైద్యశాల, బంగారు గని' అని పుష్కర మహర్షి అన్నాడని ఐతిహ్యం. 'గోవు సర్వస్వంపదలకు మూలం' అని చెప్పింది అధర్వణం. గోసంపదకు సంబంధించి ఆధ్యాత్మిక, ఆర్థికకోణాలు అంతే పురాతనమైనవి. వర్తమాన ప్రపంచంలో పర్యావరణానికి దోహదం చేసే జీవిగా గోవుకే అగ్రతాంబూలం దక్కుతోంది. సేంద్రీయ సేద్యానికీ, దేశవాళీ సేద్యానికీ వనరు ఆవు ఇవ్వవలసిందే. దురాక్రమణదారులు భారతీయుల మనోధైర్యాన్నే కాదు, ఆర్థిక స్థోమతను పతనం చేయడమనే కీలకవ్యూహాలకు ఎంచుకున్న మార్గం గోవులను చంపడం. అంతిమంగా భారతీయ దృక్పథాన్ని నాశనం చేయడం కూడా. కాబట్టే హిందూ ధర్మరక్షణకు తొలిమెట్టుగా గోరక్షణను హిందువులు స్వీకరించవలసి వచ్చింది. హిందువుల మనోభావాలను గాయపరచాలంటే గోవును వధించడమే మార్గంగా ముస్లింలు ఎంచుకున్న సంగతి కూడా చరిత్ర చెబుతుంది. 1714లో గుజరాత్ లో ఒక హిందువు హూలికా (రాక్షసి) దహనం నిర్వహించాడు. ఇందుకు పొరుగున ఉన్న ముస్లింలు అభ్యంతరం చెప్పారు. గొడవ జరిగింది. ఒక దిష్టిబొమ్మను దగ్ధం చేసినందుకు ప్రతీకారంగా ముస్లింలు చేసిన పని, అతడి ఇంటి ఎదురుగా గోవును చంపడం. ఈ మత ఉద్రిక్తత కొన్ని నెలల పాటు కొనసాగింది. 1870 దశకంలో వంజాబ్ లో

'ఎక్కడ ఏ గోమాత

త కోణం..

మొదలైన కుకా ఉద్యమం అచ్చంగా గోరక్షణకు సంబంధించినదే. నామ్ ధారీ ఉద్యమం ఇదే. అంటే గోరక్షణను ఒక ఉద్యమంగా ఈ దేశంలో తొలిసారిగా స్వీకరించినవారు సిక్కులే. 1871లో అమృత్ సర్లో ఒక కసాయి కేంద్రం మీద నామ్ ధారీలు దాడిచేసి 100 ఆవులను విడిపించారు. ఆ సందర్భంగా జరిగిన హింసలో పలువురు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. హిందువులు కొందరికి బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం ఉరిశిక్ష విధించింది. 1880 తరువాత ఆర్య సమాజ్ కూడా ఈ ఉద్యమంలో భాగమైంది. కాబట్టి గోరక్షణ భావన భారతీయులలో స్వాతంత్ర్యోద్యమానికి ఒక కోణం నుంచి అంకురార్పణ చేసినదిగా చెప్పుకోవాలి.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత గోవుకు రక్షణ దొరుకుతుందని హిందువులు ఎదురుచూశారు. పైపై చట్టాలు వచ్చాయి తప్ప, సంపూర్ణ రక్షణ కరమైంది. రాష్ట్రాలలో నామమాత్రంగా ఉన్న గోవధ నిషేధానికి బలం చేకూరాలంటే జాతీయ స్థాయిలో చట్టం ఉండాలి. 1952లో గోవింద దాస్ సంపూర్ణ గోవధ నిషేధానికి లోక్ సభలో తీర్మానం ప్రవేశపెట్టారు. దీనిని ఆమోదిస్తే రాజీనామా చేస్తాననే వరకు నాటి ప్రధాని నెహ్రూ వెళ్లారు. 1952లోనే ఆర్ఎస్ఎస్ గోవధ నిషేధం కోరుతూ రెండుకోట్ల సంతకాలతో రాష్ట్రపతి రాజేంద్రప్రసాద్ కు వినతిపత్రం ఇచ్చింది. ఇంకా చాలా ప్రయత్నాలు జరిగినా 1966లో జరిగిన ప్రయత్నం చరిత్రాత్మకం. గోరక్షణ చట్టం

కోసం విజ్ఞాపనల కాలం అయిపోయింది, త్యాగాల సమయం వచ్చిందన్న నినాదంతో ప్రయాగలో సమ్మేళనం ఏర్పాటు చేశారు. ఆ సెప్టెంబర్ లోనే అప్పటి కేంద్ర హోంమంత్రి గుల్జారీలాల్ నందా ముందు సాధునంతులు తమ విన్నపం ఉంచారు. నందా కూడా గాంధేయవాది, గోరక్షణకు అనుకూలడే. నవంబర్ 7న పార్లమెంట్ నిరసన కార్యక్రమం నిర్వహించాలని నిర్ణయించారు. అదే కనీవినీ ఎరుగనంత పెద్ద గోరక్షా కార్యక్రమంగా చరిత్రకెక్కింది. పది లక్షల మంది హిందువులు దేశ అత్యున్నత చట్టసభ ఎదుట గోవధ నిషేధం కావాలని

ముక్తకంఠంతో నినదించారు. ఆ ఉద్యమం ఏ పార్టీదీ కాదు. ఏ పార్టీకి వ్యతిరేకం కూడా కాదు. అయినా ఇందిర ప్రభుత్వం ఉక్కుపాదం మోపింది. పోలీసులు లాఠీచార్జ్ చేశారు. తరువాత కాల్పులు జరిగాయి. ప్రముఖులైన సాధువులు గాయపడ్డారు. పదకొండు మంది కాల్పులలో చనిపోయినట్టు అధికారికంగా ప్రకటించారు. కర్నూలు కూడా విధించారు. ఆనాటి మృతుల సంఖ్య వందలలోనే ఉంటుందని కార్యక్రమానికి నాయకత్వం వహించిన కర్పత్రిజీ స్వామి చెప్పారు. ఈయనను అరెస్టు చేసి తిహార్ జైలుకు పంపారు. ఒక సందర్భంలో గాంధేయవాది

హింసకు గురౌతున్నా ఈ ఆశ్రమానికి రావాలి!

ప్రభుదత్త మహారాజ్, జయాగూడ గోశాల నిర్వాహకులు

వేకువనే ఏ హిందూ దేవాలయం తలుపులు తెరిచినా మొదట దైవానికి వత్సంతో కూడిన గోవును కనిపించేటట్టు చేసే అద్భుత సంప్రదాయం మనదని గుర్తు చేస్తున్నారు ప్రభుదత్త. గోరక్షణకు ఆయన అందిస్తున్న సేవ ఊహకు అందదు. దాదాపు జీవితం అందుకోసమే వినియోగిస్తున్నారనిపిస్తుంది. గోవు ప్రస్తావన వస్తే, ఆయన నోటి నుంచి 'అమ్మవారు', లేదా 'అమ్మ' అన్న మాటలే వస్తాయి. జయాగూడలోని ఆ సువిశాలమైన గోశాలను సంగ్రహించుకుంటూ అక్కడే ఉంటున్నారు. ఇదంతా గొప్ప గురు పరంపరకు చెందిన తమ పెద్దలు అప్పగించిన ఓ గురుతర బాధ్యతను తాను వారసత్వంగా స్వీకరించానని మాత్రమే వారు భావించడంలేదనిపిస్తుంది. వారి మాట వింటే భారత సంస్కృతికీ, గోమాతకూ ఉన్న పవిత్ర బంధం గురించి రేపటితరానికి గొప్పగా చెప్పగలిగిన అద్భుత ప్రబోధకులనిపిస్తుంది. సాంస్కృతికంగానే కాదు, విజ్ఞానశాస్త్ర పరిధిలో ఆవుకీ, ప్రకృతికీ ఉన్న బంధం గురించి ఆయన దగ్గర గొప్ప కల్పన ఉంది. భారతీయతకూ, అందులో కీలకమైన గోరక్షణకూ ప్రతికూలత ఉన్నా, తనలోని సానుకూల దృక్పథంతోనే ప్రభుదత్త ఈ సేవాధర్మాన్ని అకుంఠిత బీక్షతో నిర్వహిస్తున్నారు. గోమాత విషయంలో భారతీయ సమాజం మారుతుందనే ఆయన ప్రగాఢంగా నమ్ముతున్నారు. అదే నిజం కావాలని అంతా కోరుకోవాలి. ఈ మహోన్నత సామాజిక సేవ గురించి 'జాగృతి' ప్రస్తావించినప్పుడు ఆయన వ్యక్తం చేసిన కొన్ని అభిప్రాయాల మాలిక:

వినోబా కూడా జాతీయ స్థాయిలో గోరక్షణ చట్టం తేవాలని ఆమరణ నిరాహార దీక్ష చేశారు.

1947 నాటికి ప్రతి 1000 మందికి 700 గోవుల వంతున ఉండేది. ఇటీవల కాలంలో వాటి సంఖ్య 400కు తగ్గింది. 1956లో 21 రాష్ట్రాలలో 1,020 గోశాలలు ఉన్నాయి. 2014లో జరిగిన పశుగణన ప్రకారం దేశంలో 122 మిలియన్ల గోవులు ఉన్నాయి. 2014లో పార్లమెంటుకు చెప్పిన వివరాల ప్రకారం దేశంలో 3,030 గోశాలలు లేదా గోరక్షణ కేంద్రాలు ఉన్నాయి. వీటిలో 1,325 రకరకాల పశుసంవర్ధక శాఖలు నిర్వహిస్తున్నాయి. వీటిలో ఎక్కువ గోశాలలు ఇబ్బందికర పరిస్థితులను ఎదుర్కొంటున్నవేనని కూడా అప్పుడే కేంద్రమంత్రి మేనకా గాంధీ పార్లమెంటులో వెల్లడించారు. ఇప్పటికీ గోశాలలు అవే కష్టాలు పడుతున్నాయి. రాష్ట్రాలలోనే కావచ్చు, గోవధ నిషేధం ఉంది. అది కూడా చిత్త శుద్ధితో అమలు చేయడం లేదు. దాని కోసం పోరాడుతున్నవాళ్లని దొంగలుగా, హిందూ మతాన్ని దులుగుగా చిత్రిస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఒక్క హైదరాబాద్ నగరంలోనే దాదాపు 40 గోశాలలు ఉన్నాయి. అందులో నలభయ్యే నుంచి యాభయ్యే వేల గోవులు ఆశ్రయం పొందుతున్నాయి. గోరక్షణ కోసం ప్రభుత్వాలు గట్టి చర్యలు తీసుకుంటేనే మనదైన జాతీయ జంతువుకు రక్షణ ఉంటుందని గోశాలల నిర్వాహకులు గట్టిగా చెబుతున్నారు. మళ్లీ దేశంలోని గోరక్షణ ఉద్యమకారులు వచ్చే నవంబర్ 7న ఢిల్లీలో నిరసన కార్యక్రమం చేపడుతున్నారు. గోరక్షణకు జాతీయ స్థాయిలో చట్టం తెచ్చేవరకు పోరాటం ఆగదని అంటున్నారు.

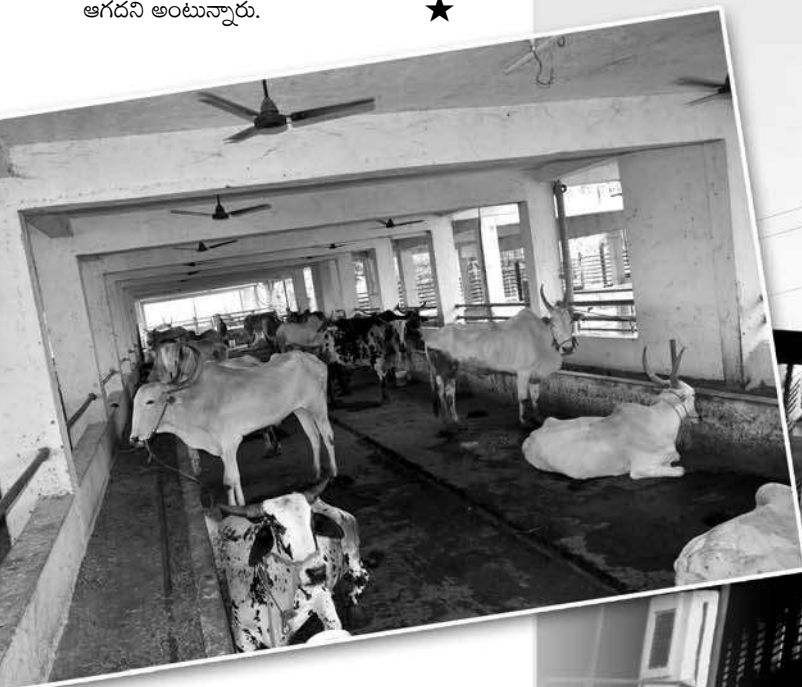
౩ హైందవ సంస్కృతి ఆశయం, ఆచరణ విస్తృతమైనవి. అందులో గోసేవ ఘనమైనది. గోవుతోనే ధార్మిక వ్యవస్థ పరిపూర్ణమవు తుందంటాడు కృష్ణభగవానుడు. దేవుళ్లంతా గోవులో ఉన్నారు. విజయనగరంలో స్వర్ణయుగం అన్నార విద్యారణ్యుల వారు. అంటే గోవుకు మంచిరోజులు అనే. కానీ ఇవాళ పరిస్థితి ఏమిటి? అవుతో కలిగే లాభాల గురించి అంతా చెబుతున్నారు తప్ప, ఆ సంతతికి జరుగుతున్న అపారనష్టం గురించి, చేటు గురించి చెప్పడం లేదు. గోవును చంపరాదని చట్టం ఉంది. ఆ చట్టాన్ని కాపాడుతున్న వాళ్లని థర్డ్ డిగ్రీ హింసకు గురి చేస్తున్నారు.

౩ మన గతంలో పరిస్థితులు మారుతూ రావడం గమనిస్తాం. పన్నెండు, పదమూడు వందల ఏళ్లుగా దాడులూ, వాటి ఫలితాలూ చూశాం. ఘోరీ, ఘజనీ, చంఘిజఖాన్, అహ్మద్ షా అబ్దాలీ వంటి వాళ్లు దాడులు చేశారు. చిరకాలం వాళ్ల పాలనలో ఉండిపోయాం. ఆ ప్రభావం నుంచి మళ్లీ

బయటపడడానికి కొంతకాలం పడుతుంది. ఆరోగ్యకరమైన ఆలోచన అవసరం. తామన ఆహారానికి దూరంగా ఉండాలి. ఎలాంటిది భుజిస్తే అలాంటి బుద్ధులు వస్తాయి. తాగినవాడిని తాగినవాడు అని చెప్పగలం. ఆహార దోషమూ అంతే. ఆలోచనలో ఆరోగ్యం ఉంటే విచక్షణ ఉంటుంది. విచక్షణతో కుటుంబ బాంధవ్యం, సమాజం, ఊరూ వాడూ నిర్మాణాత్మకంగా ఉంటాయి. కానీ జనం తామన ఆహారం వైపు వెళుతున్నారు. ఇవాళ 98 శాతం అలాంటి ఆహారమే కోరుకుంటున్నారు. చరిత్రలో అంటాం గానీ ఈనాడూ సరమేధం కనిపిస్తున్నది. తావిబన చేసేది అదే కదా!

౩ ఎక్కడ ఏ అవు హింసకు గురైనా ఆ మాత ఈ ఆశ్రమానికి రావాలి. ఈ ఆశ్రమ నిర్వహణ ఒక పద్ధతి ప్రకారం, వైజ్ఞానిక మార్గంలో జరుగుతోంది. గోవుకు రక్షణ కల్పించాలి. ఈ మహదాశయాన్ని ఆచరణలో పెట్టడమంటే చాలా భారమే. ఈ విషయం గురించి బయటకు చెప్పాలన్నా కూడా నాకు భయమే. ఆ అమ్మ ఏమీ అడగదు. నా బాధ్యత నేను తెలుసుకోవాలి.

౩ క్షేత్రాలు, యాగాలు, క్రతువులు అన్నీ ఉన్నాయి మనకు. వింత ఏమిటీ అంటే, ఆయా ప్రదేశాలలో ఏది మొదట ఉండాలి అది లేదు. స్వామివారికి మొదట వత్సంతో సహా గోవును దర్శింపచేయాలి. తరువాతే భక్తులు. నందికి గుడులు ఉన్నాయి ఈ దేశంలో. కానీ ఒకవైపు గుడులు కడతాం. మరొక వైపు వాటి పట్ల విపరీత ప్రవర్తన కనపరుస్తాం.

భవనం లోపలి భాగంలో సర్వసౌకర్యాలు

జియూగూడ గోశాల రెండంతస్తుల భవనం

మన పేర్లు చూడండి గోవర్ధన్, కృష్ణకుమార్, గోపాల్...ఇలా. ఇందులో మార్పు రావాలి. ప్రభుత్వంలో, పోలీసులలో, విద్యావ్యవస్థలో మార్పు రావాలి. గోమయం యాంటీ రేడియంట్, ఇంకా చాలా. గోమయం, గోమూత్రం ఆయుర్వేదంలో భాగం. ఇప్పుడు యువతలో ఒక మార్పు కనిపిస్తున్నది. గోమయం తీసుకువెళతారు. తాను పూజచేసుకునే చోట దానితో అలుకుతున్న వారు ఉన్నారు. దానికి ఇంట్లో వాళ్లు ఆటపట్టించినా పట్టించుకోవడం లేదు. అవగాహన పెరిగింది. గోరక్షణ కోసం న్యాయవాదులు కూడా ముందుకు వస్తున్నారు. తోడ్పడుతున్నారు.

❶ గోమన్యాలను ప్రభుత్వాలు వాటికి చెందేలా చేయాలి. దేవదాయ ధర్మదాయ శాఖ కూడా ఆ పని చేయాలి. కానీ అవగాహన లేక వీక్షంతా చాలా పెద్ద తప్పు చేస్తున్నారు. ఎవరూ చెడ్డవాళ్లు కాదు. కానీ మంచివాళ్లమే అని నిరూపించుకునేందుకు ఏదో ఒకటి చేయాలి. మార్పు వస్తోంది. ఎవరికి ఎవరూ ఏం చెప్పడంలేదు. తల్లి ఎప్పుడూ ఏమీ కోరదు. ఇది తల్లి లక్షణం. ఒకవేళ చంపడానికి వస్తుంటే, ఆ కత్తి సరిగ్గా పట్టుకో లేకుంటే, నీకే తెగుతుంది అని చెబుతుంది. భగవంతుడు ఎవరినీ శపించడు. మన భయంతోనే మనం కునారిల్లుతాం. ప్రభుత్వం వైపు నుంచి కూడా మార్పు ఉంది. ప్రభుత్వాలు విద్యార్థి వేతనాలు ఇస్తాయి. ఇలాంటి విద్యార్థి వేతనం పంచగవ్యాల గురించి పరిశోధన చేస్తున్న విద్యార్థికి సరేంద్ర మోదీ కేటాయించారు. ఇక్కడే గోశాలలో ప్రాథమిక చికిత్స చేయడం గురించి శిక్షణ ఇచ్చారు. దీనికి 30 మంది బాలికలు వచ్చారు.

❷ గోవుల పట్ల ఇంత పట్టించు దేనికి అని

ఇటలీలో అడిగారు. గోమాత- తల్లి వంటిది. ప్రాణం పోస్తుంది. ఆ తల్లికి ఏదైనా అయితే? సృష్టి మనుగడకే ప్రమాదం. మనకు దొరుకుతున్నదంటే చులకన. లేనిదాని కోసం తపన. అన్ని గోవులూ ఒక్కటే. పవిత్రమైనవే. మనదైన జాతిని కాపాడుకోవాలి. కపిల గోవు పవిత్రమైనదంటారు. కపిల అంటే నల్లనిది. అంతే. గోవు అంటే ధరిత్రి. తల్లి కదా! అంతా ఆవిడతోనే ఉద్భవిస్తుంది. ఆవిడలోనే లీనమవుతుంది. ఆవులు రకరకాలు. 37 జాతులు ఉన్నాయి. వాటన్నింటినీ మనమే కాపాడుకోవాలి. ఇక్కడ పాల ఉత్పత్తి గురించి పట్టించుకోవద్దు. గంగిగోవు పాలు గరిటదైన చాలు అని ఆనాడే చెప్పారు. గోశాలలు అంటే పితృకార్యాల వేళ పిండాలు పెట్టడానికే అని కూడా అనుకోవద్దు.

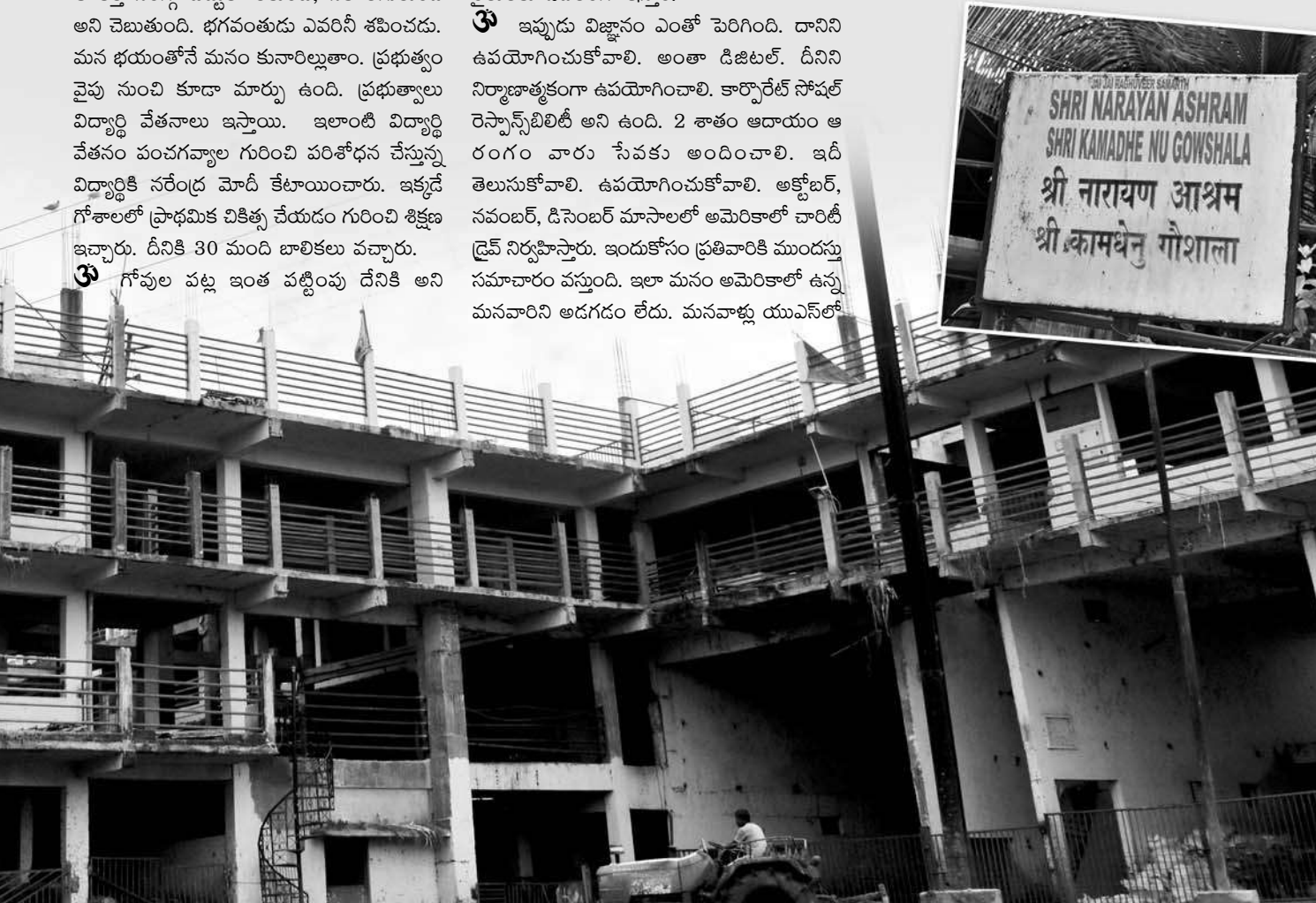
❸ ప్రకృతి వ్యవసాయంతో కాలుష్యం నివారిస్తాం. పంటలకు కృత్రిమమైన ఏ ఎరువు వేసినా కాలుష్యమే. అదే గోవుకు సంబంధించినవి నేలకు అందిస్తే ఆరోగ్యం. ఈ క్రమానికి నష్టం చేస్తే అసలు అస్తిత్వానికే ముప్పు. ఇది ఎవరి భాషలో వాళ్లకి చెప్పాలి. ఇక్కడికి వచ్చిన ఎద్దులని ప్రకృతి వ్యవసాయం చేసుకునే రైతులకు ఉచితంగా ఇస్తాం.

❹ ఇప్పుడు విజ్ఞానం ఎంతో పెరిగింది. దానిని ఉపయోగించుకోవాలి. అంతా డిజిటల్. దీనిని నిర్మాణాత్మకంగా ఉపయోగించాలి. కార్పొరేట్ సోషల్ రెస్పాన్సిబిలిటీ అని ఉంది. 2 శాతం ఆదాయం ఆ రంగం వారు సేవకు అందించాలి. ఇదీ తెలుసుకోవాలి. ఉపయోగించుకోవాలి. అక్టోబర్, నవంబర్, డిసెంబర్ మాసాలలో అమెరికాలో చారిటీ డ్రైవ్ నిర్వహిస్తారు. ఇందుకోసం ప్రతివారికి ముందస్తు సమాచారం వస్తుంది. ఇలా మనం అమెరికాలో ఉన్న మనవారిని అడగడం లేదు. మనవాళ్లు యుఎస్లో

ఎంతమంది ఉన్నారు? అందులో ఒక రాష్ట్రంలో పనిచేస్తున్న యాభయే వేలమందిలో ఐదువేల మంది ఇచ్చినా సేవా సంస్థల బలోపేతానికి ఉపయోగ పడుతుంది. కానీ మనం వెళ్లం. వాళ్లకి చెప్పం. అలాగే ఇంట్లో అన్ని ధార్మిక కార్యక్రమాలు చేస్తాం. సమాజంలోకి వచ్చినప్పుడు వాటికి మనకీ ఉన్న బంధం గురించి, మన భక్తి గురించి చెప్పం. సామాజికంగా కూడా మనదైన ఉనికిని మనం వ్యక్తం చేయలేం. ఇదీ మారాలి.

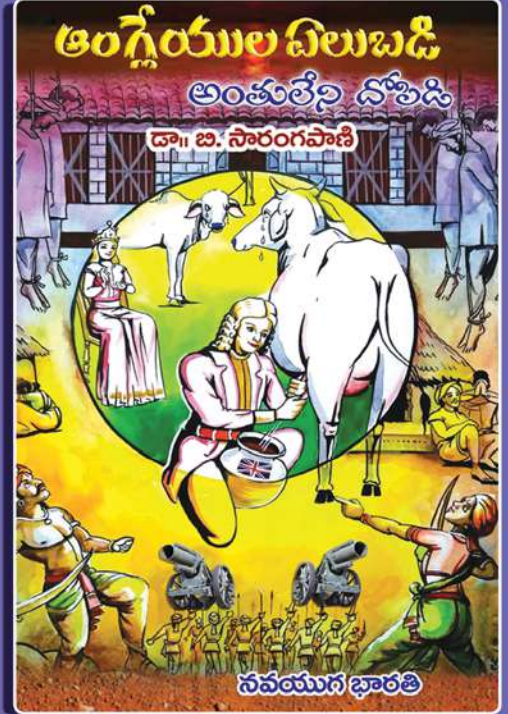
❺ గోసేవలో మతమన్న మాట మరచిపొండి. గోవులు మానవాళికే గొప్ప సంపద. ఇది ఒక ధర్మానికి పరిమితమైనది కాదు. ఉదయమే ఇక్కడికి కొందరు ముస్లింలు వస్తారు. ఆవులకు రొట్టె పెడతారు. ఎందుకంటే, అలా చేస్తే వ్యాపారం బాగుంటుందంటారు. క్రైస్తవులూ వస్తారు. పచ్చగడ్డి తెస్తారు. ఇక్కడి గోవులకు మందులు కావాలంటే చెప్పండి, తెస్తాం అంటారు. ఈ జ్ఞానం గురించి చెప్పాలి. ఇంకా చాలా చేయాలి. ఇది ఆర్ట్ ఆఫ్ లివింగ్.

ప్రభుదత్త మహారాజ్, 9296358630

మనదేశ చరిత్రలో కీలకమైనభాగం అందుబాటులోకి వస్తున్నది

- ❖ 15వ శతాబ్దంలో హిందూదేశానికి సముద్రమార్గం కనుగొనటం యూరోపియన్లకు ఎందుకు అవసరమైంది? దానికి ప్రేరేపించిన క్రైస్తవమతాధిపతులు ఏమి చెప్పారు?
- ❖ హిందూ దేశంలో ఆధిపత్యానికి పోటీపడిన నాలుగు యూరోపియన్ జాతులలో ఆంగ్లేయులది పైచేయి కావడానికి అనుకూలించిన అంశాలేవి?
- ❖ వ్యాపారం మిషన్ దేశంలోకి వచ్చిన తెల్లవారిని మన దేశీయులు ప్రతిఘటించ లేదా? ఆ ప్రయత్నాలు ఎందుకు ఫలించలేదు? దాదాపు రెండు శతాబ్దాలపాటు ఆంగ్లేయుల పాలన సాగడానికి అవకాశమిచ్చిన అంశాలేమిటి?
- ❖ అవకాశం లభించిన ఆ కొద్ది సమయంలోనే వారు మనల్ని ఏ విధంగా పీల్చి పిప్పి చేశారు? ఎంత సంపదను తరలించారు?
- ❖ 1760లో ఇంగ్లాండు పారిశ్రామిక విప్లవం రావడానికి, బెంగాలునుండి ఊహాతీతంగా దోచుకుపోయిన సంపద ఎలా తోడ్పడింది? భూమిశిస్తు కంపెనీ పాలనలో ఎలా పెరుగుతూ పోయింది?
- ❖ ఆంగ్లేయుల జీవితం - హిందూదేశంతో సంపర్కం ఏర్పడక ముందు ఎలా ఉండేది? ఆ తర్వాత ఎలా వికసించి సుసంపన్నమైంది? పాఠశాలలు ఎలా నిర్వహించుకోవాలి? దక్షిణ హిందూ దేశంలో చూసి ఆంగ్లేయులు నేర్చుకొని అమలుచేశారు?
- ❖ ఇంగ్లాండులోని పరిశ్రమల అభివృద్ధికోసం, వాటికి అవసరమైన ముడిసరుకుల కోసం ఇక్కడి నూలు, సిల్కు వస్త్రాలు చక్కెర, ఉక్కు, నౌకా నిర్మాణం తదితర పరిశ్రమలను ఎలాధ్వంసం చేశారు? ఎగుమతులమీద, దిగుమతుల పన్నులు విధించటంవారికి ఒక ఆయుధంగా ఎలా ఉపయోగపడింది?
- ❖ రైలు మార్గాలు ఎందుకు నిర్మించారు? జలమార్గాలను, నీటిపారుదల కాల్వలనూ ఎందుకు నిర్లక్ష్యం చేశారు? రైలుమార్గాలు వేగంగా నిర్మించటం వెనుక ఉన్న దోపిడి ఎలాంటిది? రైలు చార్జీలలో ఎటువంటి తేడాలుండేవి? ఎందుకుండేవి?
- ❖ ఆహార ధాన్యాలు దొరకక ప్రజలు అల్లాడుతున్నప్పుడు వలసపాలకులు అనుసరించిన విధానం ఏమిటి? కృత్రిమమైన కఠవులలో ఎన్ని కోట్లమంది మరణించారు? అటవీ చట్టాలు, నేరస్థజాతుల చట్టాలు - వీటిని తీసికొనిరావటం వెనుక ఆంగ్లేయుల ఆలోచనలు ఎలాంటివి?
- ❖ ఇలాంటి ఎన్నెన్నో ప్రశ్నలకు ఇంతవరకు సరిగా వెలుగులోకి రాని ఎన్నెన్నో చారిత్రక సత్యాలను వెల్లడిస్తూ సమగ్రంగా జవాబు లందించే గ్రంథమిది.

ఉపాధ్వాతం, ఈస్టిండియా కంపెనీ ప్రారంభానికి ముందు, ప్లాన్సీతో పారిశ్రామిక విప్లవం, 18వ శతాబ్దంలో భారత దేశం, వలస పాలకుల భూవిధానాలు - రైతాంగం దుస్థితి, దేశీయ పరిశ్రమల విచ్ఛిన్నం, ఆధునికీకరణ మునుగులో, వనరుల తరలింపు, వలసపాలన కాలపు దారుణాలు, సాంస్కృతిక బానిసత్వం, భావదాస్యం, ఉపసంహారం, ఆంగ్లేయులు ఇక్కడి పాలకులు ఎలా అయ్యారు (చారిత్రక ఘటనల వివరణ ప్రత్యేకానుబంధం) - అనే అధ్యాయాలతో కూడిన సమగ్ర విశ్లేషణ సత్వరం తప్పక చదవడానికై మీ కావేని ఇవ్వడే బుక్ చేసుకోండి.

ఆంగ్లేయుల ఏలుబడి అంతులేని దోపిడి

డా॥ బి.సారంగపాణి రచన

నవయుగ భారతి ప్రచురణ

440 పుటలు వెల : 360 రూ॥లు

అక్టోబర్ లో విడుదల కానున్నది

అక్టోబర్ 18 లోగా అడ్వాన్సుగా చెల్లించేవారికి

300 రూ॥లకే (పోస్ట్జతో కలిపి) లభిస్తుంది.

పంపిణీదారులు : సాహిత్యనికేతన్, హైదరాబాద్

040-27563236 / 9290127329

సాహిత్యనికేతన్ అకౌంట్ వివరములు

ACCOUNT NAME : JAGRITI PRKASHAN TRUST SAHITYANIKETAN

AXIS BANK : Kothapet, current Account : 921020001344019, Ifsc Code : UTIB0002157

పుస్తకం కొరకు బ్యాంకు ఖాతాలో జమ చేసినవారు పై సెల్ ఫోన్ నంబర్ కు సమాచారం ఇవ్వాలి. తమ చిరునామా, ఫోన్ నంబర్ తప్పక మెసేజ్ చేయాలి.

భారతీయత, ఆధ్యాత్మికత పెనవేసుకున్న పరంపర

ఇది చిత్రపతి శివాజీ మహారాజ్ ఆధ్యాత్మిక గురుదేవులు సమర్థ రామదాస స్వామివారి పరంపరకు సంబంధించిన ఆశ్రమానికి దక్కును శాఖ. సమర్థ నారాయణ ఆశ్రమంగా ప్రసిద్ధి చెందింది. స్వామి ప్రభుదత్త 12వ అధిపతి. హైదరాబాద్‌లోని మెహదీపట్నం సమీపంలో, జియాగూడ ప్రాంతంలో, ముచుకుంద (మూసీనది అనలు పేరు) ఒడ్డున ఉంది. ఒకప్పుడు ఇది గొప్ప అగ్రహారం. ఎందరో పండితులు ఉండేవారు. ఇదొక జ్ఞాన, ఆధ్యాత్మిక కేంద్రం. ఆ జ్ఞానాన్ని ఇక్కడ నుంచి పంపించి వేయడానికి తోళ్ళు పరిశుభ్రం చేసే చోటుగా ఈ ప్రాంతాన్ని మార్చారు. ఇక్కడ కూడా స్వార్థం కనిపిస్తుంది. ఈ ప్రాంతంలో తోళ్ళ శుభ్రపరిచేవారు. వాటిని లండన్‌కు తరిలించేవారు. అక్కడ నుంచి తయారైన వస్తువులు వచ్చేవి. పండితులతో పాటు, ఆ వాతావరణం నరివడని సాధారణ ప్రజలు కూడా వలస వెళ్లిపోయారు. ఈ నేలను అక్షరాలా శృశానవాటికగా మార్చేశారు పాలకులు. అలాంటి స్థితిలోనే ఈ ప్రాంతంలో సమర్థ నారాయణ మహారాజ్ (ఆ పరంపరలో 11వ వారు) మొదటి ప్రపంచ యుద్ధానికి ముందు (అంటే 1914 ముందు) ఈ ఆశ్రమానికి వున్నాది వేశారు. రెండో ప్రపంచ యుద్ధం

ముగిసేనాటికి వున్నాసాపన జరిగింది. ఈ ఆశ్రమం గృహస్థ పరంపరలోనిది. సమర్థ రామదాస స్వామి అసలు అధిపతి కావాలి. కానీ తాను చేయవలసిన మహత్కార్యం ఉంది కాబట్టి, ఆ స్థానంలో తన అన్నగారైన గంగాధరస్వామిని నియమించేటట్టు చేశారు. ఏ సమాజంలోనైనా వరివర్తన తేవచ్చునంటారు ప్రభుదత్త స్వామి. 'ఇది హైదరాబాద్. చాలాగొప్పది. అదే భాగ్యనగర క్షేత్రం. ఇక్కడికి రాముడు వచ్చాడు. ఇది గెజిటీర్‌లో ఉంది. భగవానుడి సాక్షాత్కారం గురించి ఇంతటి అద్భుతమైన రుజువు మరెక్కడా లేదు. చాలా పుణ్యక్షేత్రాలకు లేని వైశిష్ట్యమిది. తానాషాకు అంతటి వరం ఇచ్చావు. మాకు లేదేమంటే దానికి జవాబు లేదు' అంటారు ప్రభుదత్త.

ఈ గోశాల హైదరాబాద్ నగరంలోనే పెద్దది. ఇక్కడ 6,500 వరకు గోసంతతి ఉంది. ప్రధానంగా ఆవులే కనిపిస్తాయి. వందలలో ఎద్దులు ఉన్నాయి. గోశాల రోజువారీ ఖర్చు రూ. 1,75,000 నుంచి రూ. 2,00,000.

పాడి వశువులు పెంచే కుటుంబాలకు తెలుస్తుంది- ఆ పనికి ఎంత దీక్ష అవసరమో. అలాంటి కొన్నివేల ఆవుల పోషణ, సంరక్షణ ఎలా

చేయాల్సి? నిజంగా అదొక మహా యజ్ఞం. జియాగూడ, అత్తాపూర్ గోశాలలో చూస్తే విస్తుపోవలసిందే. జియాగూడలో రోజుకు 50 టన్నుల గ్రాసం కావాలి. పశువులను ఐదారుగుంటలకు ఒకసారి అవి ఉండే ప్రదేశం నుంచి శుభ్రం చేసి ఉంచిన స్థలంలోకి మళ్లిస్తూ ఉంటారు. అత్తాపూర్‌లో ఇంకా మనుషులే శుభ్రం చేసే పని చేస్తున్నా, జియాగూడలో మాత్రం ట్రాక్టర్లతో చేస్తున్నారు. విశాలమైన మైదానం నుంచి వాటిని పక్కకి తరలించి అక్కడ శుభ్రం చేసి, మళ్లి గడ్డి వచ్చిన తరువాత వదిలిపెడతారు. నీళ్ల కోసం పొడవాటి కుండీలు ఉంటాయి. పెద్ద పెద్ద భాండా గారాలలో ఉండే గ్రాసం చెడిపోకుండా, వాసన రాకుండా ఉప్పు చల్లుతారు. జొన్న, నేపియర్ గడ్డి చిన్న చిన్న ముక్కలు చేయడానికి యంత్రాలు ఉపయోగిస్తున్నారు. వర్షాకాలం మరింత జాగ్రత్తలు తీసుకుంటారు. జియాగూడ గోశాల నగరం మధ్యలో ఉన్నది కాబట్టి రెండంతస్తుల ప్రత్యేక కట్టడంలో గోశాలను నిర్వహిస్తున్నారు. ★

గోరక్షణలో మా

అక్రమంగా తరలిస్తున్న గోవులను రక్షించే పని ఎలా ఉంటుంది?

ఆవుని రక్షిస్తున్నామన్న పేరుతో అవతలి మతం వారిని చంపేస్తారా? అంటూ గొంతు చించుకునే వారు, ఆవుల రక్షించే పనిలో ప్రాణాలు పోగొట్టుకున్నవారు, పోగొట్టుకోవడానికి సిద్ధంగా ఉన్నవారూ కూడా ఉన్నారని తెలుసుకోవాలి. గోరక్షణలో జరిగిన ఘర్షణలో చనిపోయినవారి కంటే, పోలీసులు, మతోన్మాదుల చేతులలో మరణించిన గోరక్షకులే ఎక్కువ కూడా.

ఘట్టకేసర్, చౌటుప్పల్, శంషాబాద్, మేడ్చల్, శ్రీశైలం రోడ్ల నుంచి హైదరాబాద్ నగరంలోని కనాయి కేంద్రాలకి గోసంతతితో వాహనాలు వస్తాయి. ఇదంతా ఎక్కువగా రాత్రివేళల్లోనే జరుగుతుంది. ఇలాంటి వాహనాల సమాచారం తెలిసినప్పుడు గోరక్షాదళ్ కదులుతుంది. గోవులు తరలిస్తున్న ఆ పెద్ద వాహనానికి ముందూ, వెనకా కార్లు ఉంటాయి. అందులో మారణాయుధాలతో కావలా కోసం మనుషులు ఉంటారు. గోరక్షకులు చెట్లచాటున, పుట్ల చాటున దాగి పోలీసులకు సమాచారం అందిస్తారు. ఆపై బయటపడి వాహనాన్ని ఆపుతారు. ఇదంతా ప్రాణాలకు తెగించి చేసేపని. ఎందుకంటే, గోసంతతి అక్రమ రవాణా అంతా మాఫియా స్థాయిలో జరుగుతున్నదని అంటారు గోరక్షాదళ్ తెలంగాణ వ్యవస్థాపకుడు కోటి శ్రీధర్. ఆయన ప్రస్తుతం నాలుగు కేసులు ఎదుర్కొంటున్నారు. పహాడీ పరీఫ్ పోలీసులు ఆ పోలీస్ స్టేషన్ పరిధిలోకి రాకుండా నిషేధం విధించారు. గోరక్షాదళ్ ప్రస్తుత అధ్యక్షులు కాలూసింగ్. మరొక క్రియాశీలక కార్యకర్త దీపక్సింగ్. కాలూసింగ్ మీద 23 కేసులు ఉన్నాయి. పోలీసులు థర్డ్ డిగ్రీ ప్రయోగించారు. అత్తాపూర్లో మరొక ప్రముఖ గోరక్షకులు పంకజ్ అగర్వాల్, అంతరం నరేష్. ఇదంతా ఒక ట్రస్ట్ ఆధ్వర్యంలో నడుస్తున్నది.

చాలా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలతో పాటు తెలంగాణ ప్రభుత్వం అక్రమ రవాణా దారులకే పరోక్షంగా మద్దతు ఇస్తూ, తిరిగి మాపైనే కేసులు పెడుతున్నదని అంటున్నారు శ్రీధర్. గోవులను తరలిస్తున్న వాహనాలతో పాటు, ఈ వాహనాలకు సాయంగా వస్తున్న చిన్న వాహనాలను తనిఖీ చేస్తే అసలు కుట్ర తెలుస్తుందని గోరక్షకుల వాదన. అందులో ఆయుధాలు ఉంటాయి. కానీ తరలిపోతున్న గోవులను ఆపినందుకు ఒక్కొక్కసారి దారి దోపిడీగా కూడా పోలీసులు, మతోన్మాదులు చిత్రించిన సందర్భాలు ఉన్నాయి. ఒకవేళ గోరక్షకుల కేసులో ఒక్కో కలగచేసుకుంటే మరీ ఉప్పు బిగిస్తుంటారని చాలామంది గోరక్షకులు అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇంకా చిత్రం ఒక్కైతే చొరబడితే ఏమీ చేయలేమని పోలీసులే చెప్పేస్తారు. బక్రీద్ సమయంలో అసలు ఏ పోలీసు అధికారి విధులు నిర్వహించకుండా కట్టడి చేస్తారు. మాట వినకుంటే బదలీయే. గోరక్షకులకు గోజ్జాన్ ఫౌండేషన్ మద్దతు కూడా ఉంది. వీరందరికీ సంబంధించిన కేసులను ఆ సంస్థ చూసుకుంటుంది. ఇందులో మేనకా గాంధీ సభ్యురాలు. హైదరాబాద్

లేదా తెలంగాణలోనే కాదు, గోరక్షణ కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ లో పనిచేస్తున్నవారికి కూడా పోలీసు వేధింపులు తప్పడం లేదు. ఇందుకు ఉదాహరణ శ్రీకాకుళం జిల్లా బారువకు చెందిన ఆదిలక్ష్మి. ఆమె అక్కడ చిలుకూరు బాలాజీ గోశాలను నిర్వహిస్తున్నారు. రాత్రివేళ పోలీసులు వస్తే, ఆమె మరుగుదొడ్డిలో దాగి కలెక్టర్ కు ఫోన్ చేసి మొత్తుకుంటూ ఉంటారు.

అక్రమ రవాణా సమాచారం తెలిసిన తరువాత గోరక్షాదళ్ సభ్యులు 100 నెంబర్ కు సమాచారం ఇస్తారు. ఒక్కొక్క వాహనంలో 30 నుంచి 40 వరకు ఆవులూ, ఎద్దులూ ఉంటాయి. కంట్రైనల్ లో అయితే 60 నుంచి 70 వరకు ఉంటాయి. ప్రతి చిన్నదానికి ఎన్ కౌంటర్లు చేసే పోలీసులు ఇంత పెద్ద ఎత్తున చట్ట విరుద్ధంగా గోసంతతిని అక్రమంగా రవాణా చేసే వారిని, గోవుల పట్ల కర్మశంగా ఉండేవారిని ఎందుకు ఎన్ కౌంటర్ చేయరని శ్రీధర్ ఆవేగంగానే అడుగుతున్నారు. ఆఖరికి గోరక్షకులను పోలీసులు థర్డ్ డిగ్రీకి గురిచేసిన సందర్భాలు కూడా ఎక్కువే ఉన్నాయి. కాలూ సింగ్ పై పోలీసులు థర్డ్ డిగ్రీ ప్రయోగించారు. గోజ్జాన్ ఫౌండేషన్ తో పాటు బజంగ్ దళ్ కార్యకర్తలు కూడా గోరక్షణలో తమవంతుగా సహకరిస్తారు.

ఒక్కప్పుడు గోరక్షణకు కార్యకర్తలు బాగానే వచ్చేవారు. నాయకులు కూడా అలా గోరక్షణకు ముందుకు వచ్చిన యువకుల తల్లిదండ్రులతో మాట్లాడి, వారి అనుమతితోనే తీసుకువెళతారు. కానీ ఒకసారి అరెస్టుయినవారు మళ్లీ రావడానికి వెనకాడుతున్నారు. కేసు పెడితే ఇక చేసేదేం లేదు. ఒకరకంగా గోరక్షణ పనిలో ఉన్నవారు దారుణమైన అణచివేతకు గురౌతున్నారు.

పట్టుబడిన ఆవులతో కాలూసింగ్ తదితరులు

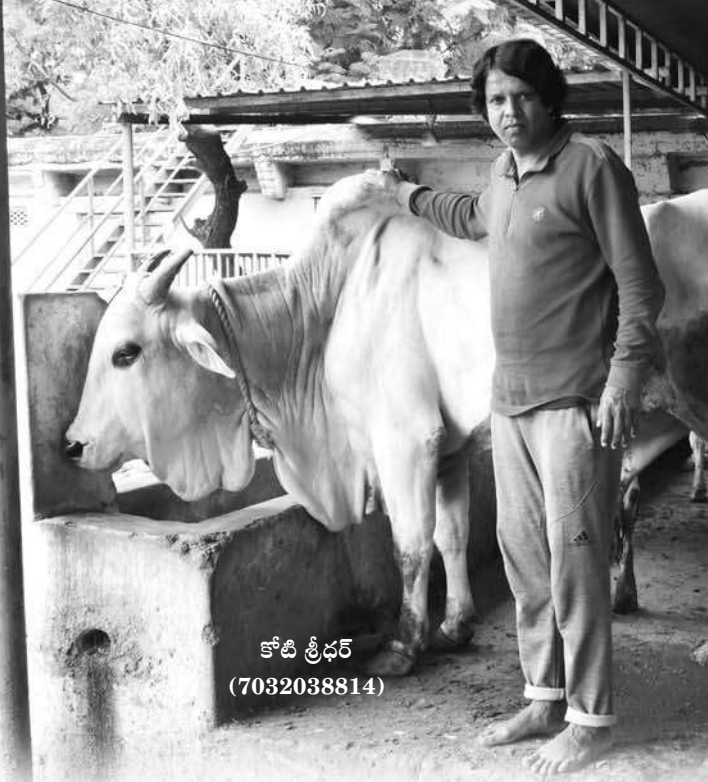
ప్రాణాలకీ ముప్పే!

కానీ ఇవేమీ పత్రికలలో వెలువడవు.

గోరక్షాదళ్ అఖిల భారత సంస్థ. 36 ఏళ్ల క్రితం స్థాపించారు. తెలంగాణతో పాటు, ఆంధ్ర, ఒడిశాలలో కూడా చురుకుగా పనిచేస్తున్నది. ఇంతవరకు రెండు లక్షల ఆవులను కసాయి కేంద్రాలకు పోకుండా దళ్ కార్యకర్తలు రక్షించారు. ఈ కాలంలోనే ఈ సంస్థ దాదాపు 200 మంది కార్యకర్తలను పోగొట్టుకున్నది. దీనికి కేంద్ర నాయకుడు సతీశశర్మ పంజాబ్ కు చెందినవారు. ఈయనను మూడేళ్ల పాటు ఎలాంటి విచారణ లేకుండా జైలులో ఉంచారు. కర్ణాటక, తమిళనాడులలో కూడా ఈ సంస్థ కార్యకర్తలను పోగొట్టుకున్నదని శ్రీధర్ చెబుతున్నారు. అయితే గోవులను అక్రమంగా రవాణా చేస్తున్నవారి మీద గోరక్షకులు చేసిన దాడులే వార్తాపత్రికలలో వస్తాయి గానీ, గోరక్షాదళ్ కార్యకర్తల మరణాల గురించి రావని శ్రీధర్ చెప్పారు.

ఒకసారి పటిష్ట సమాచారం మేరకు ఒక కంట్రైన్ ను పట్టుకున్నారు. అందులో 74 గోవులు ఉన్నాయి. గోరక్షకులు ఆపే సమయానికి అందులో 13 చనిపోయాయి. వాటిని చూస్తే దుఃఖం వచ్చిందని చెప్పారు శ్రీధర్. గోవుల తరలింపు పద్ధతిలో దయాదాక్షిణ్యాలు ఉండవు. నిజంగానే ఆవుకు ఉన్న గ్రహణ శక్తి ఆమోఘమని అంటారాయన. తమ రక్షణ కోసం దగ్గరలోనే ఎవరో ఉన్నారన్నట్టే అవి ప్రవర్తిస్తాయనీ, వాహనం అపి, బయటకు దింపుతుంటే, తమ భవిష్యత్తు ఎలాంటి ఆపద నుంచి సురక్షితంగా బయటపడిందోనన్నట్టే దూకి వస్తాయని చెప్పారు.

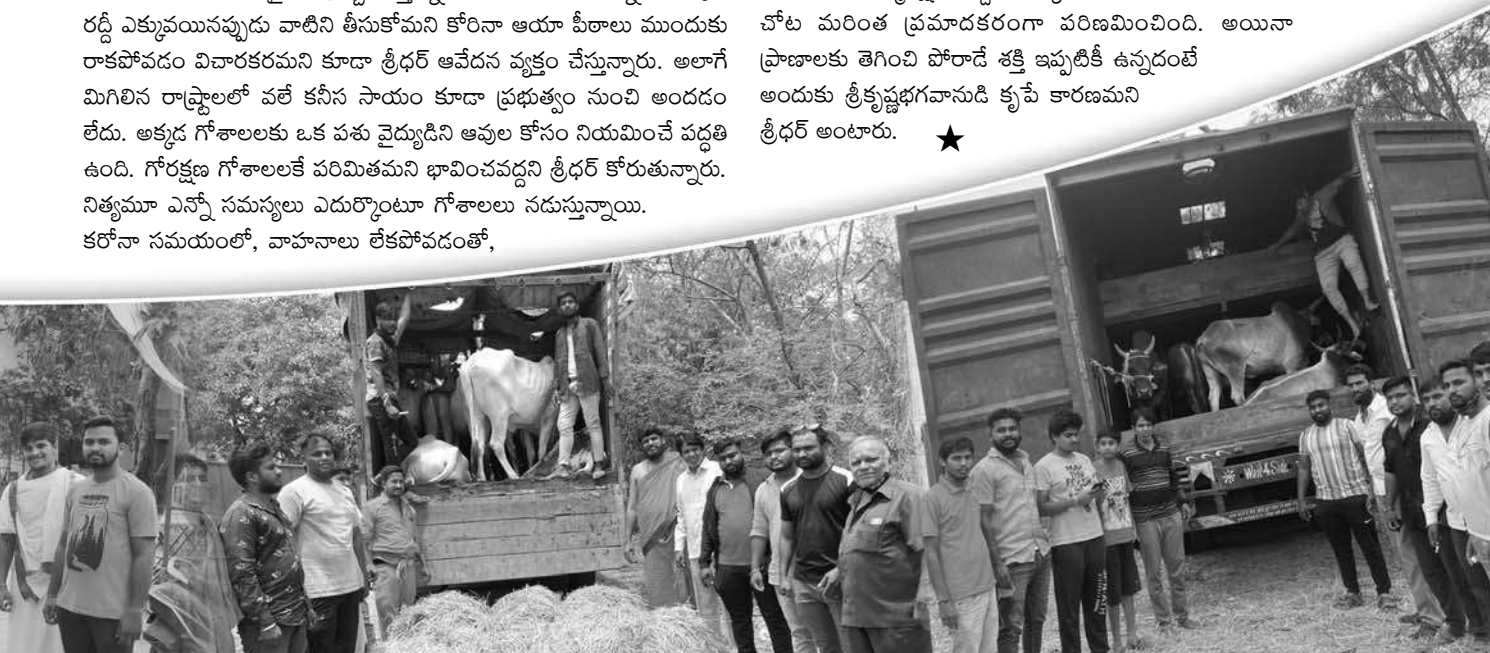
చాలామంది పీఠాధిపతులు, నాయకులు టీవీ చానళ్లలో చర్చలకీ, వార్తాపత్రికలలో ప్రకటనలకీ పరిమితం కావడం వల్ల ప్రయోజనం కనిపించడం లేదని శ్రీధర్ అంటున్నారు. అలాగే గోవుకు పూజ చేసి మేం ధర్మానికి చాలా చేశామని అనుకున్నా గోరక్షణ పని పూర్తయినట్టు కాదని ఆయన చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వ సాయం లేదు. అలాగే దాతలు కూడా ప్రఖ్యాతి ఉన్న గోశాలలకు, పీఠాలకు మాత్రమే మళ్లీ మళ్లీ విరాళాలు ఇస్తున్నారని, ఇది సరికాదని శ్రీధర్ అభిప్రాయం. విరాళాలు తీసుకున్న చాలా పెద్ద పెద్ద సంస్థలు ఆ డబ్బును డిపాజిట్ చేసి చాన్స్ పైసలే ఖర్చు చేస్తున్నారని ఆయన చెబుతున్నారు. ఆవుల రద్దీ ఎక్కువయినప్పుడు వాటిని తీసుకోమని కోరినా ఆయా పీఠాలు ముందుకు రాకపోవడం విచారకరమని కూడా శ్రీధర్ ఆవేదన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. అలాగే మిగిలిన రాష్ట్రాలలో వలే కనీస సాయం కూడా ప్రభుత్వం నుంచి అందడం లేదు. అక్కడ గోశాలలకు ఒక పశు వైద్యుడిని ఆవుల కోసం నియమించే పద్ధతి ఉంది. గోరక్షణ గోశాలలకే పరిమితమని భావించవద్దని శ్రీధర్ కోరుతున్నారు. నిత్యమూ ఎన్నో సమస్యలు ఎదుర్కొంటూ గోశాలలు నడుస్తున్నాయి. కరోనా సమయంలో, వాహనాలు లేకపోవడంతో,

కోటి శ్రీధర్
(7032038814)

గ్రాసం తీసుకురావడానికి గోశాలల వారు పడిన ఇక్కట్లు అసాధారణమైనవని చెప్పారు. ఇప్పటికీ గడ్డి సేకరణ సమస్యగానే ఉందని ఆయన అన్నారు. అత్తాపూర్ గోశాల వ్యయం నెలకు దాదాపు రూ. 8,00,000. పాలు అమ్మగా రూ. 2,00,000 వస్తాయి. మిగిలినదంతా విరాళాల రూపంలోనే రావాలి. విశాఖ శారదాపీఠం అండ కూడా ఉంటుందని ఆయన చెప్పారు.

నవంబర్ 7న గోరక్షాదళ్, భారతీయ గోక్రాంతిమంత్ జాతీయ స్థాయిలో ఢిల్లీలో ధర్మా తలపెట్టింది. నవంబర్ 7వ తేదీనే ఎందుకంటే, 1966లో నాటి ప్రధాని ఇందిరాగాంధీ గోరక్షణ కోసం ఆందోళన చేస్తున్న సాధువుల మీద కాల్పులు జరిపించారు. ఇలాంటి ధర్మా దేశ చరిత్రలోనే మొదటిసారి జరుగుతున్నది. కోటిన్నరమంది వస్తారని అంచనా. ఆవును జాతీయ జంతువుగా ప్రకటించాలని, రక్షణ కల్పించాలని ఈ మహా సమ్మేళనంలో జనం కోరబోతున్నారు. ఈ దేశంలో ధర్మరక్షణ పెద్ద సమస్యగా మారిపోయింది. తమిళనాడు వంటి చోట మరింత ప్రమాదకరంగా పరిణమించింది. అయినా ప్రాణాలకు తెగించి పోరాడే శక్తి ఇప్పటికీ ఉన్నదంటే అందుకు శ్రీకృష్ణభగవానుడి కృపే కారణమని శ్రీధర్ అంటారు. ★

ఒడిశా గోపాలురు..

అత్తాపూర్ గోశాల మేనేజర్ మిశ్రాతో ఒడిశా గోపాలురు

గోరక్షదళ్ గోశాల అత్తాపూర్ లో (పీవీ ఎక్స్ ప్రెస్ వే 161వ పిల్లర్ వద్ద) ఉంది. 2003లో ఆరంభమైన ఈ గోశాల అనంతపద్మనాభస్వామి వారి ఆలయ ప్రాంగణంలో ఉంది. ఇదొక పురాతన ఆలయం. కొండమీద అనంతపద్మనాభ స్వామివారి కోవెల, కింద వినాయకుడు, హనుమ, శివాలయాలు ఉన్నాయి. కొంతవరకు శిథిలమైపోయిన ఈ ప్రాంగణంలోనే గోశాల నిర్వహిస్తున్నారు. ఇక్కడ ఆరువందల వరకు గోవులు ఉన్నాయి. వీటి పోషణ, సంరక్షణ బాధ్యత మొత్తం 21 మంది చూస్తూ ఉంటారు. ఇందులో పనిచేసే యువకుల గురించి ప్రత్యేకంగా తెలుసుకోవాలి. వీరంతా ఒడిశా నుంచి వచ్చినవారే. వారే ఎందుకు అంటే, గోవు మీద వారికి ఉన్న భక్తి, గౌరవం మరొకరిలో చూడడం సాధ్యంకాదని అంటారు శ్రీధర్. ఒక గోవును ఎంత జాగ్రత్తగా చూస్తారో చెప్పాలంటే వారి ఆచారం గురించి తెలియాలి. ఒక గోవు మరణిస్తే వీరే నిర్వహించే కార్యక్రమం గురించి తెలుసుకోవాలి. వీరు సాకుతున్న గోవులలో ఏదైనా కన్నుమూస్తే (కారణం ఏదైనా) వారు పాపపరిహారం చేసుకుంటారు. వెంటనే ఒడిశా వెళ్లి పూరి జగన్నాథుని దర్శించుకుంటారు. తలనీలాలు సమర్పిస్తారు. పదకొండు ఇళ్లలో భిక్ష కోరతారు. ఆ తరువాత మళ్లీ గోసంరక్షణలో చేరతారు. ఈ ఒడిశా గోపాలురు ఇక్కడ 11 మంది ఉన్నారు. ఇది 24 గంటల పని. మహిళలంతా స్థానికులే. ఒకటి నిజం. వీరికి జీతాలు ఇస్తారు. అయినా గోశాలలో పనిచేయడానికి ప్రత్యేకమైన వ్యక్తిత్వం కావాలి. సేవాభావం ఉండాలి. ధార్మిక దృష్టి ఉండాలి. వీటిలో ఎక్కువ కసాయి కేంద్రాల నుంచి ఇక్కడకు వచ్చినవే. ఈ గోశాల మేనేజర్ మిశ్రా. ఆయన కూడా ఒడిశా నుంచి ఇక్కడకు వచ్చినవారే.

మహిళా సిబ్బంది, అత్తాపూర్ గోశాల

అజాదీ కా అమృతోత్సవ్ - దేశ స్వాతంత్ర్య 75 వసంతాల ఉత్సవాలు జరుగుతున్నాయి. ఈ సందర్భంలో గోరక్షణకు అలహాబాద్ హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు జాతి మనోబలాన్ని పెంచేదే.

1947కి ముందు 36 కోట్ల గోసంపదతో వ్యవసాయం సుభిక్షంగా ఉండగా, 50 సంవత్సరాలలో ఆ సంపద 10 కోట్లకు తగ్గిపోయింది. వధశాలలు 300 నుండి వేల సంఖ్యకు చేరి, వేల టన్నులలో గోమాంస ఎగుమతులు పెరిగాయి. విదేశాలు సేంద్రియ ఎరువుల వైపు మొగ్గుతుంటే మనం గోమాంస ఎగుమతుల వైపు మొగ్గి ప్రమాదంలో పడిపోతున్నాం. విదేశాలు నిషేధించిన పురుగుమందులు వాడి జీన్స్ లోపం తెచ్చి భవిష్యత్తరాల వినాశనానికి విషబీజాలు నాటుతున్నాం.

ఈ సెప్టెంబర్ 1వ తేదీన అలహాబాద్ హైకోర్టు గోరక్షణకు అనేక విషయాలను జోడిస్తూ తీర్పు వెలువరించింది. 2021, 2018, 2017, 2005 సంవత్సరాలలో అనేక సందర్భాలలో తెలంగాణ, ముంబాయి, కోల్ కత్తా సహా ఇతర హైకోర్టులు,

ఇక గోరక్షణ

సుప్రీంకోర్టు ఇప్పటికే గోరక్షణపై స్పష్టమైన తీర్పులు వెలువరించినాయి. తాజా తీర్పులోని అంశాలను అన్ని రాష్ట్రాలు అమలుచేయాలి. దీని ప్రకారం రాజ్యాంగం ప్రసాదించిన ప్రాథమిక హక్కులను గోవులకు వెంటనే వర్తింపజేయాలి. గోమాంస భక్షణ ఎవరికీ మౌలిక హక్కు కాదు. చంపే హక్కు కంటే జీవించే హక్కు ఉన్నతమైనది. జిహ్వా కోసం ఇతర జీవుల ప్రాణాలు తీసే అధికారం ఎవరికీ లేదు. భారతీయ సంస్కృతిలో, దేశంలో గోమాత (part of the culture of our Nation) భాగం. గోరక్షణ కేవలం ధార్మిక, మతపరమైన విషయం కాదు. గో సంక్షేమం పైన దేశ సంక్షేమం ఆధారపడి ఉంది. గోరక్షణ-గోసంపదన ఈ దేశంలోని ప్రజలందరి మౌలిక కర్తవ్యం, బాధ్యత, హక్కు, విధి. పూజించే వారికి, ఆర్థికంగా ఆధారపడే వారికి గోరక్షణ ప్రాథమిక హక్కు. సంస్కృతి, శ్రద్ధ, విశ్వాసాలు దెబ్బతింటే దేశం బలహీనపడుతుంది. కనుక సంస్కృతీ పరిరక్షణ మతాలు, కులాలు, వర్గాలు ప్రాంతాలకతీతంగా దేశంలో నివసించే ప్రతి పౌరుని ప్రాథమిక బాధ్యత, విధి. సుదీర్ఘ చరిత్రలో ఎప్పుడెప్పుడు మన సంస్కృతీ, విశ్వాసాల రక్షణను మరిచామో అప్పుడల్లా విదేశీ ఆక్రమణలకు లొంగి, బానిసలమైనాం. అనేకమంది వీరాధివీరుల ప్రయత్నంతో వేల సంవత్సరాల తర్వాత కూడా స్వతంత్రంగా మన సంస్కృతి నిలబడిందని గుర్తించాలని

మనిషే మృగమైతే...

ముప్పుల నుంచి తప్పించుకున్నా కోలుకోలేకపోతున్న ఒక గోవు, జియాగూడ

న్యాయమూర్తి వ్యాఖ్యానించారు. ఇది ఉల్లంఘించినవారికి 7 నుండి 10 సంవత్సరాల వరకు కారాగారం, 3 నుండి 5 లక్షల వరకు జరిమానా ఉంటాయి. జరిమానా విధింపును ఉదహరిస్తూ, గోరక్షణ ప్రజల విశ్వాసాలు, వైజ్ఞానిక ప్రయోజనాల దృష్ట్యా వివిధ హైకోర్టులు, సుప్రీంకోర్టు తీర్పులను వెలువరించిన సంగతిని కూడా న్యాయమూర్తి గుర్తు చేశారు.

1954 నాటి బొంబాయి హైకోర్టు ఆదేశం కూడా కీలకమైనది. గోవధ సంపూర్ణ నిషేధం వైపు తీసుకువెళ్లిన ఆదేశమది. 18 లేదా 15 సంవత్సరాలు అంటూ గోవధకు మినహాయింపులను ఆ తీర్పు నిరసించింది. గోవులు వయసు మీరినా వ్యయసాయానికి, వైద్యానికి, బయోగ్యాస్కు కావలసిన మూత్రం, పేదను ఇస్తూ ఉపయోగపడుతున్నాయి. కాబట్టి ఆ కారణాలతో వధించే అధికారం ఎవరికీ ఉండదు. అందుకే గోరక్షణ రాజ్యాంగం, రాష్ట్ర, కేంద్ర పాలకుల మౌలిక బాధ్యత. రాజ్యాంగ నిర్ణాయక సభలో ఆర్థిక, నైతిక విషయాలు రెండూ గోవధ

నీ బాధ్యత అని ఆనాడే చెప్పాడు. శ్రీకృష్ణ, శ్రీరామ వంటి పురాణ పురుషులు వశిష్టుడు, తీర్థంకరులు, చాణక్య, శంకర భగవత్పాదులు, మంగళపాండే, తిలక్, మదన్ మోహనమాలవీయ, మహర్షి అరవింద్, గాంధీ, రాందేవ్ వంటి వారిని గోరక్షణ సంబంధంగా న్యాయమూర్తులు ఉటకించారు. మౌలానా అబ్దుల్ హుసేన్, అహ్మద్ మదానీ, ఖ్వాజా హాసన్లు కూడా గోరక్షణకు మద్దతు తెలిపిన సంగతిని కూడా వారు గుర్తు చేశారు. పంజాబ్ రంజిత్ సింగ్ గోహత్యకు మృత్యు దండన శిక్ష విధించారు. మైసూర్ హైదర్ అలీ నవాబ్ గోవధ దండనీయ అవరాధంగా ప్రకటించారు. బాబర్, హుమాయూన్, అక్బర్ వంటి వారందరూ గోవధ నిషేధాన్ని అమలు పరిచినవారే. 1857 ప్రథమ భారత స్వతంత్ర పోరాటం గోభక్తి ప్రేరక విన్సులెంగం.

తెలంగాణ హైకోర్టు జూలై 19, 2021న తన తీర్పు వెలువరిస్తూ కొన్ని ఆదేశాలు ఇచ్చింది. అవి:

భారతీయుల ప్రాథమిక హక్కు

నిషేధంపై ఉన్నాయి. గోరక్షణ రాష్ట్ర జాబితాలో ఉంచటం ద్వారా, కొన్ని రాష్ట్రాల్లో గోహత్య నిషేధం అమలులో ఉండటం లేదు. అది అక్కడ సామరస్యానికి భంగం కలిగిస్తున్నది. గోరక్షణ ఆవశ్యకతను చెప్పే వివిధ మతాల, చారిత్రక, పౌరాణిక, వైజ్ఞానిక, వైద్యపరమైన విషయాలను తమ తీర్పులలో న్యాయమూర్తులు ప్రస్తావిస్తూనే ఉన్నారు కూడా. ఆక్సిజన్ తీసుకుని మళ్లీ అదే తిరిగి ఇవ్వగలిగే శక్తి గోవుకు ఉంది. గోవు పంచగవ్యాలు మొండిరోగాలను నయం చేయగలవు. తన మాంసంతో కేవలం కొద్ది మందికే కడుపు నింపగలుగుతుంది. కానీ గోవుతం (నెయ్యి) యజ్ఞం ద్వారా, హవిష్మ ద్వారా వర్షాలు ఇస్తుంది. వాతావరణంలో ఆక్సిజన్ పెంచి, కాలుష్యాలను హరిస్తుంది. వాతావరణ సమతుల్యతను కాపాడుతుంది. హిందువుల విశ్వాసం ప్రకారం పితృదేవతల ఉత్తమలోక ప్రాప్తికి గోవే ఆధారం. హానికారక సూక్ష్మ క్రిమిలను నాశనం చేసి, వ్యవసాయాన్ని వృద్ధి చేస్తుంది. వేద, శాస్త్ర, పురాణ, రామాయణ, మహాభారత, భాగవతాలతో, గోసంస్కృతితో భారతీయ గుర్తింపు వచ్చిందని కూడా కోర్టులు అభిప్రాయపడ్డాయి. కృష్ణుడు గోవును గీతలో 'కామధేను' అన్నాడు. ఏను 'గోవు, ఎద్దు హత్య మనుషుల హత్యతో సమానం' అన్నాడు. జైన్ మతం 'గోమాత స్వర్గ ప్రదాయిని' అంటుంది. బుద్ధభగవానుడు 'మనుషులకు మిత్రురాలు' అని చెప్పాడు. గురుగోవింద్ 'గోరక్షణ

గోరక్షకులు సి.ఆర్.పి. 43 ప్రకారం గోవులను కబేళాలకు తరలించే వాహనాలను ఆపవచ్చు. 100కి దూరం చేసి పోలీసులకు తెలపాలి. స్టేషన్లలో తప్పనిసరిగా కేసు బుక్ చేయాలి.

తనిఖీలకు చెక్పోస్టుల దగ్గర గోరక్షకులను అనుమతించాలి.

సరైన పత్రాలు లేకుండా హైదరాబాద్ నగరానికి గోవులను తరలించే వాహనాలను ఎట్టి పరిస్థితులోనూ అనుమతించరాదు. ఇలా పలు సూచనలు చేసింది.

కేంద్ర కామధేను ఆయోగ్ బోర్డు ద్వారా 2020 దీపావళికి గోమయ ప్రమిదలు తయారీ దేశవ్యాప్తంగా పెద్ద ప్రభావమే చూపించింది. చిన్న ప్రయత్నం కూడా కనీసం 25 వేల రూపాయల ఆదాయాన్ని కలిగించింది. 2021లో గోమయంతో రంగుల తయారీ, పూలకుండీలు, విగ్రహాలు, రాఖీలు - సుమారు 100 పైన గో ఉత్పత్తుల తయారీ ప్రయత్నాలు ముందుకెళ్తున్నాయి. వ్యవసాయ ఎరువులూ, పురుగు మందుల కషాయాలూ, 20 రకాల గోమూత్ర ఔషధాలు, ఆవు నెయ్యి, పంచగవ్యాలతో రకరకాల ఔషధాలు - బహుళ ప్రయోజనాన్ని కలిగిస్తూ, కరోనా పరిస్థితిలోనూ తమ ప్రభావాన్ని చూపాయి.

వ్యాసకర్త : ప్రాంత సహగోసేవా ప్రముఖ్, తెలంగాణ

కొమ్ములు విరిగినవి.. కాళ్ల ఎముకలు విరిగి లేవలేనివి.. రోజుల తరబడి నీళ్లూ, గడ్డి లేక నీరసించినవి... గిట్టలు తెగినవి... తోకలు విరిగినవి.. దేహమంతా గాయాలతో ఆవులు జియాగూడ ఆశ్రమ గోశాలలో కనిపిస్తాయి.

మనిషి నోరు లేని జీవాల పట్ల చూపిన క్రూరత్వానికి ఇది ప్రబల సాక్ష్యం. మనిషే పశువా అన్న ప్రశ్న వేసుకునేటట్లు చేస్తాయి. దేశంలో ఏదో మూల నుంచి మరేదో మూలకి గోసంతతి అక్రమ రవాణా అవుతూ ఉంటుంది. భారీ వాహనాలలో రోజుల తరబడి ఆవులూ, ఎద్దులూ ఉంచుతారు. మూడురోజులో నాలుగురోజులో, అంతకంటే ఎక్కువగానో అలాగే నీళ్లూ, గడ్డి లేకుండా ఆ వాహనాలలో ఉండిపోతాయి. వాహనాలకు కుదుపు వచ్చినప్పుడు డెబ్బయే ఎనభయ్యే నుంచి వంద వరకు కూడా కిక్కిరిసి ఉండే ఈ ప్రాణులు కిందపడిపోతాయి. పొడుచుకుంటాయి. తొక్కుకుంటాయి. వాటిని గోరక్షకులు పట్టుకుని పోరాడి గోశాలలకు తీసుకువస్తారు. ఆ తరువాత కనిపించే వాటి స్థితి ఇంత హృదయ విదారకంగా ఉంటుంది. ఇక్కడకు తీసుకు వచ్చిన తరువాత వైద్యం చేస్తారు. కొన్ని వెంటనే కోలుకోగలుగుతాయి. కొన్నింటికి సమయం పడుతుంది. కాస్త ఓపిక వచ్చే వరకు అలా కళ్లు తెరుచుకుని కదిలే ఓపిక లేక తల వాల్చేసి ఉంటాయి. దగ్గరకు వెళితే ఒక్కసారి తల లేపి మళ్లీ పడుకుంటాయి. కాళ్లు విరిగినవి ఒక చోటే ఉండిపోతాయి. జియాగూడ గోశాలలో పశువైద్యశాల కూడా ఉంది.

అక్రమ రవాణాలో గిట్ట పోగొట్టుకున్న గోవు

సవాళ్లున్నా కాపాడుకోవాలి!

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా ఉంగుటూరు మండలం, నాచుగుంట గ్రామంలో గోపాలకృష్ణ గోశాలను నిర్వహిస్తున్నారు. గౌతమీ సేవా సమితి ఆధ్వర్యంలో నడుస్తున్న ఈ గోశాలను ఇటీవలి వరకు భూపతిరాజు రామకృష్ణంరాజు (భూసుపోషణ ఉద్యమం ఏపీ ఇన్‌చార్జ్) నిర్వహించారు. తరువాత ఎస్. పర్వతరావు, పి. వెంకటరాఘవయ్య నిర్వహిస్తున్నారు. వీరు సేంద్రియ వ్యవసాయ క్షేత్రం కూడా నిర్వహిస్తున్నారు. ఇటీవల భూసుపోషణ బాధ్యతలు చేపట్టడంతో రామకృష్ణంరాజు ఆ గోశాల బాధ్యత నుంచి తప్పుకున్నారు. గోశాల నిర్వహణ, సవాళ్లు అనే అంశం మీద తన అనుభవాలను రామకృష్ణంరాజు జాగృతితో పంచుకున్నారు.

గోశాల ఉద్దేశం ఏమిటి? కేవలం వాటి రక్షణేనా?

జ: నిజమే, ఇప్పుడు గోరక్షణ కీలకంగా మారింది. దీనితో పాటు గో ఆధారిత వ్యవసాయానికి సాయపడడం కూడా వీటి ఉద్దేశం. గోవు ద్వారా ప్రజానీకానికి ఆరోగ్యం ఇవ్వడం మరొకటి. గోవు ద్వారా ధార్మిక జాగరణ చేయడం కూడా.

ఇది ఎప్పుడు ప్రారంభించారు? ఎలా మొదలయింది?

2007లో ప్రారంభించారు. 4 ఆవులతో మొదలయింది. ప్రస్తుతం 65 ఆవులు ఇక్కడ ఉన్నాయి. గిర్, కాంగ్రేజ్, దేశవాళీ ఆవులు- 3 జాతులు ఉన్నాయి. ఒంగోలు అంటోతులు కూడా ఉన్నాయి.

పాల ఉత్పత్తి, విక్రయం ఇవి ఎలా ఉన్నాయి?

పాల ఉత్పాదన తక్కువగానే ఉంటుంది. కొన్ని పాలు లీటరు రూ. 40/-ల చొప్పున విక్రయిస్తారు. కొన్ని పాలు కాచి వెన్న తీసి నెయ్యి తయారు చేస్తారు. కిలో నెయ్యి రూ. 2,500గా అమ్ముతారు. పాలకోవా తయారీకి కొన్ని పాలు ఉపయోగిస్తారు. దీనికి మంచి గిరాకీ ఉంది. వేసవిలో చలివేంధ్రం ఏర్పాటు చేసి మజ్జిగ ఇస్తారు. గోశాలలో పనిచేసే వారికి రోజూ అర లీటర్ పాలు ఉచితంగా ఇచ్చే పద్ధతి ఉంది.

ఆవులు ఈ గోశాలకు ఎలా వస్తాయి? ఎవరైనా దానమిస్తారా?

సాధారణంగా వట్టిపోయిన ఆవులు, చూడుకట్టని ఆవులు గోశాలకు ఇస్తారు. ఏ వయసులోని ఆవు అయినా నిరుపయోగం కానేకాదు. వాటిని గో-ఆధారిత వ్యవసాయం చేసే రైతులకు ఉచితంగా ఇస్తారు. అక్కడ వీటి సేవలు గణనీయంగా ఉపయోగ పడతాయి.

వట్టిపోయిన ఆవులను ఏం చేయడమన్న ప్రశ్నే లేదు. వాటిని కూడా బ్రతికించుకోవాలి. వాటి మూత్రం, పేద ద్వారా ఘనజీవామ్మృతం, పురుగుల మందు కషాయాలు తయారుచేసి వ్యవసాయంలో ఉపయోగించి విషరహిత పంట పండించుకోవచ్చు.

గోశాల నిర్వహణ పద్ధతులు ఎలా ఉంటాయి? ఎలాంటి దాణా ఇస్తారు?

ఆవులకు ఉలవలు, జొన్నలు, వరి తవుడు, సువ్వుల పిండి మొదలయినవి దాణాగా ఉపయోగిస్తారు. వీటితో పాటు పశుగ్రాసం సరేసరి. ఆవులకు కో-5 అనే రకం గడ్డి, పచ్చిజొన్న వేస్తారు. ఈ గడ్డిని ఐదు ఎకరాలలో పెంచుతారు.

గోమూత్రం, గోమయం విలువను ఇప్పుడు సమాజం గుర్తిస్తున్నది. ఇక్కడ వాటిని ఎలా ఉపయోగించుకుంటున్నారు?

అర్క్యే దంత మంజన్, చర్మరక్ష, తలనూనె, మజిల్ ఆయిల్ తయారీలో గోమూత్రం ఉపయోగపడుతుంది. గోమయంతో ప్రధానంగా పిడకలు తయారు చేస్తారు. పినాయిలు, దూప్ కడ్డీలు తయారీకి కూడా ఇది ఉపయోగిస్తారు.

గోవు ప్రత్యేకత కలిగిన జీవి. వాటితో నిండి ఉండే

ఇంటర్వ్యూ:
దండ్రు కృష్ణవర్మ
సీనియర్ జర్నలిస్ట్, 9652561849

గోశాల నిర్వాహణ నిజంగా సవాలే. దీనిని ఎలా అధిగమిస్తున్నారు?

గోశాల నిర్వహణ కొంతవరకు సవాలుగానే చెప్పాలి. ఇలాంటి చోట పనివారితో కొన్ని సమస్యలు కూడా ఉంటాయి. దాణా, ఎండు పరిగడ్డ, పచ్చగడ్డి సేకరణ సమస్యగానే ఉంటున్నది. గోసంతతి ఉత్పత్తులతో చేసే వస్తువుల తయారీ, విక్రయాల

నాచుగుంట గోశాల

మధ్య సమతౌల్యం చూసుకోవాలి. సమస్యను నాన్నదం వల్ల అది విస్తృతరూపం దాటుస్తుంది. అందుకే ఎప్పటికప్పుడు పరిష్కరించాలి. గోపాలకులకు శిక్షణ ఇస్తూ ఈ సవాళ్లను ఎదుర్కొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. ఔషధాలు, ఎరువులు, కషాయాల తయారీలో వాళ్లకి కూడా శిక్షణ ఇస్తారు. చూడి ఆవులతోనే కాదు, లేగదూడల యాజమాన్యం కూడా క్లిష్టమైనదే. చూడావులను వేరుగా ఉంచి ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకుంటారు. లేగలను నిత్యం పరీక్షించాలి. అవసరమయిన చర్యలు తీసుకుంటూ ఉండాలి.

గోశాల పరిశుభ్రత, గోవుల ఆరోగ్యం గురించి ఎలాంటి చర్యలు తీసుకుంటారు?

ఆవులను ఉదయం 8 గంటలకు బయటికి వదులుతారు. బయట తిరిగివస్తే వాటి ఆరోగ్యం, శక్తి పెరుగుతాయి. అవి బయటకు వెళ్లిన సమయంలో గోశాలను నీటితో కడిగి శుభ్రపరుస్తారు. ఇక ఆరోగ్య సమస్యల పట్ల నిరంతరం అప్రమత్తంగా ఉండాలి. సీజనల్ గా వచ్చే రోగాల నివారణకు పశు సంవర్ధక శాఖ ద్వారా టీకాలు వేయిస్తారు. చిన్న చిన్న రుగ్మతలకు వ్యవసాయ కుటుంబాలు సాధారణంగా పాటించే వైద్య పద్ధతులనే అమలు చేస్తారు. అంటే దేశవాళీ, మూలికా వైద్యం చేస్తారు.

ఆర్థిక సమస్యలు ఉన్నాయా?

రాబడి, వ్యయం- వీటిని చూసుకుంటే గోశాల నిర్వహణ అసాధ్యం. గోశాలతో వచ్చే ఆదాయం, నిర్వహణకు చాలదు. దానికి కారణం, వట్టిపోయిన, చూడు కట్టని ఆవులను కూడా పోషించాలి. సమాజంలో గోసంరక్షణ పట్ల గౌరవం ఉన్నవారిని, గో ప్రేమికులను కలిసి నిధి సేకరణ చేస్తారు. ఒక గోమాత సంరక్షణకు సంవత్సరానికి అయ్యే ఖర్చు రూ. 12 వేలు. గోశాల ఒకరోజు నిర్వాహణ వ్యయం రూ. 5 వేలు. పశుగ్రాసం, దాణాలకు శక్తిని సహకారం అందిస్తారు దాతలు.

గోశాల, గోవులు, గోసంతతి, వాటి వృద్ధి సమాజం ఎలా చూడాలంటారు?

గోసంతతి అభివృద్ధి అత్యవసరం. భారతీయతకే కాదు, విజ్ఞానశాస్త్రం ప్రకారం కూడా గోవును సంరక్షించుకోవాలి. అంటే గో-వంశం అభివృద్ధి చెందాలి. ఇందులో భాగంగానే ఆవుతో వ్యవసాయానికి ఎన్ని లాభాలు ఉంటాయో తెలియజేయాలి. ఒక ఆవును పోషించడం ద్వారా 5 ఎకరాలకు ఎరువులు, పురుగు మందులు తయారు చేసుకోవచ్చు. ఆవుపాలు, పెరుగు, నెయ్యి వాడితే మన ఆరోగ్యం బాగుంటుంది. పిల్లలకు చురుకుదనం, జ్ఞాపక శక్తి పెరుగుతాయి. ఆవు నెయ్యితో ఇంట్లోనూ, పొలంలోనూ ధూపం వేయటం వలన ప్రాణ వాయువు మెరుగుపడుతుంది. ఇన్ని లాభాలు ఉన్నాయి కనక ఆవును పోషించుకోవాలి.

గోమాతను పోషిద్దాం - భూమాతను రక్షిద్దాం.

రెండు రాష్ట్రాలలో గోశాలలు

భౌరతీయ సంస్కృతి పరిరక్షణ ప్రతి భారతీయుడి విధి. ఇందుకు గోరక్షణ ప్రతీకగా నిలుస్తున్నది. గోశాలలు అందుకు కేంద్రాలు. తెలంగాణ ప్రాంతంలో 200పైగా గోశాలలు (రిజిస్టర్ అయినవి, కానివి కలిపి) ఉన్నాయి. వాటిలో 5000 పైన సంఖ్యతో నడిచే అతిపెద్ద గోశాలలు హైదరాబాద్ నగరంలోనే ఉన్నాయి. దక్షిణ భారత్ లోనే పెద్దవిగా భ్యాతి గాంచాయి.

ప్రముఖ స్వామీజీలు నిర్వహిస్తున్నవి: చిన జీయర్ స్వామీజీ-ముచ్చింతల, మాతా నిర్మలానంద భారతీ-గండిపేట, శ్రీ బోధానందగిరి స్వామి-యాదాద్రి, జగన్నాథ మందిరం, ప్రతాపార శ్రీరామానుజ జీయర్ స్వామి, సీతారాం బాగ్, దత్తాత్రేయ ఆశ్రమ గోశాల, శ్రీశంకరానందగిరి స్వామి-మంకాల్ వంటివి కనిపిస్తాయి.

ధార్మిక కేంద్రాలుగా: మౌంటీ శంబజ, దేశముఖ్, బాటసింగారం గోశాల, రాజేంద్రనగర్ గోశాల, విశ్వక్సేన గోశాల- వనపర్తి, శ్రీ సాయికృష్ణ గోశాల- చింతపల్లి, లలితాంబికా తపోవనం గోశాల, జడ్చర్ల, వెంకటేశ్వర గోశాల, ఖమ్మం.

వైద్య శిక్షణ కేంద్రాలుగా: కామధేను గోవర్ధన్ గోవిజ్ఞాన కేంద్రం-కొంగర కలాన్, శ్రీ భ్రమరాంబ మల్లికార్జునస్వామి గోశాల-బీరంగూడ, శ్రీ మహర్షి గోశాల- చింతగొట్టు క్యాంప్, హనుమకొండ-క్యాన్పర్ ట్రీట్ మెంట్ ప్రత్యేకం.

ఉత్పత్తుల శిక్షణ-తయారీ కేంద్రాలుగా గోశాలలు/గో ఊర్దా కేంద్రాలు: వాత్సల్య గోశాల-నేరేళ్ల-సిరిసిల్ల జిల్లా, విశ్వమంగళ గోశాల-మేడ్చల్, సురభి గోశాల-తాటిపల్లి, జగిత్యాల, స్వర్ణ గంగ గోమాత-ఈశ్వరీపురి కాలనీ-కాప్రా.

గో ఆధారిత వ్యవసాయం ప్రోత్సహించే గోశాలలు: శ్రీలక్ష్మి గోశాల, చిన్న దర్బల్లి, పాలమూరు, ఏకలవ్య ఫౌండేషన్, జింగుర్తి, తాండూరు, శ్రీ గాయత్రి గోశాల-నిర్మల్, మానవతా విశ్వవిద్యాలయం- నాటువెల్లి, కొత్తకోట.

పాడి-పాలు, నెయ్యి అందించే కేంద్రాలు: ఓంకార్ గోశాల, ముచ్చింతల, గోమాత విశ్వమాత సురభీ గోమాయి గోశాల-ధర్మారం, కోరుట్ల, కామధేను గోశాల-సోమారం, మేడ్చల్, నాగారం-ఎన్.ఎన్.రావు గోశాల, ఇసిబిఎల్, రంగనాథస్వామి గుడి, పహాడీషరీఫ్-వడ్డ కిరణ్-గోశాల.

ప్రధాన దేవాలయాల గోశాలలు: యాదాద్రి శ్రీలక్ష్మీ నరసింహస్వామి-గోశాల, వేములవాడ-శ్రీ రాజరాజేశ్వర స్వామి-గోశాల, శ్రీ భద్రకాళి దేవాలయం-గోశాల, వరంగల్, వైకుంఠపురం-శ్రీ గోకులం గోశాల-సంగారెడ్డి, శ్రీ యోగానంద లక్ష్మీ నరసింహస్వామి-వేదాద్రి, పట్టుపల్లి.

రాష్ట్ర మంత్రివర్గం నిర్వహించే గోశాలలు: నిరంజన్ రెడ్డి- పానగల్లు- వనపర్తి, జగదీశ్వర్ రెడ్డి-మద్దూరు-షాబాద్.

గోరక్షణ ప్రధానంగా గోశాలలు: వందల, వేల సంఖ్యలో గోమాతల రక్షణను గోశాలలు నిర్వహిస్తున్నవి ఎన్నో ఉన్నాయి. అనేక దేవాలయాలలోనూ, స్వామీజీల ఆశ్రమాలలోనూ వ్యక్తిగతంగా గోశాలలు నిర్వహిస్తున్నారు.

ఆంధ్రప్రదేశ్ లోను ఎన్నో గోశాలలు ఉన్నాయి. మంత్రాలయ గోశాల, సురభి గోశాల, నందిని గోశాల- రాజమండ్రి, సింహాచలం దేవస్థానం గోశాల, పశుపతినాథ్ గోశాల- విశాఖపట్నం, కనకాలమ్మవారి గోశాల-కన్నమడుగు, మాధవ గోశాల-నెల్లూరు, చాగంటి కోటేశ్వరరావు గోశాల-కాకినాడ, శ్రీవేంకటేశ్వర గోరక్షణ శాల- తిరుపతి, ఎస్వి గోశాల-తిరుమల, హనుదేవ గోశాల-మచిలీపట్నం, శివకృష్ణ గోశాల-ఉత్తర పాలగిరి, గోశాల-బలభద్రపురం, ఈరన్న గోశాల-కర్నూలు, గోపాలకృష్ణ గోశాల-చికిలి ఉన్నాయి. ఇవి కాకుండా వ్యక్తులు నిర్వహిస్తున్న గోశాలలు కూడా ఉన్నాయి.

పరోపకారాయ ఫలన్ని వృక్షాః
పరోపకారాయ వహన్ని నద్యః
పరోపకారాయ దుహన్ని గావః
పరోపకారార్థమిదం శరీరమ్

నరసింహ శతకంలోని ఈ నానుడి నిత్యం ప్రజల నోళ్లలో నానుతూ బహుళ ప్రాచుర్యం పొందింది. ఇంతకీ 'పరోపకారార్థం ఇదం శరీరం' అంటే భావమేమిటి?

పరోపకారం పుణ్యం

వృక్షాలు ఫలాలనిస్తాయి. వాటిని మనుషులు తింటారు. ఫలాలు మనుషులకు ఆరోగ్యవంతమైన మంచి పోషక ఆహారం అందిస్తాయి. ఏ ఫలం ఆశించకుండా మనుషులకు వృక్షాలు ఫలాలని అందిస్తున్నాయి. భూమి పంటల్ని ఇస్తుంది. అలాగే మనిషి కూడా తనకి భగవంతుడిచ్చిన శరీరంతో పరులకి ఉపకారం చెయ్యాలి. వృక్షాలు, పక్షులు, నదులు, పర్వతాలు, భూమి ఇలా భగవంతుడి సృష్టిలో ఎన్నింటి వలనో మానవుడు ఉపకారం పొందుతున్నాడు. నదులు నీటినిస్తాయి. నీటి వల్ల దప్పిక తీరుతుంది. పంటలు పండుతాయి. గోవులు పాలు, పెరుగు నెయ్యి ఇస్తాయి.. ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే మనిషి లెక్క లేనన్ని ఉపకారాలు ఎన్నింటివలనో పొందుతున్నాడు.

మనిషికి కావలసినవన్నీ భగవంతుని సృష్టిలో లభ్యమవుతున్నాయి. అవేమీ మనిషి నుండి ప్రత్యుపకారం ఆశించకుండా ఉపకారం చేస్తున్నాయి. వాటి వలన ఉపకారమే కానీ ఎటువంటి హాని లేదు.

భగవంతుడి సృష్టిలోని ఎనభై కోట్ల జీవరాసులలో, మనిషి జన్మ ఎంతో విశిష్టమైనది. మనిషి ఒక్కడే ఆలోచించగలిగే శక్తి, వివేచనాశక్తి, విశేషమైన మేధాశక్తి కలిగి ఉన్నాడు. అప్రతిహతమైన శక్తిసామర్థ్యాలు మనిషి సొంతం. మరి అటువంటప్పుడు అత్యంత ఉత్ప్రస్థమైన మానవ జన్మ కలిగి ఉండి ఇతరులకి మేలు చేయకపోవడం, ఉపయోగపడకుండా ఉండడం అనేది ప్రకృతి సహజత్వానికి విరుద్ధం. మన శాస్త్రాలు, ధర్మాల్ని పరోపకార హితానికై పాటుపడమని బోధిస్తున్నాయి. పరోపకారమే పుణ్యం. ఇతరులను పీడించడం పాపం అని వక్కాణిస్తున్నాయి.

'పరోపకారార్థమిదం శరీరం' అనే నానుడి భావం అదే. ఈ శరీరం విశిష్ట ప్రయోజనం పరోపకారమే అనీ, ఉత్ప్రస్థమైన జన్మనెత్తిన ఈ మానవ శరీరం పరోపకారం కోసమే ఉద్దేశించినదనీ అనేక గ్రంథాలు ఘోషిస్తున్నాయి

పవిత్రమైన కర్మలు ఆచరించి, వాటిని భగవదర్పితం చేసి జన్మరాహిత్యం పొందాలి. భగవంతుడు ఈ శరీరాన్ని ఇచ్చింది భోగాలను అనుభవించడానికే కాదు, పరులకు ఉపకారం చెయ్యడానికి. ప్రార్థించే పెదవుల కన్నా పరోపకారమే మిన్న. పరులకి సేవ చెయ్యడమే ఈ దేహం పరమావధి.

పరమేశ్వరుడు జ్యోతి స్వరూపుడు.

ఆ బ్రహ్మజ్యోతికి సూర్యచంద్రాది కాంతులతో పనిలేదు.

'దీపం' పరమాత్మకు ప్రతిరూపం.

జ్యోతిషా మపి తత్త్వోతిః తమసః పారముచ్యతే ।

జ్ఞానం జ్ఞేయం జ్ఞానగమ్యం హృది సర్వస్య తిష్ఠతి ।

జ్యోతులన్నిటినీ ప్రకాశింపచేసే బ్రహ్మజ్యోతి అజ్ఞానాంధకారానికి అతీతం. జ్ఞాన స్వరూపం.

అజ్ఞానం వల్ల అయోమయంగా ఉన్న విషయాలు జ్ఞానం మూలంగా తెలుస్తాయి. అంటే జ్ఞానం జ్యోతిలాగా వెలుగునిస్తుంది. అందువల్లనే అజ్ఞానాన్ని అంధకారంతో, జ్ఞానాన్ని జ్యోతితోను సంకేతించడం మన భారతీయ సంస్కృతి. ఇంట్లో ఎప్పుడూ వెలుగు ఉండాలి తప్ప, చీకటి అనేది ఉండకూడదని శాస్త్రం చెప్తోంది. ఆరోగ్యం దృష్ట్యా కూడా దీపం

అవసరమే! అంతేకాదు,

ఇంటి దీపం లక్ష్మీ

ప్రదమని ఆర్యోక్తి.

ఆధ్యాత్మికం

భగవదనుగ్రహం వల్లనే సద్గురువు

లభిస్తాడు. సద్గురువు కటాక్షం వల్లనే

మానవుడు దివ్యత్వాన్ని పొందుతాడు.

సనాతన ధర్మంలో గురువుది ప్రత్యేక స్థానం.

విద్యను బోధించే గురువుగాని, జ్ఞానాన్ని

బోధించే గురువుగాని ఎవరైనా సరే ఆ

గురువులతో శిష్యుడు ఎలా ప్రవర్తించి

గురువు కటాక్షం పొందాలో మనువు మొదలైన

మహర్షులు చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. ఇది ఏ

ఇతర ధర్మాలలోనూ కనిపించదు. గురు దర్శనం

అవగానే శిష్యుడు సాష్టాంగ ప్రణామం చేయాలి.

శిష్యుడు గురువుతో ప్రవర్తించాల్సిన తీరుని

మనువు ఎలా చెప్పాడో చుడండి!

'శరీరంవైవ వాచం చ బుద్ధీబ్రియమనాంసి చ

నియమ్య ప్రాంజలిస్తే స్వేద్వీక్షమాణో

గురోర్భుఖం' (మనుస్మృతి-2-102)

శిష్యుడు శరీరం, వాక్కు, బుద్ధి,

ఇంద్రియాలు, మనసుని అదుపులో ఉంచుకుని

చేతులు జోడించి సవినయంగా గురువు ఎదుట

నిలబడాలి.

దీపం లక్ష్మీ స్వరూపం

‘దీపం’ మన సంస్కృతిలో విడదీయరాని అంతర్భాగం.

రతే రస్తం సమారభ్య
యావత్ సూర్యోదయాధ్వవేత్
యస్య తిష్ఠేత్ గృహే దీపః
తస్య నాస్తి దరిద్రతా

సూర్యుడు ఉదయించింది మొదలు అస్తమించి తిరిగి మరునాడు సూర్యోదయం వరకూ ఏ ఇంట్లో దీపం ఉంటుందో ఆ ఇంటి వారికి దరిద్రం ఉండదని శాస్త్రం చెప్తోంది. దీపం పెట్టడంలో కూడా ఒక నియమం ఉంది.

ఆయుర్వః ప్రాగ్యంగుఞ్ఘో దీపః
ధనదః స్యాదుదన్ ముఖః
ప్రద్యంగ్ ముఖో దుఃఖదోసౌ
హవిదో దక్షిణ ముఖః

దైవాన్ని ప్రకాశంగా, ప్రకాశాన్ని దైవంగా ఆరాధించే సంప్రదాయాన్ని రుషులు అనుష్ఠించి అందించారు. ‘అగ్నిముఖావై దేవా’ అని వేదం తెలుపుతుంది. దేవతలు అగ్నిముఖులు. ‘అగ్నిం దూతం వృణీమహే’ అన్నది శ్రుతి. అందుకే అగ్నిహోత్రాన్ని ఆరాధించే యజ్ఞవిజ్ఞానాన్ని రుషులు ఆవిష్కరించారు. దేవతల శరీరాలు తేజోమయాలు. కనుకనే తేజస్వరూపాలతోనే వారిని భావించి ఉపాసిస్తారు. నిత్యాగ్నిహోత్రం ద్వారా అగ్నిదేవుణ్ణి ఆవాహన చేసి, యజ్ఞయాగాదులు ద్వారా అగ్నిని ఆరాధిస్తూ ఏ దేవతలకైనా హవ్యాలు

అగ్ని ద్వారానే సమర్పిస్తాం. మనం ఇవ్వదలచుకున్న ద్రవ్యాన్ని ఏ దేవత లేదా దేవుని పేరు చెప్పి స్వాహా అనగానే, అగ్ని దానిని నేరుగా వారికే చేరుస్తాడు. దేవతలకు మనకి అనుసంధానకర్తగా అగ్ని వ్యవహరిస్తాడు. ముక్కోటి దేవతలకు వాహకంగా నిలిచే అగ్నికి సూక్ష్మరూపమే దీపం. ఆ దీప ప్రకాశమే పరబ్రహ్మ.

పూర్వకాలంలో ప్రతి ఇంటా నిత్యం అగ్ని హోత్రం నిర్వహించేవారు. నేటి పరిస్థితుల రీత్యా నిత్య అగ్నిహోత్రం సాధ్యం కాకపోవడంతో ఉభయ సంద్యల్లో దీపారాధన శుభప్రదం అని శ్రేయస్సు కరమని ఓ నియమాన్ని ఏర్పరిచారు.

భక్తిని క్రియారూపంగా ప్రకటించే విధానమే పూజ. మనస్సులో భగవంతుడిని నింపుకుని, నామాలను వాక్ రూపంగా ఉచ్చరిస్తూ, కర్మణా పూజను ఆచరిస్తాం. ఇలా త్రికరణశుద్ధిగా జరిగేది పూజ. ఇలా పూజను ప్రారంభించేముందు ఆ పరమాత్మునికి ప్రతిరూపమైన దీపాన్ని వెలిగిస్తూ..

దీపం జ్యోతి పరబ్రహ్మం

దీపం సర్వతమోహహం

దీపేన హరతే పాపం

దీపలక్ష్మీ నమోస్తుతే

అంటూ దీపాన్ని ఆరాధిస్తాం.

లోకానికి వెలుగును, తేజస్సును ప్రసాదించే సూర్యుడు జీవులమీద దయతో వారికి జీవాన్ని శక్తిని ప్రసాదించడానికి తాను అస్తమిస్తూ ఆ తేజాన్ని దీపంలో నిహితం చేస్తాడట. అందుకే సూర్యాస్తమయానికి కాస్త ముందుగానే ఇంట్లో సంధ్యాదీపం పెట్టే

సంప్రదాయాన్ని పెద్దలు ఏర్పరిచారు. సర్వదేవతలు దీపంలోనే నిక్షిప్తమై ఉంటారన్నది శాస్త్రవచనం. కాంతిని ఐశ్వర్యంగా భావిస్తాం. కనుకనే దీపమును లక్ష్మీస్వరూపంగా కొలుస్తారు.

దీపారాధన వలన దుష్టశక్తులు రావని, ఐశ్వర్యం కలుగుతుందని ఓ నమ్మకం. దీపమున్న ఇంట్లో దుష్టశక్తులు చొరబడనట్లు దేహమనే ఇంట్లో ప్రకాశిస్తున్న ఆత్మజ్యోతిని ధ్యానించినప్పుడు మనస్సులోని కామ క్రోధ లోభ మోహ మదమాత్సర్యాలనే దుష్టశక్తులు ప్రవేశించలేవు. అలాగే దీపజ్యోతిలోని మూడు రంగులు సత్య రజో తమోగుణాలను సూచిస్తాయి. ఈ గుణాలను అధిగమించినప్పుడు ఆ ఆత్మజ్యోతిలో ప్రతిష్ఠితమై ఉన్న పరమాత్మ దర్శనము అవుతుందన్నది మహర్షుల మాట.

సద్గతిని కలిగించడానికి దీపం ఒక సేతువు. పరమాత్ముకు ప్రతీకగా నిలిచే దీపజ్యోతి మన ఆధ్యాత్మిక ప్రగతికి ఆలంబనంగా నిలుస్తుంది.

చీకటి నుండి వెలుగువైపు, అమంగళం నుండి మంగళంవైపు, అజ్ఞానం నుండి జ్ఞానం వైపు, మృత్యువు నుండి అమరత్వం వైపు సాగాలని ప్రబోధించడమే దీపం అంతరార్థం.

గురుశిష్య బంధం

గురువు చెంత ఉన్నప్పుడు శిష్యుడు చాలా సాధారణమైన జీవితం గడపాలి. గురువు కూర్చున్న తరవాత కూర్చోవాలి. గురువు లేచిన తరువాత లేవాలి. వినప్రంగా ప్రవర్తించాలి.

గురువు సమీపంలో ఉన్నప్పుడు శిష్యుడు గురువుకంటే ఎత్తైన ఆసనం మీద కూర్చోకూడదు. గురువు మీద అసత్య ఆరోపణలు చెయ్యకూడదు. గురువు పట్ల అనుచితంగా ప్రవర్తిస్తే శిష్యుడు ఎటువంటి ఫలితాలు పొందాల్సి వస్తుందో మనువు చెప్పాడు.

‘పరివాదాత్ ఖరో భవతి శ్వా వై భవతి

నిందకః

పరిభోక్తా కృమిర్భవతి కీటో భవతి మత్సరీ’

(మనుస్మృతి- 2-301)

గురువుపై అసత్య దోష ఆరోపణ చేసిన శిష్యుడు గాడిదగా పుడతాడు. ఆయనను నిందించిన వాడు కుక్కగా పుడతాడు. అనుచిత

వినుకొండ మురళీమోహన్
శ్రీసుశీల

రీతిన ఆయన

ధనం

అనుభవించేవాడు

క్రిమిగా పుడతాడు. కనుక

గురువు పట్ల శిష్యులు ఎప్పుడూ

అనుచితంగా ప్రవర్తించరాదు ★

వైకాపా ప్రభుత్వం ఎవరినీ వదలడం లేదు. ఇనుక, మధ్యం వ్యాపారాలు చేస్తున్న ప్రభుత్వం మానం దుకాణాలు, సినిమా టీకెట్లు అమ్ముతామని ప్రకటించింది. తాజాగా చేపల చెరువుల మీద పడింది. మత్స్యసంపదను పెంచే చెరువులను ఓపెన్ ఆక్షన్ ద్వారా కేటాయించేందుకు 217 జీవోను జారీ చేయడం వివాదాస్పదమైంది. పంచాయతీలు, తీరప్రాంతాల్లో ఉన్న చేపల చెరువులను ఇప్పటి వరకు మత్స్యసహకార సంఘాలకు కేటాయిస్తున్నారు. మూడేళ్లకోసారి నామినల్గా పదిశాతం ధర పెంచి ఆ సంఘాలే చెరువులను నిర్వహించుకునేవి. కానీ ఇప్పుడు ఓపెన్ ఆక్షన్ పద్ధతిలో వాటిని కేటాయిస్తామనడంలోనే చిక్కు వచ్చింది.

ఓపెన్ ఆక్షన్ పద్ధతిలో చెరువులను కేటాయిస్తే వాటిని అసలైన మత్స్యకార సంఘాలు సాధించలేవు. పెద్ద కాంట్రాక్టర్లు, రాజకీయ నాయకులు ఇందులో ప్రవేశించి పాడుకుంటారు. తమకు సహజసిద్ధంగా ఆదాయవనరుగా లభిస్తున్న చెరువులు, అందులోని మత్స్యసంపదను రాష్ట్ర ప్రభుత్వం దురుద్దేశంతో తమ పార్టీ నాయకులు, తాబేదార్లకు కట్టబెట్టేందుకు జీవో నెంబరు 217 జారీచేసిందని మత్స్యకారులు ఆరోపిస్తున్నారు. రాష్ట్రంలోని నీటి సంస్థలకు చెందిన 100 హెక్టార్లకు పైన ఉన్న చెరువులకు ఓపెన్ ఆక్షన్ వర్తిస్తుందని ఈ జీవోలో ఉంది. దీనికి అనుబంధంగా ఉన్న పేపరులో నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించి 27 చెరువుల్లో మాత్రం అమలు చేస్తున్నట్లు ఉంది. ఈ అనుబంధ వివరాలు చూపించి ఈ జీవోను నెల్లూరు జిల్లాకే పరిమితం చేస్తున్నట్లు ప్రభుత్వం చెబుతోంది. 217 కేవలం నెల్లూరుకే పరిమితం చేసే పక్షంలో జీవోలో ఈ విషయాన్ని ఎందుకు చేర్చలేదు. జీవో విధివిధానాల్లో నెల్లూరు జిల్లాను ప్రయోగాత్మకంగా తీసుకున్నట్లు చెబుతోంది. అంటే రాష్ట్రవ్యాప్తంగా ఇదే కార్యక్రమాన్ని అమలు చేస్తారని స్పష్టంగా తెలుస్తోంది. దీని ద్వారా లక్షలాది మత్స్యకారులకు అన్యాయం జరుగుతుంది. సంఘంలో మనిషికి గరిష్టంగా రూ.15 వేలు మాత్రమే ఆర్థిక వెసులుబాటును చూపించి శాశ్వత భుక్తంలో ఉన్న నదులు, చెరువులు వంటి నీటివనరులను కార్పొరేట్లకు దారాధత్తం చేస్తున్నారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వం మత్స్యకారుల సంక్షేమానికి రాష్ట్రానికి వందల కోట్ల నిధులు ఇస్తోంది. మత్స్యభరోసా పథకంలో 1.20 లక్షల మందికి

రూ. 10 వేలు ఇచ్చామని రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెప్పింది. ఇందులో వైకాపా కార్యకర్తలు, అనర్హులకే లబ్ధిని చేకూర్చారన్న భాజపా ఆరోపణలకు వైకాపా నుంచి సమాధానం లేదు. మోపిదేవి వెంకటరమణ నియోజకవర్గం నిజాంపట్నంలో నకిలీ లబ్ధిదారులను మత్స్యశాఖ పట్టుకున్న విషయం గుర్తుచేసుకోవాలి. రాష్ట్రంలో ఇంకా 24 వేల మంది మత్స్యకారులకు భృతి అందలేదని చెబుతున్నారు. మత్స్యకారులకు నాలుగు కార్పొరేషన్లు ఏర్పాటు చేశామని ప్రభుత్వం గర్వంగా చెప్పింది. ఇలా ఏర్పాటుచేసిన నాలుగు కార్పొరేషన్ల ద్వారా ఇప్పటివరకు ఎన్ని కోట్ల నిధులు ఖర్చు పెట్టారో చెప్పాలి? ఎందుకంటే ఇంతవరకు ఈ కార్పొరేషన్లకు ఒక్క రూపాయి ఖర్చుచేయలేదని మత్స్యకారులే ఆరోపిస్తున్నారు. ప్రభుత్వానికి చిత్తశుద్ధి ఉంటే ఒక్కో ఫైనాన్స్ కార్పొరేషన్కు రూ. 500 కోట్లు కేటాయించి, ఖర్చుచేసి తమ సంక్షేమానికి కృషి చేయాలని మత్స్యకారులు డిమాండ్ చేస్తున్నారు.

ఫిషింగ్ హార్బర్లు ఏం చేశారు?

ఫిషింగ్ హార్బర్ల నిర్మాణానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం 60 శాతం నిధులు కేటాయిస్తుంది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 40 శాతం నిధులు కేటాయించాలి. గత చంద్రబాబు ప్రభుత్వం అంచనాలు పెంచి చూపించింది. వాటిని కేంద్రం ఆమోదించలేదు. తర్వాత వచ్చిన వైకాపా ప్రభుత్వం రెండేళ్ల క్రితం పది ఫిషింగ్ హార్బర్లు కేంద్ర సాయంతో తామే నిర్మిస్తామని కేంద్రానికి చెప్పి వాటికి సంబంధించిన ప్రాథమిక చర్యలు అట్టహాసంగా ప్రారంభించింది. వీటికి పర్యావరణ, అటవీశాఖ అనుమతులు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఇచ్చింది. కానీ ఇంతవరకు వాటిని ప్రారంభించలేదు. పైగా ఈ పది హార్బర్లలో కేవలం నాలుగింటికే పనులు ప్రారంభిస్తామని పేర్కొనడం ఆరంభ శూరత్వంగా కనిపిస్తోంది. ఇప్పుడీ హార్బర్లను పూర్తిచేయడానికి ఎన్నేళ్లు పడుతుందో?

మత్స్య సం

మత్స్యకారుల అభివృద్ధికి సరేంద్రమోదీ ప్రభుత్వం మొట్టమొదటి సారిగా కేంద్రంలో ప్రత్యేక మంత్రిత్వశాఖ ఏర్పాటుచేసింది. రూ.20 వేల కోట్లు నిధులు కేటాయించింది. లక్షలాది మత్స్యకారుల జీవన ప్రమాణాలు మెరుగు పరిచేందుకు, వారికి ఆర్థిక సాధికారత కల్పించేందుకు ప్రధాని మత్స్య సంపద యోజన ప్రవేశపెట్టారు. మత్స్యసంపద అపారమైనది. దీని ద్వారా వేల కోట్ల ఆదాయం లభిస్తుంది. కాబట్టి మత్స్యకారులకు ఉపాధి అవకాశాలు పెంచేందుకు పలురకాల పథకాలను కేంద్ర మత్స్యశాఖ ప్రవేశపెట్టింది. సరికొత్త సాంకేతిక ప్రక్రియలను కూడా మనదేశంలో అమలు చేస్తోంది. ఈ శాఖద్వారా మత్స్యకారుల అభివృద్ధికి వలలు, బోట్లకు కొనుగోలు సబ్సిడీ, కోల్డ్ స్టోరేజ్ ఏర్పాటు, మార్కెటింగ్ సదుపాయం, సాంకేతిక నైపుణ్యాలు వంటి విప్లవాత్మక కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు. నైపుణ్య అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు, సీవీడ్, పెరల్, ఆర్నమెంట్ ఫిష్ టెక్నాలజీలు ఇలా అనేక కార్యక్రమాలు కేంద్ర మత్స్యశాఖ అమలుచేస్తోంది. ఏవీలోను ఈ కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు. కాని ఫలితాలు మాత్రం శూన్యం. దశాబ్ద వ్యవస్థ వల్ల మత్స్యకారుల జీవన ప్రమాణాలు పెరగలేదంటున్న ప్రభుత్వం తన మైఖేలాన్ని ఒప్పుకున్నట్లే. మత్స్యకారులకు ఇచ్చే ఇన్పుట్ సబ్సిడీ, నాణ్యమైన ఫీడ్ ఇవ్వలేకపోతున్నామని చెప్పడం రాష్ట్రప్రభుత్వ చేతకాని పాలనే. ఇప్పటికే జీవో విడుదలైంది. దాని విధివిధానాలు మాత్రమే మారుస్తామంటున్నారు. కానీ ప్రైవేటుకు అప్పగించాలనే నిర్ణయం ఇప్పటికే తీసుకున్నారు. ప్రభుత్వానికి నిజంగా చిత్తశుద్ధి ఉంటే ముందుగా

ఆ జీవోను వెనక్కి తీసుకోవాలి.

మైనార్టీలకు సబ్ ప్లాన్ రాజ్యాంగ విరుద్ధం కాదా?

మతం ఆధారంగా సబ్ ప్లాన్లు అమలుచేయడం రాజ్యాంగ విరుద్ధమైన చర్య. మైనార్టీ ఓటుబ్యాంకు రాజకీయాల కోసం హిందూమతాన్ని అవమానించి అన్యమతస్తులను అందలమెక్కిస్తోంది. మైనార్టీలను ప్రసన్నం చేసుకునే దిశగా ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తోంది. వినాయక చవితిపై ఆంక్షలు విధించిన ప్రభుత్వం గతేడాది పోలీస్ స్టేషన్లలో క్రిస్మస్ వండుగను చేసుకోవడం మైనార్టీల సంతుష్టికరణ కోసమే. ఆ పార్టీ నాయకులు టిప్పుసుల్తాన్ విగ్రహాన్ని నిర్మించి తీరుతామని చెబుతున్నారు. ఇప్పుడు మైనార్టీ సబ్ ప్లాన్ అమలు చేయాలని నిర్ణయించి క్యాబినెట్

పుస్తకంలో ఈ అంశాన్ని చేర్చింది. ఐదో తరగతి తెలుగు వాచకంలో విద్యార్థుల ఆలోచనా శక్తికి పదును పెట్టే అభ్యాసం ఉంది. అందులో ఒక మతానికి సంబంధించిన అంశాన్ని చేర్చారు. అందులో 'గుణదల మేరీమాత చర్చికి వెళ్లాం. చర్చి దగ్గర భక్తులతో చాలా రద్దీగా ఉంది. భక్తులంతా కొండపైకి నడిచి వెళ్తున్నారు. మేమందరం కొండపైకి నడిచివెళ్లాం. ప్రార్థనలో పాల్గొన్నాం. మేరీమాతను దర్శించుకున్నాం' అని రాసారు. దీనికి ప్రశ్నలు ఇచ్చి జవాబులు రాయాలన్నారు. సాధారణంగా అభ్యాసాలు ఏదైనా ఒక ప్రసిద్ధ వ్యక్తి గురించి, ప్రసిద్ధ ప్రదేశం గురించి మాత్రమే ఉంటాయి. కానీ ఒక మతానికి సంబంధించిన ప్రదేశం గురించి నిర్దిష్టంగా ఉండవు. ఐదో తరగతి చదివే బాలకు

తురగా నాగభూషణం

సీనియర్ జర్నలిస్ట్

ప్రచారం చేస్తుండగా హిందువులు అడ్డుకున్నారు. శ్రీగిరి కాలనీలోని నివాసాల వద్ద నలుగురు వ్యక్తులు సాధువుల వేషంలో తిరుగుతూ స్థానికులను 'ప్రెయిజ్ ది లార్డ్' అని దీవిస్తుండగా హిందువులు వారిని గుర్తించి నిలదీశారు. సాధువుల వేషంలో ఉన్న వ్యక్తి మెడలో సిలువ కూడా ఉంది.

తిదిదే పదవుల పందేరం

తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానం పాలకమండలి కూర్పు, భారీగా ప్రత్యేక ఆహ్వానితుల నియామకంపై హిందువులు, ధార్మికవర్గాల్లో అసంతృప్తి వ్యక్తమవుతోంది. తిదిదే పాలకమండలి సభ్యుల సంఖ్యను చైర్మన్తో సహా 25 మంది సభ్యులుంటే; వారికి అదనంగా మరో యాభై మందిని ప్రత్యేక ఆహ్వానితులుగా ప్రభుత్వం నియమించింది. ఈ ప్రఖ్యాత దేవస్థానాన్ని కూడా తమ అధికార రాజకీయాలకు, పదవుల పందేరాలకు వేదికగా ప్రభుత్వం భావిస్తోంది. తిదిదేలో తొలి నుంచి చట్టం, నిబంధనలు అనుసరించే విధానం ఉండేది. మొత్తం వ్యవస్థను సక్రమంగా నడపడం కోసమే బోర్డు ఉంటుంది. భారీ సంఖ్యలో పాలకమండలి కూర్పు సొంత అవసరాలు తీర్చుకోవడం కోసమే అనేది స్పష్టంగా కనిపిస్తోంది. హైందవ సంస్థల విషయంలో అడిగే వారు లేరు. మాకిష్టం వచ్చినట్లు చేస్తామనేలా ఉంది ప్రభుత్వం తీరు. పాలకమండలి తప్ప ప్రత్యేక ఆహ్వానితులు అనేది చట్టంలో లేదు. నిజంగా పరిపాలన కోసమైతే పది మంది సభ్యులు చాలు. పాలకమండలిలో రాజకీయంగా నియామకాలు జరుగుతున్నా.. దానికి ఓ పరిమితం ఉండేది. పారదర్శకత అనేది నిర్ణయాల నుంచి వస్తుందని తిదిదే పూర్వ ఈవో ఐవైఆర్ కృష్ణారావు పేర్కొన్నారు. దేశంలోని వివిధ ప్రాంతాల్లో కొత్తగా కల్యాణ మండపాలు, దేవాలయాలు నిర్మించేందుకు ఈ సభ్యులు, ఆహ్వానితులు తీర్మానాలు చేయించి ఇక్కడి నిధులను అక్కడ ఖర్చు చేయిస్తారు. ఇప్పటికే కన్యాకుమారి, చెన్నై, మదురై, బెంగళూరు, ముంబయి, ఢిల్లీలో తిదిదే కమిటీలున్నాయి. వీటికి ఏటా లక్షల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. హిందూ ఆలయాల నిర్వహణపై జోక్యం చేసుకుంటున్న రాష్ట్ర ప్రభుత్వం క్రైస్తవ, ముస్లిం ప్రార్థనాలయాల నిర్వహణలో జోక్యం చేసుకోగలదా? ★

పదపై ప్రభుత్వం వల

సమావేశంలో ఆమోదించారు. మత రాజకీయాల కోసం ఇలాంటి ఆలోచన చేస్తే కచ్చితంగా హిందూ సమాజం నుంచి వ్యతిరేకత ఎదుర్కోవలసి వస్తుంది. వైసీపీ ప్రభుత్వం మైనార్టీ సబ్ ప్లాన్ ఆలోచనతో చేసే ఓటుబ్యాంకు రాజకీయాలను భారతీయ జనతా పార్టీ వ్యతిరేకిస్తుంది. మైనార్టీ సబ్ ప్లాన్ అమలును ప్రభుత్వం వెంటనే విరమించుకోవాలని భాజపా డిమాండ్ చేస్తోంది.

ఐదోతరగతి పుస్తకంలో మత ప్రస్తావన!

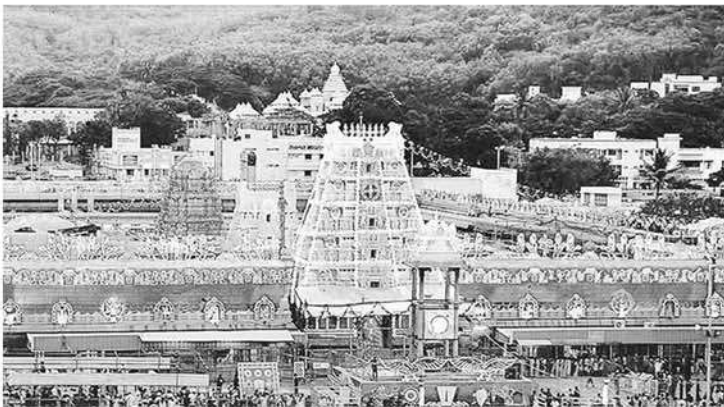
అన్యమతాలకు ప్రాధాన్యం ఇచ్చే విషయంలో హిందూ సమాజం నుంచి తీవ్ర వ్యతిరేకత వస్తున్నా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మాత్రం వెనక్కి తగ్గడం లేదు. మత మార్పిడి, పరమత ప్రచారానికి ప్రోత్సాహం ఇస్తూనే ఉంది. లౌకిక నిబంధనల ప్రకారం విద్యా విధానంలో మతానికి ప్రమేయం ఉండకూడదు. అయితే రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మాత్రం ఐదోతరగతి

పదేళ్లుంటాయి. వారికి మతాల పట్ల పెద్దగా అవగాహన ఉండదు. ఆ వయసులో వారికి ఇలాంటి అభ్యాసాలు ఇచ్చి మతపరంగా ఆకర్షించే ప్రయత్నం ప్రభుత్వం చేస్తోందని విద్యావేత్తలు ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. గతంలో ఈ అభ్యాసంలో జంతు ప్రదర్శనశాల గురించి ఉండేది, దానిని మార్చేసి ఈ అంశాన్ని చేర్చారని ఉపాధ్యాయులంటున్నారు. తక్షణం దీన్ని పాఠ్యపుస్తకం నుంచి తొలగించాలని డిమాండ్ చేస్తున్నారు.

శ్రీశైలంలో అన్యమత ప్రచారం

అన్యమత ప్రచారం రాష్ట్రంలో రోజురోజుకూ పెరిగిపోతోంది. ప్రభుత్వ అండదండలు కూడా పుష్కలంగా ఉండటంతో అన్యమత ప్రచారకులకు అడ్డం లేకుండా పోయింది. ఇళ్ల వద్ద ప్రచారం స్థాయి దాటిపోయి ఇప్పుడు ఆలయాల మీద వడ్డారు.

తిరుమల, శ్రీశైలం, కనకదుర్గ, సింహాచలం, అన్నవరం, ద్వారకా తిరుమల ఇలా ఒక టేమిటి పేరున్న ఆన్ని ఆలయాల్లో అన్యమత ప్రచారం చేస్తుండగా హిందువులే వారిని నిలదీస్తున్న ఘటనలు ఎన్నో చూశాం. తాజాగా శ్రీశైలంలో సాధువుల వేషంలో కొందరు అన్యమత

రూపంలో వామనమూర్తి. సంకల్పంలో త్రివిక్రముడు. పట్టుదల, స్వయంకృషి, దీక్ష, నిరాడంబరత, నిజాయతీ, నిస్వార్థం, మానవత లాంటివి విజయసోపానాలు. 'ఎదిగిన కొద్దీ ఒదిగి ఉండాలి' అనే సూక్తికి నిలువెత్తు నిదర్శనం. ఆయనే లాల్ బహదూర్ శాస్త్రి, స్వార్థానికి అతీతంగా శక్తి మేరకు పనిచేసి అవసరం కొద్దీ ప్రతిఫలం తీసుకోవాలన్నది ఆయన తత్వం. ప్రధానమంత్రిగా సేవలు అందించినా సొంత గూడు లేదు. బ్యాంకు నిల్వలు లేవు. కుమారుడికి సరైన ఉద్యోగం ఇప్పించుకోలేకపోయారు. తన జైలు జీవితంలో కూతురు, కుమారుడు అనారోగ్యంతో కన్నుమూశారు. అస్వస్థులైన పిల్లలను చూడడానికి జైలు అధికారులు విధించిన షరతులకు అంగీకరించకపోవడంతో చివరిచూపునకు నోచుకోలేదు. పిల్లల చికిత్సకు కఠిక దారిద్ర్యం అడ్డుగా నిలిచింది. అయినా చెక్కు చెదరలేదు. ఎన్నో పదవులను ఎందరో నిర్వహించవచ్చు, కానీ వాటికి వన్నెతెచ్చిన వారే చిరస్మరణీయులు. ఆ కోవకు చెందినవారే శాస్త్రి.

స్వాతంత్ర్య ఉద్యమంలో (1921) చురుకుగా పాల్గొని జైలుకు వెళ్లారు. కాని ఆప్పటికి ఆయన మైనర్ కావడంతో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం విడుదల చేసింది. ఉప్పు సత్యాగ్రహం, క్విట్ ఇండియా ఉద్యమం తదితర సందర్భాలలో అరెస్టు అయి మొత్తం తొమ్మిదేళ్లు జైలు శిక్ష అనుభవించారు. ఆ సమయంలో పుస్తక పఠనానికి ఎక్కువ కాలం వెచ్చించారు. విప్లవాత్మకతను, వేదాంతాన్ని, వివిధ సంస్కరణలను ఆకళింపు చేసుకున్నారు. అలహాబాద్ చేరుకొని జవహర్ లాల్ నెహ్రూతో కలసి స్వరాజ్య ఉద్యమం సంబంధిత కార్యక్రమాల్లో పాలు పంచుకున్నారు. స్వాతంత్ర్యం సిద్ధించిన తరువాత ఉత్తరప్రదేశ్ రాష్ట్ర పార్లమెంటరీ సెక్రటరీగా, ఆ వెంటనే గోవింద వల్లభ పంత్ ముఖ్యమంత్రిత్వంలో పోలీసు (హోం), రవాణాశాఖ మంత్రిగా నియమితులై ఆయా శాఖల్లో అనేక విప్లవాత్మక సంస్కరణలను తెచ్చారు. రవాణా

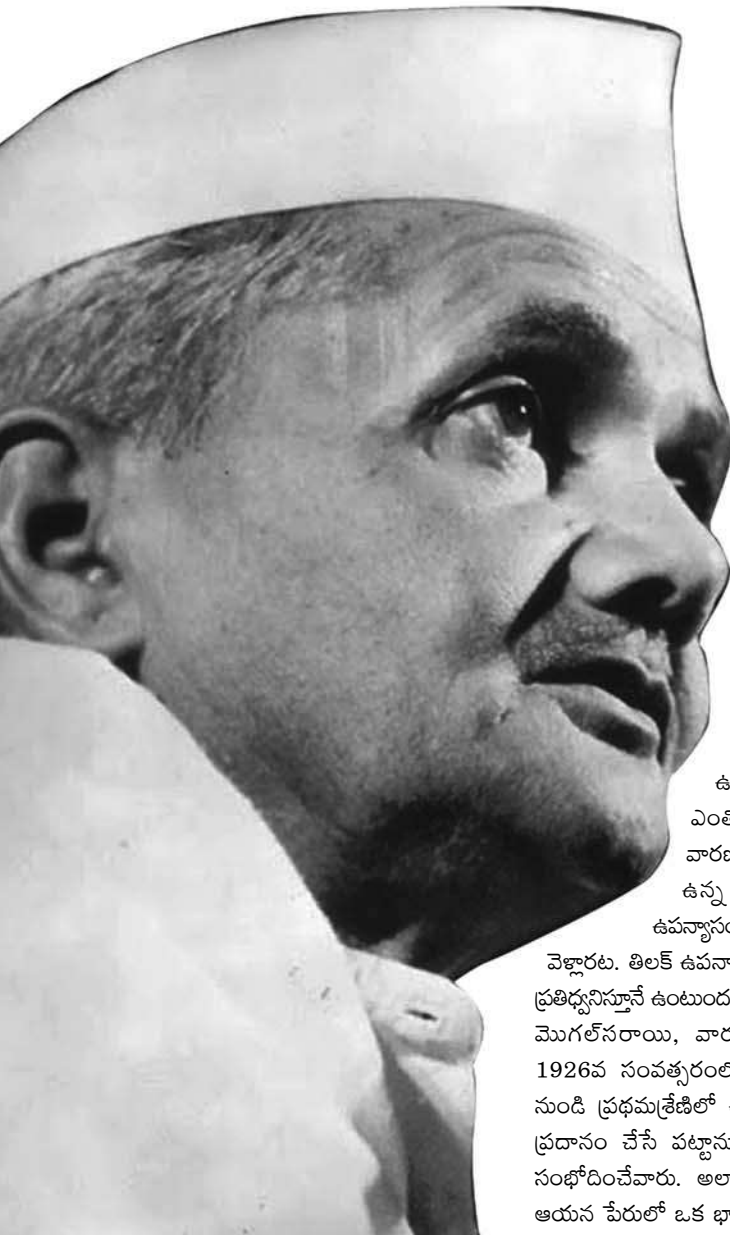
సొంతిల్లు కూడా

ఉత్తరప్రదేశ్ లోని ముగల్ సరాయిలో 1904వ సంవత్సరం అక్టోబర్ 2వ తేదీన జన్మించిన లాల్ బహదూర్ కు చదువుతో పాటు జాతీయ అగ్ర నాయకుల ప్రసంగాల పట్ల ఆసక్తి, దేశభక్తి పెరిగాయి. మహాత్మా గాంధీ, బాల గంగాధర తిలక్ ఆశయాలకు, ఆదర్శాలకు లాల్ బహదూర్ ప్రభావితులయ్యారు. వారి ఉపన్యాసాలు వినేందుకు ఎంతో ఆసక్తి కనబరిచేవారు. వారణాసికి పది మైళ్ల దూరంలో ఉన్న ఆయన లోకమాన్యుడి ఉపన్యాసం వినేందుకు అప్పు చేసి మరీ వెళ్లారట. తిలక్ ఉపన్యాసం యావజ్జీవితం చెవుల్లో ప్రతిధ్వనిస్తూనే ఉంటుందని అనేవారు. ఆయన చదువు మొగల్ సరాయి, వారణాసిలో కొనసాగింది. 1926వ సంవత్సరంలో శాస్త్రి కాశీ విద్యాపీఠం నుండి ప్రథమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులయ్యారు. ఆ పీఠం ప్రధానం చేసే పట్టాను 'శాస్త్రి' అనే వాచకంతో సంభోదించేవారు. అలా ఆయన విద్యార్హత పట్టా ఆయన పేరులో ఒక భాగమై పోయింది.

వ్యవస్థలో మొట్టమొదటిసారిగా మహిళా కందక్టర్లను నియమించారు. పోలీసు శాఖా మంత్రిగా (ఆరోజుల్లో హోంశాఖను పోలీసుశాఖగా పిలిచేవారు) అల్లరి మూకలను చెదరగొట్టడానికి లాఠీలకు బదులు నీటి గొట్టాలను (water jet) వినియోగించాలని ఆదేశించారు. ఆ సమయంలో చెలరేగిన మత కలహాలను, సామూహిక వలసలను, అత్యంత సమర్థవంతంగా అరికట్టి, నిరాశ్రయులకు ఆశ్రయాన్ని కల్పించి శభాష్ అనిపించుకున్నారు. 1952లో ఉత్తరప్రదేశ్ నుండి రాజ్యసభకు ఎన్నికై రైల్వే మంత్రిగా, 1957 సాధారణ ఎన్నికల్లో గెలిచి హోం, రవాణా, సమాచార, పరిశ్రమలు, వాణిజ్యశాఖా మంత్రిగా సేవలందించారు. జవహర్ లాల్ నెహ్రూ ఆకస్మిక మరణం (1964)తో లాల్ బహదూర్ ప్రధానమంత్రి (1964 జూన్) బాధ్యతలు చేపట్టారు.

భీమత్వం-చాతుర్యం

1965 అగస్ట్ లో పాకిస్తాన్ సేనలు జమ్ము కశ్మీరులోని కచ్ ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించుకున్నాయి. దురాక్రమణకు ప్రతిగా శాస్త్రి త్రివిధ దళాలను నియంత్రణ రేఖను దాటించి లాహోరును ఆక్రమించుకోవడానికి ప్రణాళిక సిద్ధం చేశారు. సైన్యం కదిలింది. బెంబేలెత్తిన పాక్ ఐక్యరాజ్యసమితి (ఐరాస), అమెరికాను ఆశ్రయించడంతో వాటి మధ్యవర్తిత్వం మేరకు యుద్ధ విరమణ ఒప్పందం కుదిరింది. 1964లో సిలోన్ లోని భారతీయ తమిళుల హోదాకు సంబంధించి శ్రీలంక ప్రధానమంత్రి సిరిమావో బండారు నాయకేతో జరిగిన

ఒప్పందంపై సంతకం చేసాడు. 'సిరిమా-శాస్త్రి ఒడంబడిక'గా వ్యవహరించే ఒప్పందం ప్రకారం, 6 లక్షల మంది తమిళులను తిరిగి స్వదేశానికి పంపేందుకు, 3.75 లక్షల మంది శ్రీలంక పౌరసత్వాన్ని తీసుకునేందుకు అంగీకారం కుదిరింది.

నైతికత

శాస్త్రి నైతికత, నిజాయతీల గురించి ఎంత చెప్పుకున్న తక్కువే. అవి సర్వకాల ఏలికలకు ఆదర్శ నీయం. జవహర్ లాల్ నెహ్రూ మొదటి మంత్రి వర్గంలో రైల్వేశాఖ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు రెండు రైలు ప్రమాదాలకు బాధ్యత వహిస్తూ రాజీనామా చేశారు. అందుకు ప్రధాని నెహ్రూ ఇష్టపడకపోయినా శాస్త్రి రాజీ పడలేదు. అలా ప్రమాదాలకు నైతిక బాధ్యత వహిస్తూ రాజీనామా చేసిన తొలి వ్యక్తిగా చరిత్రలో నిలిచారు.

ప్రధాని కాకముందు అలహాబాద్ మునిసిపల్

కూడా ఆయన కుమారులు సిటీ బస్సుల్లోనే ప్రయాణించేవారు. స్నేహితుల సలహా, పిల్లల ఒత్తిడి మేరకు అక్కడక్కడ అప్పులుచేసి కారు కొనుగోలు చేశారు. ఆ రుణానికి సంబంధించి సుమారు రూ.4600 బకాయి ఉన్నప్పుడే కన్నుమూశారు. ఈ విషయం దినపత్రికల్లో రావడంతో దేశవ్యాప్తంగా శాస్త్రి అభిమానులు ఆయన భార్య లలితాశాస్త్రికి మనీ ఆర్డర్లు పంపారట. ఆమె ప్రతి దాతకు కృతజ్ఞతలు చెబుతూ ఆ డబ్బును తిప్పి పంపారట.

శాస్త్రి ప్రధానిగా ఉన్న సమయంలో అశోక్ లేలాండ్ సంస్థలో ఉద్యోగం చేస్తున్న పెద్ద కుమారుడు హరికృష్ణ శాస్త్రికి యాజమాన్యం పదోన్నతి (సీనియర్ జనరల్ మేనేజర్) కల్పించింది. దానిపై ఒక నిమిషం ఆలోచించిన శాస్త్రి 'ఆ సంస్థ ఆకస్మాత్తుగా నీకెందుకు పదోన్నతి ఇచ్చిందో ఊహించగలను. కొన్నిరోజుల తరువాత, ఆ యాజమాన్యం నన్ను ఏదో ఒక సహాయం కోరుతుంది. నేను అలా చేస్తే దేశ ప్రజలు దాన్నెలా అర్థంచేసుకుంటారో నాకు తెలుసు, నీకూ తెలుసు. పాలకుల నిజాయతీని ప్రజలు శంకించేలాగా జీవించడానికి నేను వ్యతిరేకం. కనుక వెంటనే ఆ సంస్థలో ఉద్యోగానికి రాజీనామా చేయి. నేను ప్రధానిగా ఉన్నంతకాలమూ నీవు ఆ సంస్థలో ఉద్యోగం చేయడానికి లేదు' అన్నారు.

హరిత, శ్వేత విప్లవకారుడు

పాకిస్తాన్తో యుద్ధం సమయంలో 22వ రోజున (1965 అక్టోబరు 19న) అలహాబాదులోని ఉర్దూలో రైతులు, సైనికుల అభినందన సభలో, దేశానికి కీలకమైన ఆ రెండు వర్గాలను ఉద్దేశించి 'జై జవాన్ జై కిసాన్' అని శ్లాఘించారు. అది ఆ తరువాత జాతీయ నినాదమైనది. దేశంలో ఆహార ఉత్పత్తిని పెంచేందుకు దీర్ఘకాలిక పరిష్కారానికి హరిత విప్లవానికి బాటలు వేశారు. న్యూఢిల్లీలోని తన అధికార నివాసంలోని పచ్చిక మైదానాన్ని దున్నడం ద్వారా ఆహార ధాన్యాల ఉత్పత్తిని పెంచడానికి దేశ ప్రజలకు ప్రేరణగా నిలిచారు. భోజనం ఉన్నవారు అవసరార్థాలకు చేయూతనివ్వాలని ప్రతిపాదించడమే కాక ఆచరించి చూపారు. తాను నెలకు రెండున్నర రూపాయల ఆదాయంపై జీవించిన రోజులు ఉన్నాయని, దారిద్ర్యం, ఆకలి బాధ బాగా ఎరిగిన వాడినని ప్రధాని హోదాలో ఒకచోట మాట్లాడుతూ అన్నారు. ఆహార కొరత ఉన్నవారిని ఆదుకోవాలని, వారి కోసం ప్రజలు ఒక భోజనం స్వచ్ఛందంగా

డా॥ ఆరవల్లి జగన్నాథస్వామి

ఇవ్వాలని, వారంలో ఒక భోజనాన్ని వదలివేయాలన్న విజ్ఞప్తికి విశేషమైన ప్రతిస్పందన వచ్చింది. రెస్టారెంట్లు, తినుబండారాల దుకాణాలు ప్రతి సోమవారం సాయంత్రం మూతపడేవి. దీనినే 'శాస్త్రి ప్రత్'గా పిలిచేవారు. పాడి, పాలు ఉత్పత్తి, సరఫరా పెంచేందుకు గుజరాత్‌లోని ఆనంద్ ప్రాంతంలోని అమూల్ పాల సహకార సంస్థ, జాతీయ పాడి పరిశ్రమ అభివృద్ధి సంస్థ ఏర్పాటుకు ఎనలేని కృషి చేశారు. దేశంలోని రైతుల సాంఘిక, ఆర్థిక పరిస్థితులు మెరుగుపడేందుకు అన్ని ప్రాంతాలలో ఇలాంటి సంస్థలను నెలకొల్పాలని అభిలషించారు.

చమత్కారం

తన పొట్టితనంపై ఛలోక్తులు విసురుకొని నవ్వులు పంచేవారు. ఒకసారి బాలల సమావేశంలో ప్రసంగించవలసి వచ్చినప్పుడు 'నా కొలత (సైజ్)ను బట్టే నిర్వాహకులు ఆహ్వానించినట్లున్నారు' అని నవ్వులు పూయించారు. 'నేను పొట్టివాడిని, మెత్తగా మాట్లాడేవాడిని కనుక నాలో దృఢమనస్కత లేదని చాలా మంది భావిస్తారు. శారీరకంగా దుర్బులుడినైనా మానసికంగా అంత బలహీనుడిని కాదనుకుంటా' అని రైల్వే మంత్రిగా రాజీనామా సందర్భంగా లోక్‌సభలో వ్యాఖ్యానించారు.

నెహ్రూ, కృష్ణమీనన్ లాంటి వారినే ప్రశ్నించిన ధీశాలి. చైనా దురాక్రమణ సమయంలో తీవ్ర ఆరోపణలు ఎదుర్కొన్న కృష్ణమీనన్ మంత్రి పదవికి రాజీనామా చేయాలని (ఆయన నెహ్రూకు అంత్యంత సన్నిహితులని తెలిసినా) గట్టిగా కోరారు. అవినీతి ఆరోపణలు ఎదుర్కొనేవారు ఎంతటి సన్నిహితులైనా సహించేవారు కాదనేందుకు ఇవి ఉదాహరణలు.

పాక్‌తో కాల్పుల విరమణ ప్రకటించిన మరుసటి సంవత్సరం శాస్త్రి, పాక్ అధ్యక్షుడు అయూబ్‌ఖాన్ తాష్కెంట్‌లో జరిగిన శిఖరాగ్ర సమావేశంలో పాల్గొన్నారు. ఐరాస మధ్యవర్తిత్వంతో ఇద్దరు నేతలు 1966 జనవరి 10న 'తాష్కెంట్ ఒప్పందం'పై సంతకాలు చేశారు. ఆ మరుసటి రోజే అక్కడే మృతిచెందారు. ఎప్పుడూ ఆరోగ్యంగా, ఉల్లాసంగా ఉండే శాస్త్రి ఆకస్మిక మరణం పలు అనుమానాలకు ఆస్కారాన్నిచ్చింది. దేశం కోసం పుట్టి దేశం కోసం జీవించిన అరుదైన వ్యక్తులలో అగ్రగణ్యుడు లాల్‌బహదూర్ శాస్త్రి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

లేని ప్రధాని!

ఎన్నికలలో గెలిచిన ఆయన 'అలహాబాద్ ఇంప్రూవ్ మెంట్ ట్రస్టు'కు కూడా ట్రస్టీ అయ్యారు. ఆ సమయంలో అక్కడి 'టాగూర్ నగర్' పేరుతో కొంత భూమిని వేలానికి పెట్టగా ఆయన ఊళ్లో లేని సమయంలో ఆయన మిత్రుడొకరు కమిషనర్‌ను కలిసి శాస్త్రి గారికి సొంత ఇల్లులేదు. కాబట్టి ట్రస్టు సభ్యులంతా తలా ఒక స్థలం దక్కించుకొనేలా ఒప్పించి, తనకు, శాస్త్రికి చెరో ఇంటి స్థలం సంపాదించ గలిగాడు. తిరిగి వచ్చిన తరువాత విషయం తెలిసిన శాస్త్రిజీ కలతచెందారట. 'నాకు ఈ విషయం తెలిసినప్పటి నుంచి రాత్రిళ్లు నిద్రపట్టడం లేదు. మనం ప్రజావ్రతినిధులం. ప్రజలముందు నిజాయతీగా నిలిచి జవాబుదారీతనం వహించ వలసిన వాళ్లం. నేను నా స్థలం తిరిగి ఇచ్చేస్తున్నాను. మీరూ అదే చేయండి. లేదా రాజీనామా చేసి సాధారణ పౌరుడిగా వేలంపాటలో పాల్గొని స్థలాన్ని దక్కించుకోండి' అని మిత్రుడికి చెప్పి తమ స్థలాన్ని ట్రస్టుకు తిరిగి ఇచ్చేశారు. జీవితకాలంలో సొంత ఇల్లులేని ప్రధాని ఆయన.

లాల్ బహదూర్ ప్రధానమంత్రి అయిన తరువాత

తన పొట్టితనంపై ఛలోక్తులు విసురుకొని నవ్వులు పంచేవారు. ఒకసారి బాలల సమావేశంలో ప్రసంగించవలసి వచ్చినప్పుడు 'నా కొలత (సైజ్)ను బట్టే నిర్వాహకులు ఆహ్వానించినట్లున్నారు' అని నవ్వులు పూయించారు. 'నేను పొట్టివాడిని, మెత్తగా మాట్లాడేవాడిని కనుక నాలో దృఢమనస్కత లేదని చాలా మంది భావిస్తారు. శారీరకంగా దుర్బులుడినైనా మానసికంగా అంత బలహీనుడిని కాదనుకుంటా' అని రైల్వే మంత్రిగా రాజీనామా సందర్భంగా లోక్‌సభలో వ్యాఖ్యానించారు.

బ్రిటిష్ ఇండియాలో చట్టసభలను బహిష్కరించాలంటూ తాను ఇచ్చిన పిలుపు పట్ల గాంధీజీ పట్టుదలతో పనిచేశారు. గౌరవనీయులు వెళ్లడం వల్ల వాటి ప్రతిష్ట పెరుగుతుందని చెప్పారు. చట్టసభకు వెళ్లిన మదన్మోహన్ మాలవీయ అందించిన సేవ కంటే, ఆ సభలకు వెళ్లని బాలగంగాధర తిలక్ అందించిన సేవ ఎంతో గొప్పదంటారాయన. ఇదే విషయాన్ని ఆగస్ట్ 31, 1920న విజయవాడ వచ్చినప్పుడు ఆంధ్రపత్రిక విలేకరికి ఇచ్చిన ఇంటర్వ్యూలో చెప్పారు.

మహాత్మాజీ శాసనసభల బహిష్కారం కంటే బ్రిటిష్ వస్తువులను బహిష్కరించడం ఎక్కువ ప్రయోజనకారి కాదా?

బ్రిటిష్ వర్తకులకు నష్టం కలిగిస్తే ప్రభుత్వం వారు మనం చెప్పినట్లు నడచుకొంటారని మీ అభిప్రాయము. అది నిజమే కావచ్చు. కాని బ్రిటిష్ వస్తువులను వెంటనే నిరాకరించడం సాధ్యం కాని పని. అదీకాక బ్రిటిష్ వస్తువులను దిగుమతి చేసే కోటీశ్వరులను ఇందుకు ఒప్పించడం వారిని మరొక విధంగా సంతృప్తి పరచవలసి ఉంటుంది. వారు బ్రిటిష్ వస్తువులను దిగుమతి చేయకుండా ఉండడానికి ఒప్పకోకపోతే మనం వారిని భయపెట్టవలసి ఉంటుంది. వారి గిడ్డంగులను తగలబెట్ట వలసి ఉంటుంది. కోటీశ్వరుల తలలు పగలగొడతామని బెదిరించవలసి ఉంటుంది. మనమంత దౌర్జన్యానికి దిగితే గాని కోటీశ్వరులు దిగుమతి వ్యాపారం మానరు. అప్పుడు గాని బ్రిటిష్ వ్యాపారానికి తగినంత నష్టం వాటిల్లరు. కాబట్టి బ్రిటిష్ వస్తు బహిష్కారం దౌర్జన్యానికి దారి తీసి తీరుతుంది. వంగదేశపు విభజన సందర్భంలో విదేశ వస్తు బహిష్కారం జయం పొందలేదు. రౌలట్ చట్టాన్ని మూడునెలల్లో రద్దు చేయకపోతే తాము బ్రిటిష్ దిగుమతులను ఆపివేస్తామని దేశపాండ్య, బాప్టిస్టాగార్లు దొరతనం వారికి చివరి సందేశం పంపినారు. మూడునెలలు గతించినాయి. ప్రభుత్వంవారు ఆ చట్టం రద్దు చేయలేదు. బాప్టిస్టా, దేశపాండ్య గార్లు బహిష్కారం అమలు

జరపడానికి సర్వవిధాలా ప్రయత్నించి పూర్తిగా విఫలమైనారు. ఆ విషయం వారు అంగీకరిస్తున్నారు కూడా. దౌర్జన్యంలో విశ్వాసం కలవారు బ్రిటిష్ నరుకుల దిగుమతిని బహిష్కరించడానికి పూనుకోవచ్చు కాని నేను మాత్రం ఆ దారికి పోలేను.

శాసన సభలకు పోకూడదని మీరు బోధిస్తున్నారు. దానికంటే శాసనసభలకు పోయి ప్రభుత్వం వారి చర్యలను ఆటంక పరచడం ఎక్కువ ప్రయోజనకారి కాదా?

కాదు, ముమ్మాటికీ కాదు. ఆత్మగౌరవం కలవారు శాసనసభలకు పోయినట్లయితే వాటికి గౌరవం వస్తుంది. అది లేనివారు పోయినా శాసనసభలకు ఏమీ గౌరవము ఉండదు. ప్రస్తుతం శాసనసభలు కల్లు దుకాణాలవంటివి. ప్రస్తుతం నేను వాటిలోకి పోయినట్లయితే వాటికి గౌరవం వస్తుంది. ప్రజలకు వాటిపట్ల గౌరవం పెరుగుతుంది కూడా. కాబట్టి మనమే ఉద్దేశంతో శాసనసభలకు పోయినా వాటి గౌరవం పెరిగే మాట వాస్తవం. ప్రస్తుతం పరిపాలకులు అక్రమ మార్గాలను అవలంబిస్తుండడం చేత వారు ఏర్పరచిన శాసనసభలకు పోక మనం

గాంధీజీ దృ

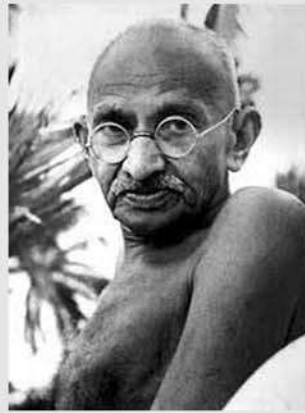
మన ఆత్మగౌరవాన్ని కాపాడుకోవలే. పండిత మాలవ్యాజీ పట్ల నాకు ఎంతో పూజ్యభావమున్నది. కాని నేనెవ్వరిని అంధప్రాయంగా పూజించను. వారు రౌలట్ చట్టం సందర్భంలో శాసన సభ్యత్వాన్ని ఒకసారి వదిలివేసి తిరిగి శాసనసభ్యులయినారు. అందువల్ల వారికి కలిగిన ఫలితమేమిటి?

పంజాబ్ విషయమై శాసనసభలో ఒక మహోపన్యాసం చేసి థాంసన్ గారి దూషణలకు గురి అయినారు. వారే శాసనసభకు పోక బయటనుంచే వారా ఉపన్యాసం చేసి పంజాబ్ అత్యాచారాలను వెల్లడించి ఉండి నట్లయితే థాంసన్ గారి దూషణలకు వారు గురై ఉండేవారు కాదు. మాలవ్యాగారు ఆ సభలో మహోపకారం చేసినట్లు మనం వారిని శ్లాఘిస్తున్నాము. అది వట్టి పొరపాటు. వారు బయటనే ఎక్కువ ఉపకారం చేయగలిగి ఉండేవారు. లోకమాన్యతిలక్ గారు శాసనసభలకు పోకుండా చేసిన మహోపకారాలతో శాసనసభ్యులు చేసిన సేవ ఎన్నో వంతు? నీవు శాసనసభకు పోతావా లేక కల్లు అంగడికి పోతావా అని నన్నెవరైనా అడిగితే, నేను కల్లు అంగడికి పోవడానికి ఇష్టపడతానని చెబుతాను. ఆత్మగౌరవం లేనివారు శాసనసభలకు పోతే పోనీయండి. ప్రతి గ్రామంలోను ఓటర్లు సభచేసి ఆ సభ్యులు తమ ప్రతినిధులు కారాని

తీర్మానించి ప్రకటిస్తారు. అప్పుడు ఏ మొఖం పెట్టుకొని వారు ప్రజా ప్రతినిధులమని అంటారో చూడవలసి ఉంది. అప్పుడు శాసనసభలకు ఏమి గౌరవ ముంటుంది! పంజాబ్ విషయంలో 'ఖిలాపత్' సందర్భంలో మీ హృదయాలు నిజంగా పరితపిస్తున్నట్లయితే మీ దేశభక్తి యథార్థమైనట్లయితే, మీకు ఆత్మగౌరవమున్నట్లయితే మీకు శాసనసభలను బహిష్కరించి తీరవలె. జాతీయవాదుల్లోను, మితవాదుల్లోను మంచివారు, చెడ్డవారు కూడా ఉన్నారు. స్వార్థ ప్రేరితులైనవారు స్వప్రయోజనాలు పొందనీయండి. సదుద్దేశం ఉన్న మితవాదులు మొదట శాసనసభలకు పోయినప్పటికీ కొంత కాలంకైనా తాము మోసపోతిమని తెలుసుకొని పశ్చాత్తాప పడతారు.

ఓటర్లకు మీరు చెప్పినంత విచక్షణ ఉంటుందా?
ఓటర్లు తెలివితక్కువవారు కారు. వారిపైన నాకు చాలా విశ్వాసమున్నది. విద్యాధికులకంటే కూడా వారికే ఎక్కువ వివేకం కలవారు. గ్రామాలకు పోయి మనం సరిగా బోధిస్తే వారు ఎన్నికలకు పోరు. ఏ స్వల్ప సంఖ్యకుల కోసమో ఎన్నుకొనబడినవారు తమ

భారతదేశానికి ప్రత్యేక జాతీయ దృష్టి ఉందని నా అభిప్రాయం. మనం చేసే ప్రతి పని దానికనుగుణంగా ఉండవలె. నా కార్యక్రమం వల్ల ఆత్మశక్తి బాహుబలం కంటే బలవత్తరమయినదని రుజువు కాగాలదు. దేశీయులలో నిద్రాణమయి ఉన్న సంకల్పశక్తి వజ్రకారిన్యం పొందగలదు. కోర్టులను బహిష్కరించడం వల్ల పంచాయితీ వ్యవస్థలు వృద్ధి పొందగలవు. ప్రభుత్వ పాఠశాలలను విడనాడడం వల్ల జాతీయ విశ్వవిద్యాలయాలు పెంపొందగలవు. జనంలో ఆత్మగౌరవం వర్ధిల్లగలదు.

తమ వృత్తిని వదలివేయడానికి సంకల్పించుకున్నారు. త్వరలో వారిపేర్లు ప్రకటించగలము.
రేపు కలకత్తా కాంగ్రెస్ మీ ఉద్యమం అంగీకరించనట్లయితే మీరు ఏమి చేయదలచుకున్నారు?
కాంగ్రెస్ తీర్మానానికి మీరు లోబడరా?
నా అంతర్వాణికి తప్ప నేను దేశానికి లోబడను; కాంగ్రెస్ ఉద్దేశం ప్రజా బాహుళ్యం ఉద్దేశం ఏటేటా

పూర్వం ఎవ్వరూ ఆ ఉద్యమంలో పాల్గొనకూడదని ఎవరయినా చెప్పడానికి సాహసించినారా? కాంగ్రెస్ ఉద్దేశమేమిటా ఆత్మ స్వాతంత్ర్యానికి ప్రతికూలమయింది కాదు.

శాసనసభ్యత్వం మాదిరి బోర్డులు, మున్సిపాలిటీ సభ్యత్వం కూడా వదిలివేయవలెనని మీ అభిప్రాయమా?

నేను కేవలం ఆచరణ సాధ్యం కాని ఆదర్శాలను వాదించేవాణ్ణి కాను. ఆదర్శము ఎంతవరకు ఆచరణయోగ్యమో ఆలోచించే ఈ కార్య విధానాన్ని నిశ్చయించినాను. బోర్డులు, మున్సిపాలిటీలోని సభ్యత్వాలను వదిలి వేయకూడదు. అందువల్ల మన గ్రామాల, పట్టణాల ఆరోగ్యరక్షణకు భంగం కలుగుతుంది. ఆ సంఘాలకు ప్రజలు ఎన్నుకొన్నవారు కాక ప్రభుత్వం నియమించినవారు మాత్రమే సభ్యత్వం వదలివేయవలె.

ఈ కార్యవిధానం నిశ్చయించడంలో మీ ప్రధాన లక్ష్యమేమిటి?

భారతదేశానికి ప్రత్యేక జాతీయ దృష్టి ఉందని నా అభిప్రాయం. మనం చేసే ప్రతి పని దానికనుగుణంగా ఉండవలె. నా కార్యక్రమం వల్ల ఆత్మశక్తి బాహుబలం కంటే బలవత్తరమయినదని రుజువు కాగలదు. దేశీయులలో నిద్రాణమయి ఉన్న సంకల్పశక్తి వజ్రకారిన్యం పొందగలదు. కోర్టులను బహిష్కరించడం వల్ల పంచాయితీ వ్యవస్థలు వృద్ధి పొందగలవు. ప్రభుత్వ పాఠశాలలను విడనాడడం వల్ల జాతీయ విశ్వవిద్యాలయాలు పెంపొందగలవు. జనంలో ఆత్మగౌరవం వర్ధిల్లగలదు. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత విలసిల్లగలదు; వేయ్యేల స్వరాజ్యలక్ష్మికి అధికారులం కాగలం.

మహాత్మాజీ! మీకీ కార్యవిధానం తప్ప ఏ ఇతర పథకం కనపడలేదా?

కనపడకపోవటమే కాదు. కనుక్కోవడానికి ప్రయత్నించాను కూడ. కాని నాకు గోచరం కాలేదు.

'ఆంధ్రప్రదేశ్ లో గాంధీజీ': (తెలుగు ఆకాడమీ ప్రచురణ) నుంచి

ష్టిలో నాటి చట్టసభలు

ప్రతినిధులు కారని పెద్ద సభలు చేసి తీర్మానించి వారా సభ్యత్వం వదులుకొనేటట్లు చేయగలరు. ఈ పని చేయడానికి ఒక మాసం చాలు. మీరందుకై కృషి చేయవలె.

పరిపాలకులు లక్షమూర్ఖం అవలంబిస్తున్నారని మీరిప్పుడైనా తెలుసుకొన్నారు. మొదటినుంచీ వారు మనకు అన్యాయం చేయడం లేదా?

మనకు అన్యాయం జరుగుతున్న మాట నిజమే. అందుకై మన అసమ్మతిని తెలుపుతూనే ఉన్నాం. కాని మన నాయకులు పంజాబ్ లో అగౌరవింపబడినప్పుడు సోదర దేశీయులు పొట్టలపై పాకింపబడినప్పుడు మహమ్మదీయుల మత విశ్వాసానికి భంగం వాటిల్లినప్పుడు నా సహనము మేర దాటింది. ఆత్మగౌరవానికి భంగం కలిగినప్పుడు సహనానికి తావులేదు. ఈ అధర్మాన్ని నిగ్రహించడానికి ప్రయత్నించేటప్పుడు మనకు అపూర్వమైన బలం కలుగుతుంది. ఆ బలంతో తక్కిన కష్టాలను కూడా నివారించుకోగలగుతాం.

మీరు దక్షిణ దేశమంతా తిరిగి వచ్చినారు. మీ ఉద్యమానికి ఎటువంటి ప్రోత్సాహం వచ్చింది?

నాకు నిరుత్సాహం కలుగలేదు. బిరుదులను, గౌరవ పదవులను విడిచి పెట్టడానికి కొందరు తయారుగా ఉన్నారు. కొందరు న్యాయవాదులు కూడా

వ్యక్తీకరించడమే కాని దేశీయుల భావ స్వాతంత్ర్యాన్ని నిరోధించడం కాదు. ఈ యేటి కాంగ్రెస్ నా ఉద్యమాన్ని అంగీకరించనట్లయితే ప్రజలలో దానినింకా వ్యాపింపజేసి ప్రతిపక్షాలను నా వైపుకు తిప్పుకునే టందుకు ప్రయత్నిస్తాను. పై సంవత్సరమైనా నా కార్యక్రమం కాంగ్రెస్ చే అంగీకరించేటట్లు చేయగలను. కాంగ్రెస్ తీర్మానం అంటే ఆ ఏడు సమావేశమైన ప్రతినిధులలో ఎక్కువమంది అభిప్రాయమని కాని భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్న వారు కాంగ్రెస్ లో ఉండకూడదని కాదు.

నేను కాంగ్రెస్ అభిమానిని అయినా నా వాదం నాదే. నా వాదం కాంగ్రెస్ అంగీకరించేటట్లు చేయడమే నా కర్తవ్యము. లోకమాన్యని అభిప్రాయాలను మొదట కాంగ్రెస్ అంగీకరించలేదు. తర్వాత అవి సర్వజనాంగీ కారాలైనాయి. అట్లాగే నా పక్షం రేపు కాంగ్రెస్ లో గెలవకపోయినా భయంలేదు. పై సంవత్సరమైనా నా పక్షం గెలిచి తీరుతుందని నా నమ్మకం. కాంగ్రెస్ లో అధిక సంఖ్యాకులు అంగీకరించిన తీర్మానానికి విరుద్ధంగా కాంగ్రెస్ అభిమానులెవ్వరూ ప్రవర్తించకూడదనే వాదంకంటే వెర్రివాదం ఇంకొకటి లేదు. నిమ్నజాతులను ఉద్ధరించవలెననే తీర్మానం కాంగ్రెస్ రెండు సంవత్సరాల కిందటనే ఆమోదించింది. అంతకు

13

ఓ గంట తరవాత సిస్టర్ బయటికి వచ్చింది. ఇద్దరూ గబుక్కున లేచి నుంచున్నారు. ఆమె దగ్గరికి రాగానే 'ఏం జరిగింద'న్నట్లు ప్రశ్నార్థకంగా చూశారు. "పాప వట్టింది! కానీ స్పెషల్ కేర్ అవసరం. అందుకని పాపని వేరే వార్డులో పెడతారు." అంటూ వెళ్లిపోయింది.

సుధీర గబగబా ఓరగా ఉన్న తలుపు దగ్గరికెళ్లి చూసింది. ఓ పెద్దగది. మధ్యలో బేబుల్ చుట్టూ ముక్కుకి, తలకి, ఒళ్లంతా ఆకుపచ్చటి డ్రెస్, చేతులు అటూ ఇటూ కదులుతున్నాయి. ఒక్కసారి వెలుగు కిరణాలు మెరిసాయి. అదేంటో అని అలాగే చూస్తూ నుంచుంది. లైట్లు వెలుగుపడి, మెరుస్తున్న ఓ కాగితం చూసింది.

"మీరిక్కడికెందుకు వచ్చారు? వెళ్లండి!" అంటూ సిస్టర్ లేబర్ రూమ్ లోకి వెళ్లబోతూ అంది.

"వెళ్తానండి... అదేంటి? పాపని అందులో చూడుతున్నారు?"

"అదా! మేము ఓ అల్పామినియం ఫాయిల్లో పాపని చూడతాం. ఇది పాపాయికి వెచ్చదనం ఇవ్వడం కోసం. ఊపిరి పీల్చడంలో సాయపడడం కోసం ఓ ట్యూబుని ఊపిరి తీత్తుల్లోకి పంపిస్తున్నారు.

అక్కడున్నవాళ్లంతా దేవుళ్లలాగా అనిపించారు. ఎంతో అనుభవం ఉన్నవాళ్లు కాబట్టి, ఆ అరడజను మంది ఏవిధమైన కన్ఫ్యూజన్ లేకుండా చకచకా ఎవరి పనులని వాళ్లు చేస్తున్నారు.

"మేము పాపని చూడచ్చా?" ఆ తరవాత కనిపించిన నర్సుని అడిగింది సుధీర.

"వీలు పడదు. ఎందుకంటే పాపని ఇంటెన్సివ్ కేర్ నర్సరీకి తీసుకెళ్లి పోతాం."

అక్కడి నుంచి తిరిగి వచ్చి, విక్రాంత్ పక్కన కూచుంది. తను చూసింది చెప్పింది.

"పాపని ఇంటెన్సివ్ కేర్ నర్సరీకి తీసుకెళ్తారుట, ఓసారి నేను కూడా వాళ్ల వెనకే వెళ్లి చూసి వస్తాను, ఎక్కడికి తీసుకెళ్తున్నారో!" అంటూ గబగబా వెళ్లింది. అలాంటి వార్డు ప్రతీ ప్రసూతి హాస్పిటల్స్లో ఉంటుంది.

వాళ్ల వెనకలే సుధీర వెళ్లింది. ఆమె లోపలికి వెళ్తునే తలుపులు వేసేసింది. ఆ తలుపు తీయడం, వేయడం - ఆ కాస్త సమయంలోనే లోపలికి తొంగి చూసింది. ఓ పెద్ద హాలు. ఒక్కసారి వేడి గాలి తాకినట్లనిపించింది. లోపలంతా గాజుపెట్టెలు, రకరకాల మానిటర్లతో ట్యూబులతో ఉన్నాయి. సన్నదీ శబ్దాలు వస్తున్నాయి.

వాళ్లంతా ప్రాణాలున్న బొమ్మలు. జీవించ దానికి పోరాడుతున్న బొమ్మలు. మనసంతా ఒకలాగా అయింది. మెల్లిగా నడుచుకుంటూ విక్రాంత్ ఉన్న దగ్గరికొచ్చి కూచుంది. విక్రాంత్ ఆమె వైపు చూడలేదు. ఏమీ అడగలేదు.

"ఇక్కడెందుకు కూచోడం! రిసెప్షన్లో కూచుందాం. వినోద వస్తుంది". ఇద్దరూ లేచి రిసెప్షన్ హాల్లో ఎంట్రెన్స్కి దగ్గర్లో ఉన్న కుర్చీల్లో కూచున్నారు. వాళ్ల మధ్య మాటలేం లేవు. వివాహబంధం గురించి భావి జీవితం గురించి, ఇద్దరూ కూడా రాబోయే రోజులు ఎంత అలజడిగా ఉంటాయో అనే దాని గురించి ఆలోచిస్తున్నారు.

అంతలో గబగబా ఆయాసపడుతూ వినోద వచ్చింది.

"వినీలకి ఎలా ఉంది? నొప్పులు వస్తున్నాయా? కులాసాగా ఉందా?"

గంటి భానుమతి

జాగృతి - ఎండివై రామమూర్తి స్మారక నవలల పోటీలో మొదటి బహుమతి పొందిన రచన

“కులాసా ఏంటీ? పాప కూడా పుట్టింది!” అంది సుధీర.

వినోదతో ఓ గంట పరిచయం మాత్రమే. అయినా ఆమెతో తన స్నేహితురాళ్లతో మాట్లాడి నట్లుగా మాట్లాడింది.

“అదేంటీ, అప్పుడే డెలివరీ కూడా అయి పోయిందా? అంటే ప్రిమెచ్యూర్ బేబీ అన్నమాట. అయ్యో పాపకేం భయం లేదు కదా! ఏం అన్నారు డాక్టర్లు?”

“ఆ విషయం మాకేం తెలీదు కానీ, పాపని మాత్రం ఇంటెన్సివ్ కేర్ నర్సరీకి తీసుకెళ్లారు. ఇంక్యబేటర్లో ఉంచుతారనుకుంటాను.”

అంతలో ఆ సిస్టర్ తిరిగి వచ్చింది. వినోద ఆమెని ఆపింది.

“పాపకి ఎలా ఉంది? మేం చూడచ్చా?”

“సారీ మేడమ్! ఆ యూనిట్ కి వెళ్లడానికి పర్మిషన్ లేదు. అక్కడ పాపల్ని చూడడానికి అక్కడ హెడ్ నర్స్, బాగా ట్రైనింగ్ అయిన స్టాఫ్ ఉంది. ఇద్దరు పీడియాట్రీషియన్స్.. అందరూ ఉన్నారు, మీరు ఏం భయపడకండి. పాప సేఫ్ హాండ్స్ లో ఉంది.”

“అయితే మనం ఇక్కడ ఉండి చేసేదేం లేదు. ఓ చోట కూచుందాం. కాఫీ తీసుకొచ్చాను. పాపం వినీల కూడా తాగితే బావుంటుంది.”

అక్కడినుంచి కదిలారు.

మూడు డిస్పాన్సబుల్ గ్లాసుల్లో కాఫీ పోసి వాల్లిద్దరికీ ఇచ్చి తనోటి తీసుకుంది.

“నెల తప్పినప్పటినుంచీ ఈ సమస్యలు మొదల

య్యాయా..?” అడిగింది సుధీర.

“పీరియడ్స్ మిస్ అయినప్పటి సంగతి మాకు తెలీదు. వినీల చెప్పలేదు. నేను ఓసారి వాళ్లింటి కెళ్లాను. కళ్లంబడి నీళ్లు పెట్టుకుంది. అప్పుడు అది చెప్తే తెలిసింది.”

“ఏమిటో! ఈ బిడ్డ కడుపులో పడ్డప్పట్నుంచీ సమస్యలే. మొదట్లో ఒంట్లో బాగాలేదు. తొందరగా అనిసిపోవడం, ఏదో అయిపోతున్నట్లనిపిస్తోందని, ఆందోళనగా ఉంటోందంటే ఆఫీసు కూడా మానేసింది. ఓ వారం బాగానే ఉంది. హఠాత్తుగా చెమట్లు పడుతున్నాయిట. గుండె స్పీడుగా కొట్టుకోడం, స్పృహ కోల్పోతున్నట్లుగా అనిపిస్తోందంటే వినీల మొగుడు కిషోర్ వచ్చి మా ఇంట్లో దింపాడు.”

“పూర్తిగా బెడ్ రెస్ట్ అని డాక్టర్లు అన్నారు. ఎందుకంటే అంతకు ముందు రెండు అబార్షన్స్ అయ్యాయి కదా అని! ఎప్పటికప్పుడు భయమే. వారాలు లెక్కపెట్టుకుంటూ కాలం గడుపుతున్నాం. పన్నెండు వారాలయ్యాయి. పరవాలేదు. పద్నాలుగు వారాలు మామూలుగా గడిచిపోయాయి. ప్రమాదం ఏం లేదని అన్నారు. మేం కూడా గండం గడిచిందను కున్నాం. కానీ కాదు. రోజు రోజుకీ ఏదోఒకటి. ఇది ఎక్కడికి దారితీస్తుందో? కడుపులో ఎక్కడ ఏం జరుగుతోందో నని భయపడుతూనే ఉన్నాం. లోపం ఏమిటో కానీ, ఏదో జరిగింది. ఎక్కడో తప్పింది. అంతవరకూ అంతా బాగానే ఉంటుంది. బేబీ బాగా ఉంటుంది. ఏం కాదు అన్న నమ్మకం.. విశ్వాసం.. అన్నీ ఎటో పోయాయి. కానీ ఎక్కడో చిన్న ఆశ. తుఫానులో కొట్టుటుంటున్న చిన్న దీపం లాంటిది.

“ఇంకొక్క రెండునెలలు నువ్వు ఆరోగ్యంగా ఉంటేనే కదా లోపల బేబీ కూడా ఆరోగ్యంగా ఉంటుంది. అప్పుడే బేబీ బయటికి వస్తుంది. నువ్వు చూడగలవు. అని రోజూ దానికి ధైర్యం చెప్పేదాన్ని.

“నేను కూడా లోపలున్నపాపాయికి చెప్పే దాన్ని! పాపా! నీకేం పరవాలేదు. నువ్వు సేఫ్ గా ఉన్నావు. నిన్ను మేం అందరం రక్షిస్తాం. లోపల బాగా లేదని అనిపిస్తోందా? నువ్వు అలా అనుకోకుండా మేం ఏదో చేస్తాం. అని మేం అనేవాళ్లం. కాని ఆ ఏదో ఏమిటో మాకూ తెలీదు. ఆ ఏదో మేం చెయ్యలేక పోయాం. సరే ఎలాగో అలాగా ఈ రెండు నెలలు గడిచిపోతే ఏడు నెలలు నిండుతాయి. ఏడో నెలలో

పుట్టిన వాళ్లు బతుకుతారని ధైర్యం చెప్పాను. ఈ లోపులే లోపల యుటరైన్ ఇన్ఫెక్షన్ సోకింది. అన్నీ ఇలా ఒక్కసారి వచ్చి దాని బేబీ మీద పడ్డాయి. ఆ తరువాత ఇదే జరిగింది.” అంది వినోద.

ఈ లోపల కాఫీలు తాగడం అయింది. అందరి గ్లాసులు వినోద తీసుకుని బయట ఉన్న డస్టబిన్లో పడేసి లోపలికి వచ్చింది.

“వినీలని రూంకి తీసుకెళ్లారో లేదో నేను కనుక్కుంటాను, తెలివి వచ్చిందో లేదో చూసి, అప్పుడు వెళ్తాం.” అంటూ బయటికి వెళ్లింది. “నేనూ వస్తానంటూ సుధీర లేచింది. లేబర్ రూంకి వెళ్తాంటే మధ్యలో నర్సు కనిపించింది. ఆమెని అంతకు ముందు సుధీర చూసింది కాబట్టి ఆపి, అడిగింది.

“మేము వినీలని చూడచ్చా? లేబర్ రూంలోనే ఉందా! రూంకి మార్చారా?”

“ఇంకా లేదు. రూమ్ కి షిఫ్ట్ చేసాకా చెప్తాను.” అంటూ వెళ్లిపోయింది.

మళ్లీ వినోద జరిగినవన్నీ చెప్తూ, తన మాటలు కొనసాగించింది. చాలా సమయం వరకూ అక్కడే కూచున్నారు.

అంతలో సిస్టర్ వచ్చి, వినీలని చూడచ్చని చెప్పింది. అందరూ రూమ్ కి వెళ్లారు.

వినీల మంచం మీద పడుకుని ఉంది. లేత నీలం గళ్ల ఆసుపత్రి గోనులో తెల్లగా మెరిసిపోతోంది.

నుదుటి మీద చిన్న సన్న పాయలు వాలి ఉన్నాయి. విక్రాంత్ పోలికలు బాగా ఉన్నాయని అనుకుంది. ఆ మాటే విక్రాంత్ కి చెప్పాలనుకుంది. కాని తను విక్రాంత్ తో మాట్లాడడంలేదని గుర్తొచ్చింది. ముగ్గురూ మంచానికి దూరంగా నుంచున్నారు.

“పాపం బాగా అలసిపోయింది కదా! పడుకుంది. డిస్టర్బ్ చేయకుండా ఇక్కడే కూచుందాం. అది లేచాకా మాట్లాడచ్చు!” అంది వినోద మెల్లిగా.

మాటలకి అలికిడికి, కళ్లు తెరిచి చూసింది. సగం సగం తెరిచిన కళ్లతో నీరసంగా ఉన్నా ఎంతో అందంగా కనిపించింది సుధీరకి. వినోదది మరో అందం. ఇద్దరూ అందగత్తెలే! వాళ్లమ్మ పోలిక.

“పాపట కదా! సిస్టర్ చెప్పింది.” అని అంది “అవును పాపే!” అంది సుధీర.

“నువ్వు చూసావా...ఎలా ఉంది?” అంది వినోదని చూస్తూ.

“ఇంకా చూళ్లేదు. ఓ రెండుసార్లు అడిగాం, ఓసారి పాపని చూస్తాం అని. డాక్టర్లని అడిగి చెప్తానని అంది. ఆమె వెళ్లమన్నప్పుడు నువ్వు కూడా మాతో వస్తే, అందరం చూద్దాం!”

మామూలుగా అప్పుడే పుట్టిన పిల్లల ఇంటెన్సివ్ కేర్ నర్సరీ అని న్యూ బార్న్ బేబీ ఆసుపత్రి ప్రత్యేకంగా విడిగా ఉంటుంది. ఇది చాలా ఆధునిక ఆసుపత్రి కాబట్టి, ఇందులో ఉంది. ఇంకొన్ని పెద్ద మెటర్నిటీ ఆసుపత్రులలో ఇంటెన్సివ్ కేర్ నర్సరీలుంటాయి.

ప్రతిభ

అయితే ఆ యూనిట్ ఈ వార్డ్ కి బాగా దగ్గర్లోనే ఉంటుంది అని నర్స్ చెప్పింది. ఇదే విషయాన్ని డాక్టర్ కూడా చెప్పారు.

కాస్పేపు కూచున్నాకా ముగ్గురూ వినీలకి ధైర్యం చెప్పి, ఇంటికొచ్చారు.

“నేను సాయంత్రం వెళ్లిపోతాను. ప్లీజ్! నువ్వు ఇక్కడ దుర్గ వచ్చేవరకూ ఉండు.” అని భోంచేసాకా విక్రాంత సుధీరతో అన్నాడు.

“నేనా! నేనుండను. నాకిక్కడ పనేం లేదు. అసలు నేనెందుకుండాలో? వీళ్లకి నాకు ఏం సంబంధం? చెప్పండి! మన సంబంధమే సరిగా లేదు. అలాంటి వుడు ఎలా అడుగుతున్నారు. నన్ను చూడడానికి వచ్చినప్పుడు మీ వాళ్లు ఏం చెప్పారు. మీరు అమెరికాలో ఉద్యోగం చేస్తున్నారని, పెళ్లయిన వెంటనే నన్ను తీసుకెళ్తారని కదా! అవేం జరగలేదు. నేను కూడా అదే అనుకున్నాను. మీరు నన్ను పెళ్లిచేసుకుని అమెరికా తీసుకెళ్లేదు. ఇప్పుడు అసలు ఆ ఊసే లేదు. అది వదిలేయండి. ఏర్పర్ట్ లో ఇమోషనల్ గా బ్లాక్ మెయిల్ చేసారు. బెంగళూరు తీసుకొచ్చారు. వచ్చాక ఇప్పుడు ఇక్కడ మీ చెల్లికి, అక్కకి సాయం కోసం ఉండమంటున్నారు. నన్ను అడగడం అంటూ ఏం ఉండదా అన్నీ మీ ఇష్టమేనా? పెళ్లి కూడా అంతే. మీరు అన్నట్లుగా జరిగిపోవాలి. ఆగమేఘాల మీద ముహూర్తాలు పెట్టేసారు. మాకసలు టైమివ్వలేదు. అన్నీ నిర్ణయాలు మీరే చేసారు. అసలు మా గురించి మీరే అనుకుంటున్నారా? ఆడపెళ్లివారు ఒదిగి ఉంటారనుకుంటున్నారా? పిల్లనిచ్చుకున్నంత మాత్రాన మమ్మల్ని ఇంతగా అవమానపరుస్తారా? అవన్నీ మర్చిపోతున్న ఈ సమయంలో నన్ను ఇక్కడ ఉండ మంటారా? నాకు ఎక్కడా ఉండాల్సిన పనిలేదు. ఢిల్లీ వెళ్లి పోతాను. నా ఉద్యోగం నేను

“నేను ఇంటికొచ్చిన రెండురోజులకే మామ్మ పోయారు. అదే టైంలో రేపు నుంచి వస్తూ కింద పడి మీ నాన్న గారి హిప్ బోన్ విరిగింది. మైల, శుద్ధి, సమారాధన ఇలా రోజులు గడిచిపోయాయి. అవన్నీ అయ్యేసరికి ఈ బెంగళూరు ప్రయాణం. ఇప్పుడు నన్ను ఇక్కడ ఉండమని ఎలా అడుగుతారు? ఇక్కడున్న ఈ కొన్ని రోజుల్లో ఎన్నో జరగచ్చు- అనుకోనివి, అనుకున్నవి. అంతా మారిపోవచ్చు. కానీ నాకు మాత్రం నేను వేసిన గొంగడి వేసిన చోటే. నేను వెళ్తాను. వెళ్లి, మళ్లి జాయినవుతాను.”

చేసుకుంటాను.”

విక్రాంత నిస్సహాయంగా ఆమెని చూసాడు. తన పరిస్థితి ఎంతో డెలికేట్ గా ఉంది.

“అమెరికా వెళ్లడానికి అలస్యం అవుతుందని, పైగా నా సర్టిఫికేట్లు తీసుకోవడం కోసం, నాకు రావలసిన డబ్బు అవీ నాలుగుసార్లు తిరిగితే కాని ఇవ్వరు. అది కూడా చూసుకోవడం కోసం ఉద్యోగానికి రిజైన్ చెయ్యలేదు. అమ్మకి పవరాఫ్ అటార్నీ ఇచ్చాను. కానీ ఇప్పుడు వెళ్లి ఏదో కారణం చెప్పి, ఉద్యోగంలో చేరుతాను.”

ఆమె మాటలు వినాక విక్రాంతకి నోట మాట రాలేదు. ఏం మాట్లాడ లేదు. నీ ఇష్టం అని కూడా అనలేదు. భర్త ఏం మాట్లాడక పోయేసరికి ఆమెకి అహం దెబ్బతింది.

“ఏం మాట్లాడరేం! నేనన్నది సబబుగా లేదా..?”

“ఎందుకెళ్తున్నావు అంటే నువ్వు ఏదో కారణం చెప్పావు. ఢిల్లీ నువ్వెందు కెళ్లావో మొదట్లో కొన్నిరోజులు అమ్మా వాళ్ళు పెద్దగా వట్టించుకోరు. కానీ ఆ తరవాత నంగతి ఏంటీ... అందుకని ఓ పది రోజులుండు. తరవాత వచ్చేయ్యి.”

“నేను ఎన్నిరోజులుండాలో మీరు నాకు చెప్పడం ఏంటీ? నేను నా ఇష్టం వచ్చినన్ని రోజులుంటాను.”

విక్రాంత బొమ్మలా నుంచుండిపోయాడు. అతని

దగ్గర మాటలేవు.

“పెళ్లికి ముందు ఏం చెప్పారు? మాకు తెలిసిన వాళ్లందరికీ నేను ఎంతో గర్వంగా చెప్పుకున్నాను. నేను అమెరికాకి వెళ్తున్నానని ఇప్పుడు వాళ్లకి ఏం చెప్పాలో, నేను సమాధానాలు వెతుక్కోవాలి.”

విక్రాంత దగ్గర జవాబులేవు. ఆమెని చూడడం మినహా మరేం చేయలేక పోయాడు. పెళ్లికి పెళ్లి చూపులు ఒక్కటే సరిపోదు. మనస్తత్వం తెలుసుకోవడం కూడా ముఖ్యమే. ఢిల్లీలో సుధీరతో కలిసి తిరిగినప్పుడు ఆమె అర్థం అయినట్లనిపించింది. కానీ కాదా?

“నేను ఇంటికొచ్చిన రెండురోజులకే మామ్మ పోయారు. అదే టైంలో రేపు నుంచి వస్తూ కింద పడి మీ నాన్న గారి హిప్ బోన్ విరిగింది. మైల, శుద్ధి, సమారాధన ఇలా రోజులు గడిచిపోయాయి. అవన్నీ అయ్యేసరికి ఈ బెంగళూరు ప్రయాణం. ఇప్పుడు నన్ను ఇక్కడ ఉండమని ఎలా అడుగుతారు? ఇక్కడున్న ఈ కొన్ని రోజుల్లో ఎన్నో జరగచ్చు- అనుకోనివి, అనుకున్నవి. అంతా మారిపోవచ్చు. కానీ నాకు మాత్రం నేను వేసిన గొంగడి వేసిన చోటే. నేను వెళ్తాను. వెళ్లి, మళ్లి జాయినవుతాను.”

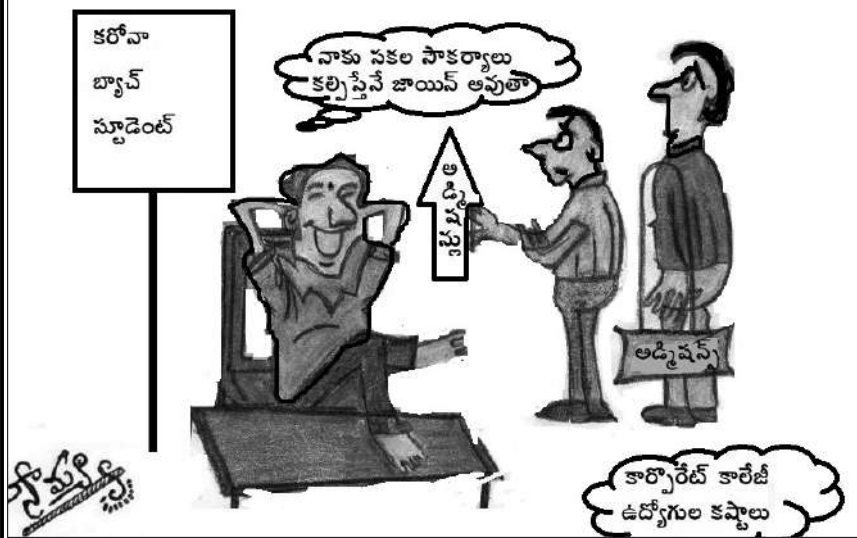
“అందరూ అడగరా.. ఎందుకు ఉద్యోగంలో చేరుతున్నావని, మానేస్తున్నానని అందరితో చెప్పావు కదా.....”

“నేను ఎవరికీ ఉద్యోగం మానేస్తానని చెప్పలేదు. సెలవులున్నాయి కాబట్టి, సెలవు పెడుతున్నాని అన్నాను. నాకు కొన్ని పనులున్నాయి, అందుకని తరవాత నేను వెళ్తాను.”

విక్రాంత ఏం మాట్లాడ లేదు. చెప్పుకోలేని బాధ. నిజమే పెళ్లిచేసుకుని ఒక్క సెల కూడా కాలేదు. అప్పుడే విడిగా ఉండే వరకూ వెళ్లిపోతోంది వ్యవహారం. నిజంగా సుధీర వెళ్లిపోతుందా! వెళ్తే ఇంట్లో ఏం చెప్పాలి? ఏం చెప్తే ఇంట్లో వాళ్లు కన్ఫ్యూస్ అవుతారు? అసలు ఈ బంధం నిలుస్తుందా! అమెరికాలో విడాకులు చాలా సాధారణ విషయంగా తీసుకుంటారు. కలిసి ఉండడం దుర్భరం అనిపిస్తే తప్ప విడాకులు వరకూ వెళ్లదు వ్యవహారం. ఇక్కడ తామిద్దరూ కలిసి ఉన్నదే చాలా తక్కువ. దుర్భరం అనిపించ లేదు. కలిసి ఉండడం కష్టం అనే విధంగా ఎప్పుడూ అనుకోలేదు.

(ఇంకా ఉంది)

సాధారణ ప్రచురణకు ఎంపికైన కార్టూన్

మానవ వికాసంలో, దేశాభివృద్ధిలో పర్యాటక రంగం ముఖ్యపాత్ర పోషిస్తుంది. అందుకే ఐక్యరాజ్యసమితి ప్రపంచ పర్యాటక దినోత్సవాన్ని ప్రకటించి ఆ రంగాన్ని వృద్ధి చేసుకోవాలని సూచించింది. ప్రపంచంలో నగరీకరణ, పట్టణీకరణ పెరుగుతున్న కారణంగా 'పర్యాటక రంగం' అనే ఆలోచన వచ్చి ఉంటుందనే అపోహ చాలామందిలో కలిగి ఉంటుంది. పర్యాటకమంటే సంచారం. మనిషి చుట్టుపక్కల ప్రదేశాలు తిరిగి అనేక విషయాలను గ్రహించాలి. భారతదేశం ప్రపంచానికే పర్యాటక స్పృహను కలిగించింది. రామాయణం, భారతం కాలాల నాటి నుండే భారతీయ జీవనశైలిలో దేశ సంచారం ప్రధానాంశంగా ఉండేది.

పర్యాటక రంగాన్ని విశ్లేషించి చూస్తే తీర్థక్షేత్రాలు, పుణ్యక్షేత్రాలు, చారిత్రక క్షేత్రాలు, కళాక్షేత్రాలు సందర్శనీయ ప్రదేశాలుగా విలసిల్లుతూ వచ్చాయి. అయితే ఆధునిక యుగంలో పారిశ్రామిక, సాంకేతిక ప్రాధాన్యం (Science) కలిగిన ప్రదేశాల సందర్శనను జోడించుకోవలసిన అవశ్యకత ఉంది. తాజాగా మెడికల్ టూరిజం కూడా వచ్చింది.

పర్యాటకులలో 60 శాతం, స్వదేశీ పర్యాటకులు 70 శాతం తగ్గిపోయారు. అన్ని ప్రధాన నగరాలలో పర్యాటకులతో హోటల్ గదులకు వచ్చే ఆదాయం 29 శాతం నష్టం వచ్చింది. ఇంకా పర్యాటక స్థలాలలో, పుణ్యక్షేత్రాలలో రకరకాల వ్యాపారాలు చేసుకునే వారు కూడా నష్టపోయారు. ఇది భారత్ కే పరిమితం కాలేదు. వరల్డ్ ట్రావెల్ అండ్ టూరిజం

శిల్పకళ, చిత్రకళా విశేషాలను గమనిస్తున్నప్పుడు చరిత్ర అవగాహనతో పాటు తమ దేశ ప్రాచీన కళావైభవంపట్ల గర్వం కలుగుతుంది. స్వాభిమానం, దేశభక్తి పెంపొందుతుంది. పర్యాటకులనాదరిస్తూ జీవించే ప్రజల పట్ల సోదరభావన కలుగుతుంది.

పర్యాటక రంగం దేశ ఆర్థిక వ్యవస్థకు ఆధార భూతం. చిన్న చిన్న వృత్తి వ్యాపారాలు చేసుకుంటూ కోట్లాది కుటుంబాలు ఆయా ప్రదేశాల్లో జీవిస్తున్నాయి. పర్యాటకుల సందర్శనం వల్ల వారందరికీ జీవనోపాధి లభిస్తుంటుంది. డోలీ కట్టేవాడి నుండి వసతినిచ్చే వాడి వరకు అందరి జీవనోపాధి పర్యాటకుల మీద ఆధారపడే ఉంటుంది. ప్రభుత్వ రవాణాశాఖకు కూడా ఎంతో రాబడి ఉంటుంది. ఆ శాఖ ఆర్థికంగా నిలదొక్కుకుంటుంది. ముఖ్యంగా యువత Educational Tours, Industrial Tours

పర్యాటక రంగానికి పునర్ వైభవం రావాలి

రోజురోజుకూ కొత్త పుంతలు తొక్కుతున్న రంగం ఇదే. దానికి తగ్గట్టే ప్రపంచం కూడా కొత్త సౌకర్యాల కల్పనకు ఉత్సాహం చూపిస్తున్నది. ఈ పరిస్థితులలోనే ప్రపంచం తట్టుకోలేని ఉత్పాతం. అదే కరోనా.

కరోనా పర్యాటకరంగం మీద కోలుకోలేనంత దెబ్బ కొట్టింది. ఒక్క మన దేశంలోనే ఆ రంగంలోని కోటీ నలభయ్యే లక్షల మంది ఉపాధి కోల్పోయారని ఈ జూలైలోనే పార్లమెంట్ కు మంత్రులు తెలియ చేశారు. విదేశీ మారకం కూడా విపరీతంగా పతనమైంది. పర్యాటకం తెచ్చే ఆదాయం భారత ఆర్థిక వ్యవస్థకు ముఖ్యమే. 2019 నాటి విదేశీ మారకంతో పోల్చి చూస్తే 2020లో 76.3 శాతం తగ్గిపోయింది. పర్యాటక రంగం నష్టపోతే కనీసం మూడు నాలుగు రంగాలు చతికిల పడతాయన్న సంగతి తెలిసే ఉంటుంది. అందులో మొదటిది ఆతిథ్య రంగం. ఏటా లక్షలలో వచ్చే విదేశీ పర్యాటకులు ఇప్పుడు లేరు. లేదా భారతీయ పర్యాటకులు కూడా యాత్రలు ఆపేశారు. ఫలితం - హోటళ్లు కళ తప్పాయి. తరువాత కుదేలైన వ్యవస్థ రవాణా. అందులో మళ్లీ రోడ్డు రవాణా, రైలు, వైమానిక రంగాలు కూడా బాగా నష్టపోయాయి. ఉదాహరణకి రాజస్థాన్. పర్యాటక రంగంతో మంచి ఆదాయం సాధించుకునే ఈ రాష్ట్రానికి కరోనా కారణంగా విదేశీ

కౌన్సిల్ అంచనా ప్రకారం 2020 మే నాటికి 185 దేశాలకు కొవిడ్ వ్యాపించింది. ఈ పరిస్థితి పర్యాటక రంగం మీద దారుణంగానే ఉంది. ఈ దేశాలలో పర్యాటక రంగానికి సంబంధించి భారత్ కు మూడో స్థానం ఉంది. పర్యాటక రంగం, సేవారంగం కలిసి ఆర్థిక వ్యవస్థకు చేదోడువాదోడుగా నిలుస్తున్న కాలంలో కరోనా వచ్చి కుంగదీసింది.

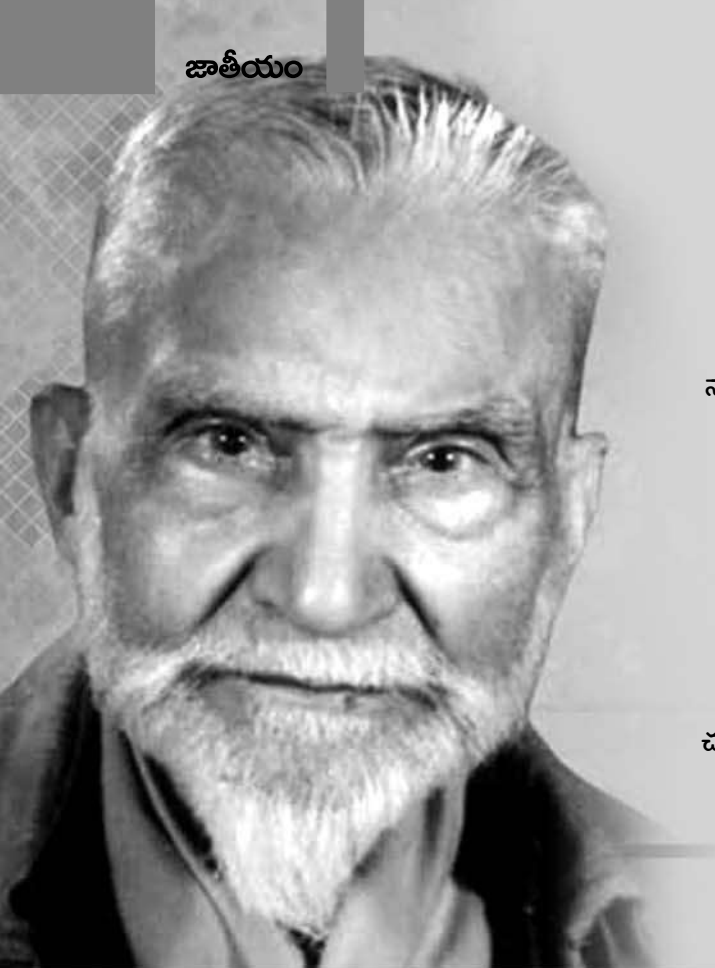
పర్యాటకాంశం గురించి మహాభారతంలో విస్తృతంగా తెలిపారు. పులస్త్య ప్రజాపతి భీష్మునకు; నారదుడు పాండవులకు పుట్టి సంచారం వలన కలిగే ప్రయోజనాలను గురించి చెప్పారు. పులస్త్యుడు 350 పుణ్యక్షేత్రాలను గురించి చెప్పారు. యజ్ఞ యాగాదుల వల్ల కలిగే పుణ్యం కంటే తీర్థ పుణ్య క్షేత్రాల సందర్శనం వల్ల కలిగే పుణ్యం ఎక్కువగా ఉంటుందని చెప్పాడు. దీనినిబట్టి భారతీయ జీవనశైలిలో పర్యాటకాంశానికి ఎంత ప్రాధాన్యం ఉందో గమనించవచ్చు.

భారతదేశం భిన్నసంస్కృతుల నిలయం. వివిధ రకాల వాతావరణ పరిస్థితులు, భాషలు, ఆచార సంప్రదాయాలు, ఆర్థిక స్థితిగతులు కలిగిన దేశం. దేశ సంచారం వలన భాషాపరిజ్ఞానం, ఏకాత్మతా భావన, సమైక్యభావంతో పాటు మానవ సంబంధాలు మెరుగుపడతాయి. దేశంలోని చారిత్రక కట్టడాలు,

పేరుతో ఆయా ప్రదేశాలను సందర్శించడం వలన బహువిధ ప్రయోజనాలు చేకూరుతాయి. భారతదేశం ఆధ్యాత్మిక భూమి. చిత్రశుద్ధితో దేశ సంచారం, సందర్శన చేస్తే అసూయా ద్వేషాలకతీతులవుతారు. సమాజంలో శాంతి నెలకొంటుంది.

ప్రపంచ దేశాలు పర్యాటక రంగానికి పెద్దపీట వేస్తున్నాయి. వారిది కేవలం ఆర్థిక దృష్టి. మనది సమగ్రమైన దృష్టి. ధార్మిక, వైజ్ఞానిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక, ఆర్థిక, మానవీయ దృష్టికోణం కలిగి ఉంది. విదేశీయులను కూడా ఆకట్టుకునేలా ఆకర్షణీయంగా రూపొందిస్తూ పర్యాటక ప్రదేశాలకు ప్రాధాన్యతనియాలి. నేడు కేంద్ర ప్రభుత్వం పర్యాటక రంగానికి ప్రాధాన్యత నిస్తున్నట్టే రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు ఆ బాటలో నడవాలి. భారతీయులు కూడా దేశ పర్యటనను తిరిగి తమ స్వభావంగా మార్చుకోగల గాలి. అన్నిటి కంటే కరోనా పూర్తిగా తొలగిపోయి మళ్లీ పర్యాటక రంగానికి పూర్వ వైభవం రావాలని కోరుకోవాలి. అందుకు ప్రపంచ దేశాలన్నీ కలసికట్టుగా ప్రత్యేక రాయితీలు, సదుపాయాలు కల్పించాలి. మరింత వేగంగా పుంజుకునేందుకు దోహదపడాలి.

- డా॥ అన్నదానం వెం.సుబ్రహ్మణ్యం
ఆర్ఎస్ఎస్ ప్రాంత సహకార్యవాహ, తెలంగాణ

ఒక గొప్ప దేశభక్తుడు, స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు, విద్యావేత్త, సాంఘిక సంస్కర్త, స్మృతి శాశ్వతంగా నిలిచిపోయేలా చేసిన పని ఇది. రాధాష్టమి రోజున ఉత్తరప్రదేశ్ లో రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ యూనివర్సిటీకి పునాది పడింది. నేతాజీ సుభాష్ చంద్రబోస్ తో భుజం కలిపిన నాయకుడు, విదేశీ గడ్డమీద ఏర్పడ్డ తొలి ప్రవాస భారతదేశ ప్రభుత్వ అధినేతకు అసలైన నివాళి ఇది. అలీగఢ్ ముస్లిం యూనివర్సిటీ రాజా సాహెబ్ నుంచి భూములను విరాళంగా పొందినా, గుర్తించడానికి ఇష్టపడని సందర్భంలో ఏకంగా ఆయన పేరిట సరికొత్త విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పడబోతోంది. మన చరిత్ర కొందరు నాయకుల చుట్టే తిరుగుతుంది. ఎందుకంటే తమ కుటుంబాలకే ఖ్యాతిని పరిమితం చేసుకునేలా చరిత్ర పాఠాలను రూపొందించుకున్నారు గత పాలకులు. ఫలితంగా భావితరాలకు తెలిసే అవకాశం లేకుండా ఎందరో మహనీయుల పేర్లు కనుమరుగవుతున్నాయి. ఇలాంటి గొప్ప వ్యక్తుల్లో రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ కూడా ఉన్నారు.

ఇటీవల ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ యూనివర్సిటీకి శంకుస్థాపన చేయడంతో ఇంతకీ ఈ మహనీయుడు ఎవరు అనే చర్చ జరిగింది. దేశ ప్రజలకు ఆయన పెద్దగా తెలియకపోవచ్చు. కానీ ఉత్తరప్రదేశ్ లో మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ ను గుర్తుచేసుకోవడానికి ఆయన జ్ఞాపకాలు ఇంకా వదిలంగా ఉన్నాయి. కానీ ఎక్కువగా లబ్ధిపొందిన కొందరు ఈ మహనీయుని స్మృతులను చెరిపే పనులు ఎన్నో చేశారు. ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి యోగి ఆదిత్యనాథ్ తీసుకున్న నిర్ణయంతో రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ పేరు చిరస్థాయిగా నిలిచిపోనుంది.

ప్రస్తుత ఉత్తరప్రదేశ్, నాటి యునైటెడ్ ప్రావిన్స్ లోని హత్రాస్ జిల్లాలో ముర్గాన్ జమీందార్ ఘన శ్యాంసింగ్ కు 1886 డిసెంబర్ 1న జన్మించారు మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్. ప్రతాప్ ను మూడేళ్ల వయసులో ఉన్నప్పుడు హత్రాస్ జమీందారు రాజా హరినారాయణసింగ్ దత్తత తీసుకున్నారు. ఆయన తదనంతరం మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ తన 20వ ఏట పట్టాభిషిక్తుడయ్యారు. 1902లో హర్యాణా జింద్ జాట్ వంశానికి చెందిన బల్వీర్ కౌర్ తో వివాహం జరిగింది. మహేంద్రప్రతాప్ ఉన్నత విద్యాభ్యాసం అలీగఢ్ లోని ప్రభుత్వ పాఠశాలలో జరిగింది. ఆ తర్వాత మహమ్మద్స్ ఆంగ్లో ఓరియంట్ కళాశాలలో

మహేంద్ర స్మృతిలో కొత్త

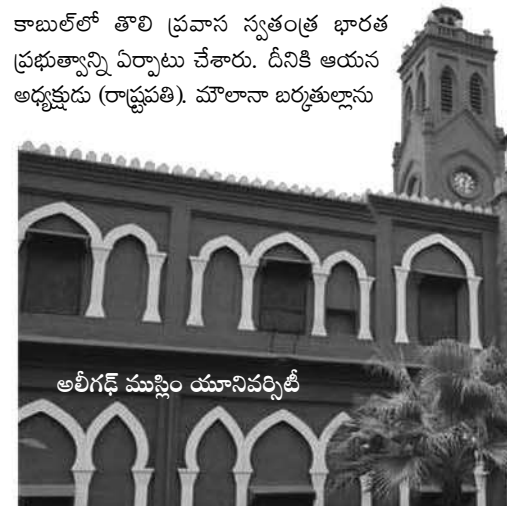
చేశారు. కానీ అక్కడ గ్రాడ్యుయేషన్ పూర్తి చేయలేదు. ఈ కాలేజీయే కాలక్రమంలో అలీగఢ్ ముస్లిం యూనివర్సిటీగా మారింది. అంగ్లేయ ప్రభుత్వం మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ కు రాజాబహదూర్ బిరుదు ఇవ్వలేదు. కానీ ఆయన సేవలు, దేశభక్తిని గుర్తించి ప్రజలే రాజాసాహెబ్ గా గుర్తించారు.

రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ తన ఆస్తిలో చాలా భాగం ప్రజలను విద్యావంతులను చేసేందుకే ఖర్చు చేశారు. 1909 బృందాబన్ లోని తన రాజ భవనంలో సాంకేతిక కళాశాలను స్థాపించారు. మహేంద్ర ఎక్కువ కాలం విదేశాల్లోనే ఉండాల్సి వచ్చింది. చిన్ననాటి నుంచే బ్రిటిష్ పాలనలో దురాగతాలను చూసి స్వేచ్ఛా భారతదేశం కోసం కలలు కన్నాడు. 1913లో దక్షిణాఫ్రికాలో గాంధీజీని కలుసుకున్నారు. భారత్ తోపాటు అఫ్ఘానిస్తాన్ ఎదుర్కొంటున్న నమన్యలపై అవగాహన కల్పించేందుకు ప్రపంచ పర్యటన చేశారు. అఫ్ఘానిస్తాన్ తరపున అనధికారిక ఆర్థిక మిషన్ లో కూడా ఉన్నారు. అఫ్ఘానిస్తాన్ లో గోవధ నిషేధం కోసం పోరాడి, అక్కడి

ప్రజలను ఇందుకోసం ఒప్పించారు.

తొలి భారత రాష్ట్రపతిగా!

రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ భారతదేశ స్వాతంత్ర్యం కోసం విదేశీ గడ్డ మీద నుంచే సమర శంఖానాదం వినిపించారు. ఇందులో భాగంగా కాబుల్ లో తొలి ప్రవాస స్వతంత్ర భారత ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. దీనికి ఆయన అధ్యక్షుడు (రాష్ట్రపతి). మౌలానా బర్ఖతుల్లాను

ప్రధానమంత్రిగా నియమించారు. తన ఫ్రీ ఇండియా మిషన్ కు విదేశాల మద్దతు కూడగట్టేందుకు పర్యటనలు ప్రారంభించారు. 1925లో టిబెట్ కు వెళ్లి దలైలామాను కలిశారు. సోవియట్ రష్యా వెళ్లి లెనిన్ ను కూడా కలుసుకున్నారు. ఆయనతో మంచి సంబంధాలు ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఈ కారణంగానే కమ్యూనిస్టులు రాజా సాహెబ్ ను సోషలిస్టుగా చూపించే ప్రయత్నం చేశారు. చైనా, జపాన్, టర్కీ, జర్మనీ, అమెరికాల్లో కూడా పర్యటించారు.

నేతాజీతో భుజం కలిపి..

రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ విదేశాల్లో ఉన్నప్పుడే సుభాష్ చంద్రబోస్ ని కలిశారు. ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ లో కీలకపాత్ర పోషించారు. మహేంద్ర ప్రతాప్ కార్యకలాపాలు చూసి ఆందోళనకు గురైన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం భారత్ లోని ఆయన ఆస్తులను జప్తు చేసి పరారీలో ఉన్నట్లు ప్రకటించింది. రెండో ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో 1940లో జపాన్ లో ఉండి ఫ్రీ ఇండియా వర్క్ ఫెడరేషన్ సెంటర్ ఏర్పాటు చేశారు ప్రతాప్ సింగ్. తర్వాత కాలంలో బ్రిటిష్ వారు ప్రతాప్ సింగ్ మీద ఆంక్షలను తొలగించారు. భారతదేశానికి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత తన సేవా కార్యక్రమాలను తిరిగి ప్రారంభించారు.

మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ సామాజిక సేవలకు గుర్తింపుగా 1932లోనే నోబెల్ శాంతి బహుమతికి

రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ విదేశాల్లో ఉన్నప్పుడే సుభాష్ చంద్రబోస్ ని కలిశారు. ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ లో కీలకపాత్ర పోషించారు. మహేంద్ర ప్రతాప్ కార్యకలాపాలు చూసి ఆందోళనకు గురైన బ్రిటిష్ ప్రభుత్వం భారత్ లోని ఆయన ఆస్తులను జప్తు చేసి పరారీలో ఉన్నట్లు ప్రకటించింది. రెండో ప్రపంచ యుద్ధ కాలంలో 1940లో జపాన్ లో ఉండి ఫ్రీ ఇండియా వర్క్ ఫెడరేషన్ సెంటర్ ఏర్పాటు చేశారు ప్రతాప్ సింగ్.

స్టాప్ ను విడుదల చేసింది.

మహానీయుడిని అవమానించిన ఏఎంయూ

అలీగఢ్ ముస్లిం యూనివర్సిటీ (ఏఎంయూ) ఏర్పడ్డప్పుడు మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ దాని పూర్వ రూపమైన మహమ్మద్ ఆంగ్లో ఓరియంట్ కళాశాలలో చదువుకున్న విద్యార్థిగా భూరి విరాళంతో పాటు తన సొంత ఏస్టేట్ నుంచి భారీగా భూమిని కూడా ఇచ్చారు. అదే భూమిలో యూనివర్సిటీ ఏర్పడింది. 1977లో ఏఎంయూ స్వర్ణోత్సవాల సందర్భంగా రాజాసాహెబ్ ను అప్పటి పాలక వర్గం సన్మానించింది. కానీ ఆయన మరణం తర్వాత పూర్తిగా మరచిపోయింది. ఇదే విషయంలో మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ మనవడు చరణ్ ప్రతాప్ పలు సందర్భాల్లో విచారం వ్యక్తంచేశారు. 2014లో బీజేపీ రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ జయంతిని జరిపేందుకు ప్రయత్నించగా యూనివర్సిటీ అనుమతి ఇవ్వలేదు. దీంతో ఏఎంయూ గేట్ దగ్గరే దీన్ని జరుపుకోవాల్సి వచ్చింది. ఆ తర్వాత 2018లో అలీగఢ్ ముస్లిం యూనివర్సిటీ క్యాంపస్ లో దేశ విభజనకు కారకుడు, ముస్లింలీగ్ వ్యవస్థాపకుడు, పాకిస్తాన్ తొలి అధ్యక్షుడు మహమ్మద్ అలీ జిల్లా చిత్రపటం ఏర్పాటు చేయడం

వివాదంగా మారింది. ఈ నేపథ్యంలో యూనివర్సిటీ పేరును రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ యూనివర్సిటీగా మార్చాలని ప్రజల నుంచి డిమాండ్ వచ్చింది.

ఇటీవల రాధాష్టమి రోజున ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ అలీగఢ్ లో రాజమహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ స్టేట్ యూనివర్సిటీకి శంకుస్థాపన చేశారు. ఈ విషయంలో ముఖ్యమంత్రి యోగి ఆదిత్యనాథ్ గతంలో ప్రజలకు ఇచ్చిన హామీ నెరవేరింది. అలీగఢ్ లోని కోల్ తహసీల్ లోని లోధా, ముసేపూర్ కరీం జరౌలి గ్రామాల్లో ఈ విశ్వవిద్యాలయం కోసం 92 ఎకరాలు కేటాయించారు. అలీగఢ్ డివిజన్ లోని 395 కళాశాలలకు ఈ యూనివర్సిటీ అనుబంధంగా ఉంటుంది.

రాజా సాహెబ్ సేవలకు గుర్తింపు

స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు, విద్యావేత్త, సాంఘిక సంస్కర్త రాజామహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ ను గౌరవిస్తూ ఈ యూనివర్సిటీని ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు శంకుస్థాపన కార్యక్రమంలో ప్రకటించారు ప్రధాని నరేంద్ర మోదీ. మహేంద్ర ప్రతాప్ సేవలను ఇలా గుర్తించు కున్నందుకు తనకు చాలా సంతోషంగా ఉందన్నారు.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

వర్సిటీ

నామినేట్ అయ్యారు. దేశానికి స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తర్వాత భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల సంఘానికి అధ్యక్షునిగా వనిచేశారు. ఆలండియా జాబ్ మహాసభకు అధ్యక్షునిగా కూడా ఉన్నారు. 1957 లోక్ సభ ఎన్నికల్లో మధుర నుంచి పోటీ చేశారు. జనసంఘ నుంచి బరిలో నిలిచిన అటల్ బిహారీ వాజ్ పేయిపై విజయం సాధించి రెండో లోక్ సభలో అడుగు పెట్టారు. రాజా మహేంద్ర ప్రతాప్ సింగ్ 1979 ఏప్రిల్ 29న తన 92వ ఏట తుదిశ్వాస విడిచారు. ఆయన గౌరవార్థం భారత ప్రభుత్వం ఒక పోస్టల్

ద్వితీయ బహుమతి పొందిన కార్టూన్

జైన బాహుళ్యం కోసం

గాను సేవ నెరవేర్చుతూ.

స్వార్థమునకుగాని చిరునవ్వు

నవ్వుతూ వున్నారా అన్నట్టు ఒక్కొక్కసారి ముఖవికాసం వెలిబుచ్చుతూ - పొట్టి గడవక అవసరం పడి ఎండలో చెమట్లు కక్కుతూ వున్నారా అన్నట్టు ఒక్కొక్కసారి నడుం నిలుపుకుంటూ అయిదారుగురు కార్మికాంగనలు పట్నంలో మిట్ట మధ్యాహ్నం ఆకాశం క్రింద నొక వలసగా గూర్చుని, బ్రష్సులు పెట్టి పాత రోడ్డు దుమ్ము తుడుస్తూ వున్నారు. వారి మునుముందు 30, 40 గజాల్లో ఉడుకు యంత్రాలు తారూ, ఇసకా, కంకరా కలిపి అడుగుడుక్కి సరఫరా అయ్యేటట్టు పనిచేస్తూ వున్నాయి. వారి వెనుతట్టు నల్లని మెత్తమెత్తని ఘట్టిఘట్టి కలగలపు పఱపుమీద కోయిల కంఠస్థాయి నీలేశుకుంటూ రోలర్ యంత్రం దొర్లుతూ వుంది. అటు నుంచి ఇటుగాని, ఇటు నుంచి అటుగాని జనాన్ని నడవనివ్వడం లేదు. బళ్లను పోనివ్వడం లేదు. 'రాదారీ బండ్' బండ్ అని రోడ్డుకడ్డంగా వెదురుకర్రలు గట్టి ఎఱ్ఱదాల లాంతరు తగిలించలేదు. ఊరకే ఉత్తిపీపాలు అడ్డగోడలా నిలబెట్టారు. జనం 'దారిలేదు' అని పూహించుకొనేటట్టు. ఆ పీపాల కంటే ఎత్తుగా నున్న పారులు పీపాలావల నుండి విడ్డూరంగా చూడొచ్చు, కొత్త పద్ధతిని పడుతూవున్న రస్తా ఏలా వేయబడుతూ వుందో.

* * *

పైడి తల్లి ఆమె పేరు. 'పైడితల్లిదినే అని' సంబోధించేరు, మొగాళ్ళూ అడవాళ్ళూ కూడా ఆమెను వాళ్ళ పూళ్ళో, వాళ్ళ పూరు చక్కని పల్లెటూరు. ఆ పల్లెటూరు చుట్టూ చిక్కని తోటలు. ఆ తోటల్లో పగలు నడుస్తూ వుంటే సూర్యుని కిరణాలు ఆకులంట నేలకు వాల్తూ నల్లని నీడజాడలూ అవి గాలికేకమై పైడితల్లి నడక్కి చుటుకిచ్చేవి. ఆ తోటల్లో రాత్రిళ్ళు 'నడుస్తూంటే' మిణుగురు పురుపులు పైడితల్లి కొప్పు చుట్టేసేవి - అదేదో ఆకుల జొంపం అనుకొనేటట్టు, వేతే బంగారపు తిరితిరి తగిలించే అనవసరం అన్నట్టు.

అటువంటి పల్లెటూరిలో పొలం బయల పాటడి, పది కాలాలపాటు తిన్నాగానీ తరగని భాగ్యం గడించింది ఆమె. మనిషి మాంచి జభరైనమనిషి, జభరైన మనిషి గదా అని మోట కాదు. తాట మనిషి ఎంత వాడిగా చూస్తుందో అంత వాడిగాను చూడగలదు. అంత వాడిగాను నడవగలదు. నల్లని

ఛాయ, నల్లని ఛాయ అని కఠిమొద్దుపడ్డు కాదు. తీరూ, తీయమూ ఉన్న స్త్రీ. చారిత్రక పరిశోధకున కిక్కడోపాఠం కనిపిస్తుంది. నాగరీకత యొక్క సోపాలనం ఎలా వుంటుందో!

మొదట్లో రైక తొడుక్కోవాలని తెలియనే తెలియదు ఆమెకు. ఎండా కొండా అనకుండా, తన పంచ

భూతాత్మకమైన శరీరమంతా పంచ

భూతాలకూ అర్పణంగా తిరిగి

పుల్లా, పుడకా ఏరి తెచ్చుకొనేది,

ఆ రోజుల్లో ఆమె చేతులు

పొడుగుతూ అంతా కేవలం

మనిషానినవతే. క్రమంగా

ఊడ్పులకు, నూర్పుళ్ళకు వెళ్ళడం

ప్రారంభించి మఱి పావల్లబ్బులు

రోజుకు గడించడం నేర్చుకొద్దీ రయికలు

మోచేతి పొడుగువి తొడుక్కుంటూ వచ్చేది.

ఆ అలవాటు రోజుల్లో చాటుబలిసి ఆమె

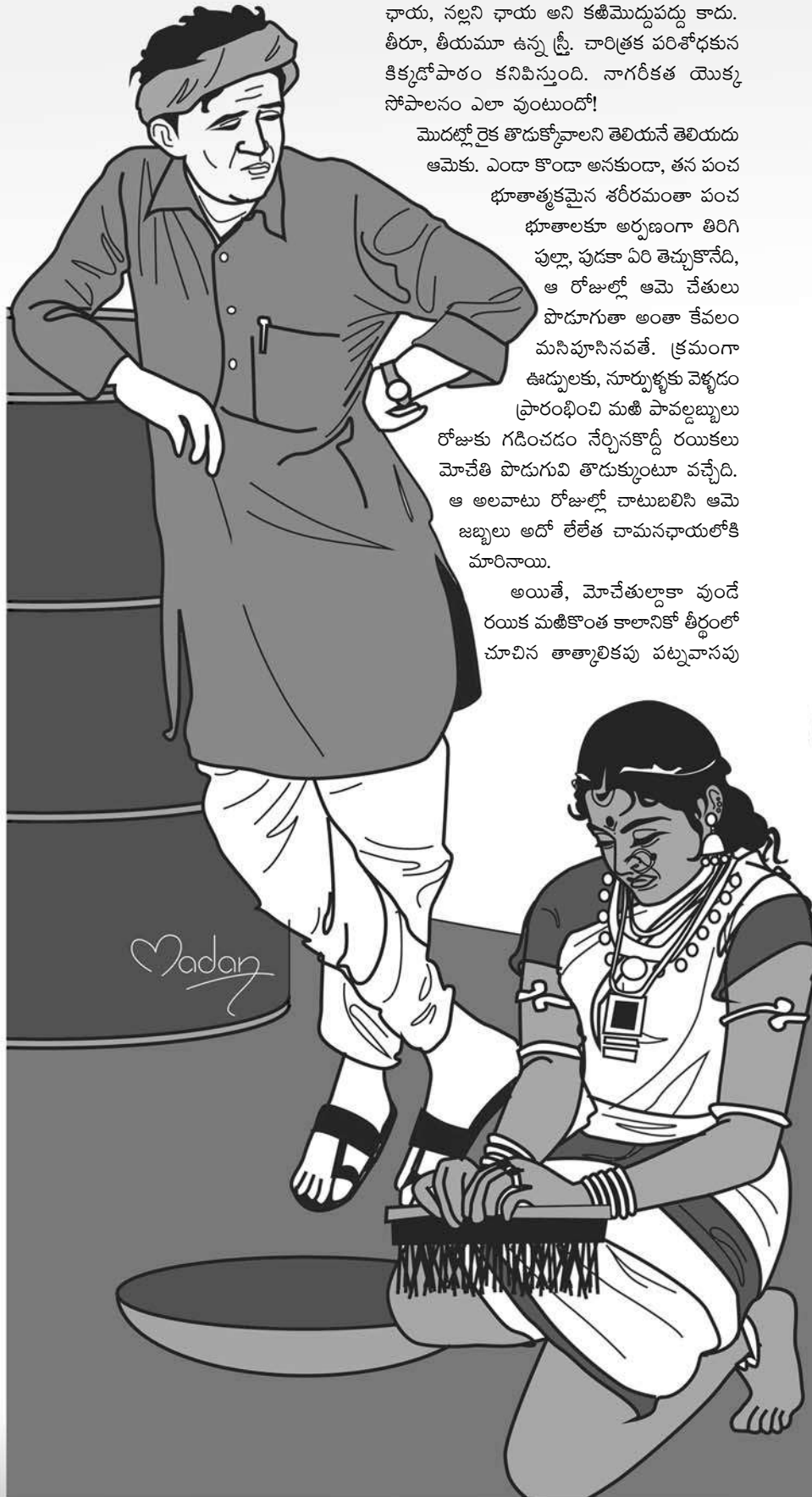
జబ్బులు అదో లేలేత చామనఛాయలోకి

మారినాయి.

అయితే, మోచేతుల్లాకా వుండే

రయిక మఱికొంత కాలానికో తీర్థంలో

చూచిన తాత్కాలికపు పట్టువానపు

నల్లని తారు రోడ్డు

కవికొండల వెంకటరావు

ఫాషన్‌ను అనుసరింపబోలు - టీకాల మచ్చల ప్రాంతానికి ఎగలాక్కుపోయింది. అలా కొంతకాలం అలవాటుపడ్డంలో శరీరకాంతి టీకాల దిగువను, మోచేతి ఎగువను ప్రత్యేకత వహించింది. ఇలాగా ఆదిలో అంతా మిక్కిలి నలుపు శరీరమైనా, ఆచూచిన ఆనాచూచినానుగుణంగా క్రమశః అచ్చటచ్చట లలిత శ్యామ మనోహరమై మూర్తిభవించింది.

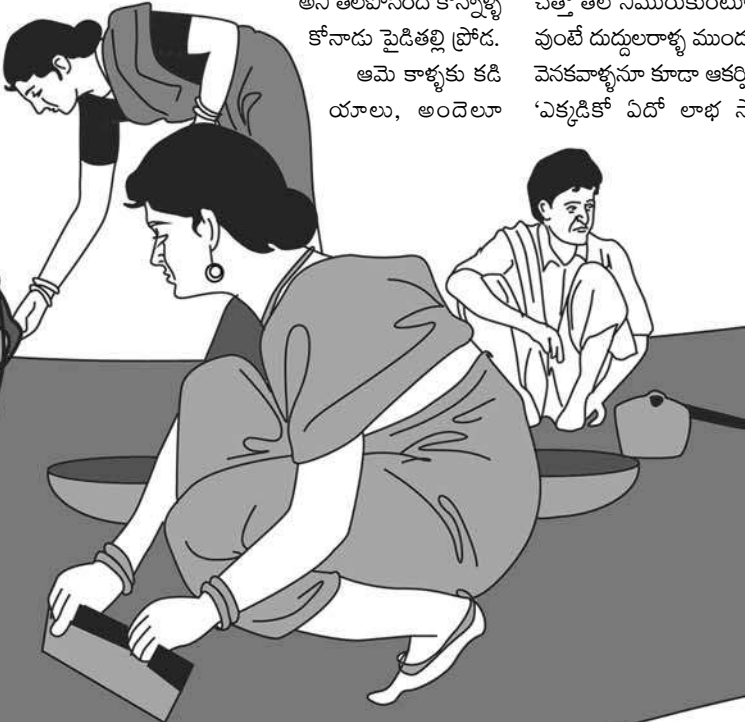
* * *

ఊడుపులుపని వానాకాలంలోను, మార్పుళ్ళపని శీతాకాలంలోను అయిపోవడంతో ప్రతి వేసంగి వృధాగా పుచ్చడం ఏమీ బాగాలేదు; ఓ వేసంగికైనా పట్టువాసంపోయి అక్కడేమైనా పని దొరుకుతుందేమో తెలుసుకోవడం మంచిది అని తలపోసింది కొన్నాళ్ళ కోనాడు పైడితల్లి ప్రోడ. ఆమె కాళ్ళకు కడి యాలు, అందెలా

ఎప్పుడూ వున్నవే. మఱిన్నీ చెవులకు బావిలీలు, కుంటేళ్ళు ఇలాంటివి కూడా ఎప్పుడూ శృంగారంగా ధగధగలాడిపోయినవే. ఎటొచ్చి నాడు కొత్తగా గావించుకొన్న అలంకార మిదీ. ఎఱ్ఱని సన్నని కోక కట్టుకు, ఆ కోక వెనక్కు విరిచి వొడ్డాణంలో గుచ్చుకుంది. కనపడవద్దూ మఱి చూచేవాళ్ళకు తన అందెలా, కడియాలూ; సరే మామోలు మల్లినే తెల్లటి టీన్ రేకుది గిడసరయిక తొడిగింది. మెళ్ళో కంటె పెట్టుకుంది. మఱివేవో నగలు ఉంచుకుంది. జుత్తు బాగా రెండు గుప్పిళ్ళతోనూ అదుముకు చక్కని దూముడిగా తీర్చింది. అద్దంలో చూచుకుంది. అలా చూచుకుంటూనే చెవులకు తెల్లరాళ్ళ దుద్దులెట్టుకుంది. బయల్దేరింది కాల్వడకను, నడుస్తూ ఆమె అలా ఓ చేత్తో తల నిమరుకుంటూ దూముడి వొత్తుకుంటూ వుంటే దుద్దులరాళ్ళ ముందువాళ్ళనూ, దుద్దుల సీలలు వెనకవాళ్ళనూ కూడా ఆకర్షించుకున్నాయి అనుకోండి. 'ఎక్కడికో ఏదో లాభ సాటి చూపుమీద పోతూ

రేఖలు. కేవలం పల్లెటూరి వాలకంగానూ లేదు. పట్టువాసపు వాటంగానూ లేదు. భాగ్యవంతు రాలిలాగూ లేదు, పేదరాలి మోస్తరుగానూ లేదు, 'ఆ అమ్మి ఎవరైరా?' అన్నాడు పక్క కూలీతో. పైడితల్లి వింది. 'ఏం బాబా! నన్ను గురించేనా మీరూను?' అంది. కంట్రాక్టరు 'ఆ' అన్నాడు. పైడితల్లి అక్కడ రోడ్డు దుమ్ము తుడుస్తూ వున్న పాటకపు స్త్రీ జనాన్ని చూపుతూ 'రోజు కూలి ఆళ్ళ కేమిస్తారు బాబా!' అని అడిగింది. 'ఆరణాలు, రావాలని వుండా నీకూను ఈ పనిలోకి?' అన్నాడు కంట్రాక్టరు. 'ఎన్నాళ్ళుంటుంది?' అని అడిగింది పైడితల్లి. 'నెలమీద పదేసురోజులుంటుంది' అన్నాడు కంట్రాక్టరు. 'ఈ యేసంగి వెడుతుంది' అంది పైడితల్లి. పైడితల్లికేసి కూలిజనం ఆడా, మగా అక్కడున్నవాళ్ళందరూ తేరిపార చూస్తూ వున్నారు. కంట్రాక్టరు 'నిక్షేపంలా' అన్నారు. పైడి తల్లి మరి పంచాంగం గించాంగం చూపించుకోలే; వెంటనే ఆ పనిలో రోజు కూలీగా జేరిపోయింది.

పనిలో ప్రవేశించినప్పటి నుంచి మొనకత్తె మెరిసి పోయింది. ముఖం వంచి బ్రష్‌పెట్టి రోడ్డు ధూళి తుడుస్తూ వుంటే ఆమె తుడిచినంత మేరా వెనుచూపులో ఆ రోడ్డుమీద ఆమె ముఖం ఆమెకు

వున్నావు పైడి తల్లి; చెప్పవు కదూ?' అని పలకరించనివారు లేరు, ఊరూ వాడా!

* * *

తిన్నగా వచ్చి బజార్లో తనవైన మెచ్చుకోల్పడక లాపి, అక్కడ తారురోడ్డు ఎలా వేస్తూ వున్నారో చూస్తూ నిలబడిపోయింది ఉత్తిపీపాల కావల.

కంట్రాక్టరు బొజ్జన్న కనిపెట్టాడు పైడితల్లి రూపు

ప్రతిబింబంగా అగపించాలి! ఏమి పని మంతురాలు!

* * *

అలాగా నెలరోజులు పైడితల్లి ఏ రోజు కారోజు మస్తరి పిలుపుకు జవాబిస్తూ, తన మానాన్ని పనిచేసుకు ఏ రోజు ఆరణాలు ఆ రోజునే చేతిలో పడేసుకు, కంట్రాక్టరుకు దణ్ణంపెట్టి వెళ్ళిపోతూవుండడం రివాజుగా జరిగిపోయింది. 31వ రోజున పనిలోకి రాలేదు. 'ఏం చెప్పా' అంటే 'ఏం చెప్పా' అని కొంతసేపు అందరూ అక్కడివాళ్ళు యోజించారు.

‘రోజు కూలీ రాకపోతే విచారమెందుకు? కూలి దండగవడేది అదేను’ అని సమాధానపడ్డారు.

మర్నాడు పైడితల్లి మాటే మఱచిపోయినారు లోకులు.

* * *

కంట్రాక్టరు అన్న నెలా పదిహేను రోజుల్లోనూ తారోడ్డు పూర్తి అయింది. ఆ రోజు 46వ రోజు. ఉదయాన్నే రోడ్డంతా పరిశుభ్రంగా నీళ్ళు పెట్టి కడిగించివేసినారు. అతి నల్లగా వుండి నూతన ఖద్యోతుని లేత కిరణాలకు నిగనిగలాడుతూ వుంది.

అటువంటి రోడ్డుమీద ఆనాడు ముందుగా ఎవరి మోటారు కారు వెడుతుందో అని జనులు గుంపులు గుంపులుగా ఇటూ అటూ నిలబడి చూస్తూ వున్నారు.

అంత క్రితం సాయంత్రమే కంట్రాక్టరు తన కారు మిక్కిలి పరిశుభ్రంగా కడిగించి, తుడిపించి, మెరుగెట్టించి గారేజీలో నిలిపించుకొని యున్నాడు. అతగానిది మొట్టమొదటిదిగా వెళ్ళడానికి అవకాశం వుంది. లేదా జిల్లా కలెక్టరుగారు పూజోకి వచ్చి మకాంచేసి యున్నారు. ఆయన కారు మొట్టమొదట నడచిపోవడాని కవకాశం వుంది. లేదా నాటిమయిల్లో మినిస్టర్ గారు దిగవైయున్నారు. వారి కారు పొయ్యే దాకా ఏ వొక్క పురుగునీ పాకనైనా పాకనీయరేమో ఆ రోడ్డుమీద.

ఈలాగా వేయి విధాలుగా చెప్పుకుంటూ జనం నిర్ఘాంతపోయి కంటూ వున్నారు. రోడ్డు ఆరుదలకు వచ్చేసింది ఓ నిమేషంలో.

నిమేషంలో మెఱుపల్లే డాక్టరుగారు ఓ కారుమీద ఈ తట్టు నుంచి ఆ తట్టుకు ఆ రోడ్డుమీద సాగినట్టయింది. కారు సాగిసాగి కంట్రాక్టరు ఇంటివద్ద ఆగింది. కంట్రాక్టరుది. ఎక్కి తిరిగింది డాక్టరు!

డాక్టరు కారు ఆపి కంట్రాక్టరుతో వెంటనే ఇంగ్లీషు నన్నాడు, “I tested, The road is alright. The speed is alright, The cushion is alright” ఆమెను తీసుకువచ్చి యీ కారులో పండబెట్టండి. వెంటనే క్షయ అనుపత్రికి తీసుకుని వెళ్ళి అక్కడ ఇన్స్పెక్షంటుగా చేర్పించాలి. లేకుంటే లాభం లేదు. ఇది ‘గ్యాలపింగు టైప్’ లా తోస్తుంది” అన్నాడు.

కంట్రాక్టరు అతి ఆదుర్దాగా ‘బతుకదూ! మా పైడితల్లి బతకదూ!’ అన్నాడు. డాక్టరు ‘చావుబతుకుల్ని గురించి ఎవరూ చెప్పలేదు. ఆలస్యం మాత్రం వనికెరాదు’ అన్నాడు. ‘నాకీ జబ్బు ఎక్కడ దాపరించింది అంటాడు డాక్టరుగారూ!’ అని అడిగింది రోగి. డాక్టరు ‘చూడమూ! నీవీ మధ్యను చేసినపని ఏం పనో చెబితే చెప్పగలను. ఇంతకూ క్షయకు అనేక కారణాలు వుంటాయి. అయినా ఇప్పుడు కాదు ఆ జ్ఞానం సంపాదించుకోవడం, రోగం రాకముందే జాగ్రత్తపడి వుండవలసింది’ అన్నాడు. కంట్రాక్టరు ‘పదిహేను రోజుల క్రితం ఓ నెలరోజులు రోడ్డు దుమ్ము బ్రష్ పెట్టి తుడిచింది ఈ కూలీ నాకింద,

రోడ్డుదమ్ము తుడిచిన ఆ స్త్రీలను పురుషులనూ ముస్తాబుగా దిద్దితీర్చి వాళ్లన్నందర్నీ చక్కని మోటారుకా రైక్కించి ఒక్కతడవైనా ఆ రోడ్డుమీద తిప్పాలిసింది అని నా కోరిక. అందుకుగాను మీరు కారు కొనలేకపోదురేమో నాయీ వస్తువులమ్మి ప్రత్యేకంగా వాళ్లకో కారు కొని అలా నా సొమ్ము వినియోగించవలసింది’ అని చెప్పింది. నాకు మిక్కిలి జాలి పుట్టింది. ఆమెను రాత్రికిరాత్రి నాయించికి తీసుకువచ్చి, మీకు నేను ఉదయాన్నే వర్తమానించాను’ అన్నాడు కంట్రాక్టరు.

అంతకుమినహా చేసినపని మఱిలేదు.” డాక్టరు ‘ఇకనే, అదే ఈ వ్యాధికి కారణం. క్షయదేవతకు మనుష్యు లందరూ సమానమే. అది ఉద్భవించేదే రోడ్డు దుమ్ములో. అందులోనూ ముక్కు ఆ దుమ్ముమీద పెట్టి- ఎంతకాలం నుంచి అలా ఆ దుమ్ములో అణగారి వుండి వున్నాయో బ్యానీలీ! - ఆ దుమ్ము మీద మోము వంచి పీల్చిన తర్వాత క్షయ రాక మరేం జబ్బు వస్తుంది? బీదవాళ్లకు డబ్బు యిస్తూ వాళ్ల వల్ల పనిచేయించుకుంటూ వున్నామూ అంటే వాళ్ళ విషయమై కూడా తగిన జాగ్రత్తలన్నీ తీసుకోవద్దలయ్యూ కంట్రాక్టర్!’ అన్నాడు డాక్టరు. రోగి ‘నా అంతట నేనే ఈ పట్టువాసానికి వచ్చి, ఈ పనిలో కావాలని కోరి ఏరి చేరి ఈ రోగం తెచ్చుకున్నాను’ అంది. డాక్టరు ‘మఱి జాగువల్ల కాదు, ఆమెను మీ కారులో పరుండబెట్టించండి కంట్రాక్టరుగారూ!’ అన్నాడు.

అక్కడ మఱిజనం ఎవళ్ళూ లేకపోవడంచేత కంట్రాక్టరు తన చేతులమీదనే ఎత్తి ఆ రోగిని కారులో పరుండబెట్టి తాను పక్కన కూర్చున్నాడు. డాక్టరు కారు నడుపుతూ ఉన్నాడు. రెండోసారి ఆ రోడ్డు మీదనే.

* * *

రోగి పైడితల్లి, పైడితల్లే రోగి అని డాక్టరుగారి యొక్కయు, కాంట్రాక్టరు యొక్కయు సంభాషణ వల్ల వ్యక్తమైంది. కాని ఆ యుదయానికి ఆ అవస్థలో కంట్రాక్టరు ఇంటివద్ద పైడితల్లి కనిపించడం అనేది ఎట్లా తలీస్థించిందో?

పాపం: పైడితల్లికి క్షయ : శరీరం యొక్క తానిక సుతలాం లేదనుకోవలసిందే. అయినా సహజంగా తేజోవంతాలైన తన కళ్ళు రెండూ వోచోట ఊతంగా పైకెత్తి చూచింది; నల్లనిరోడ్డు నిగనిగలాడే రోడ్డు గాంచింది. ‘ఇదేగా నే తుడిచిన రోడ్డు’ అంది. - ‘ఇదేగా నే బాగుచేసిన రోడ్డు’ అంది. ఆ మాట లంటూ తన కొన ఊపిరి ఆ నడుస్తూన్న కారులోనే విడిచింది.

ఆమె యొక్క భౌతిక నిష్క్రమణం కనలేక కాంట్రాక్టరు కంటతడి పెట్టుకొని గద్గదిగ్గా ‘డాక్టరుగారూ!’ అన్నాడు. డాక్టరు కారు ఆపి వెనక్కి చూచి నాడి పరీక్షించి ‘చనిపోయింది’ అన్నాడు.

కంట్రాక్టరు ‘ఇవిగో ఈమె వస్తువులు, డాక్టరు

గారూ! ఇవి మీ కిస్తువున్నాను. నా దగ్గర వుంచి నేను వాటిని మార్చి ఆమె చెప్పినదంతా చేయడానికి తగిన దైర్యం లేదు. నా వద్ద ఆ దైర్యం లేదు. ఎన్నిమాట్లు యోజించినా అడ్డుపీపాల అవల నుండి ఆమె ఈ వస్తువులు పెట్టుకుని, బాగుచేస్తూవున్న రోడ్డు చూచిన ఆమె నేలంక చూపే నాకు జ్ఞాపకం వస్తూ ఉంది. ఆమె అన్న తుది పలుకులు నా మనస్సులో నిలవడం లేదు డాక్టరు గారూ’ అని అన్నాడు కంట్రాక్టరు మిక్కిలిగా ఏడుస్తూ.

డాక్టరు ఆ వస్తువులు చూస్తూ ‘ఈమె పేదరాలు కాదు. అరే! ఏమివ్వక్కి. ఇటువంటి భాగ్యశాలిని కూలివని చేసి ఈలా మరణించిందంటే చాలా ఆశ్చర్యంగా ఉంది. ఇది దైవికం! దీనికై నీవు వగవబనిలేదు’ అంటూ కంట్రాక్టరును ఊరడించి ‘ఏం చెప్పింది తుదిపలుకు? అని అడిగాడు డాక్టరు.

‘ఏమీ లేదు. నిన్నటితో రోడ్డుపని పూర్తి అవుతుంది అని ఆమెకు తెలుసును. అంచేత నాకు కబురు చేసింది నిన్న రేత్రి. పూర్తి అయిందా అని అడిగింది. ఆయాసపడసాగింది. పూర్తి అయింది అన్నాను నేను. అనగానే ఆమె ‘మఱి నేబతకను కాని ఒకటి ఉంది.

రోడ్డుదమ్ము తుడిచిన ఆ స్త్రీలను పురుషులనూ ముస్తాబుగా దిద్దితీర్చి వాళ్లన్నందర్నీ చక్కని మోటారుకా రైక్కించి ఒక్కతడవైనా ఆ రోడ్డుమీద తిప్పాలిసింది అని నా కోరిక. అందుకుగాను మీరు కారు కొనలేకపోదురేమో నాయీ వస్తువులమ్మి ప్రత్యేకంగా వాళ్లకో కారు కొని అలా నా సొమ్ము వినియోగించవలసింది’ అని చెప్పింది. నాకు మిక్కిలి జాలి పుట్టింది. ఆమెను రాత్రికిరాత్రి నాయించికి తీసుకువచ్చి, మీకు నేను ఉదయాన్నే వర్తమానించాను’ అన్నాడు కంట్రాక్టరు.

అంటూ కంట్రాక్టరు ‘మఱి బతకదూ నా పైడితల్లి’ అని అడిగాడు డాక్టర్నూ. డాక్టరు మరొకసారి, పైడితల్లి పలికిన పలుకులజాడనే యోచిస్తూ ఆ కట్టెయొక్క పెదవులు నిదానించి పరికించి ‘మఱి బతకదు’ అన్నాడు.

ఆలా డాక్టరు నిరూపిస్తూవుంటే మృత్యు మార్గమును బట్టి పోతూవున్న పైడితల్లి యొక్క పొడుగు నీడగా కనబడింది నల్లని తారోడు. ★

మహిళలకు 'భరోసా'

హైదరాబాద్ : హైదరాబాద్ భరోసా కేంద్రం-బషీర్బాగ్ ఆధ్వర్యంలో సెప్టెంబర్ 17న నగరంలోని మురికివాడల్లో అభ్యాస కేంద్రాలను నిర్వహిస్తున్న ఏకలవ్య ఫౌండేషన్ స్లమ్ ఎడ్యుకేషన్ ప్రాజెక్ట్- అక్షయ విద్య ట్యూటర్లు, సభ్యులకు అవగాహన కార్యక్రమం నిర్వహించింది. కార్యక్రమానికి హాజరైన ముఖ్య అతిథి హైదరాబాద్ పోలీస్ కమిషనర్ అంజనీకుమార్ మాట్లాడుతూ అక్షయ విద్య తన కార్యక్రమాల ద్వారా తల్లిదండ్రులు, పిల్లల్లో ఎంతో భరోసా నింపుతోందన్నారు. ఏదైనా అవాంఛనీయ సంఘటన ఎదురైనప్పుడు పోలీసులకు విధిగా తెలియజేయాలన్నారు.

మరో అతిథి హైదరాబాద్ అడిషనల్ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీస్ (క్రైం) శిఖాగోయల్ మాట్లాడుతూ ప్రస్తుత పరిస్థితుల నేపథ్యంలో ప్రతిఒక్కరూ ఎంతో అప్రమత్తంగా ఉండాలని సూచించారు. ట్యూటర్లు చాలామందికి రోల్ మోడల్స్. వారు విద్యార్థులకు చదువు చెప్పడంతో పాటు ఏదైనా ప్రమాదంలో ఉన్నప్పుడు పోలీసులకు వెంటనే తెలియజేసేలా అవగాహన

కల్పించాలని అన్నారు. ఇంటర్, ఆపై విద్యార్థులకు మురికివాడల్లోకి వెళ్లి ప్రతిరోజు రెండు గంటలపాటు చదువు అందించడమే కాకుండా పర్యావరణం, సంస్కృతి పరిరక్షణ విషయంలో అక్షయ విద్య కీలక పాత్ర పోషిస్తుందన్నారు.

అక్షయ విద్య నిర్వహణా కార్యదర్శి ప్రసాద్ మాట్లాడుతూ 2011లో ఐదుగురు పిల్లలతో ప్రారంభించి, ప్రస్తుతం 5000 మంది పిల్లలకు శిక్షణ ఇస్తున్నామని తెలియజేశారు. మహిళల సంరక్షణ కోసం అవగాహన కేంద్రం నిర్వహిస్తున్న 'భరోసా'తో పాటు అక్షయవిద్య కూడా కలిసి పనిచేసేందుకు ఎల్లప్పుడూ ముందుంటుందన్నారు. ఇటీవల హత్యకు గురైన చైత్ర (సింగరేణి కాలనీ) కూడా తమ కేంద్రంలోని విద్యార్థినేనని గుర్తు చేసుకుని, ఆయన తీవ్ర విచారం వ్యక్తంచేశారు.

కార్యక్రమంలో షీ టీమ్స్, భరోసా అదనపు డీసీపీ శిరీష రాఘవేంద్ర, హైదరాబాద్ ఛాన్స్ జోన్ డీసీపీ, జాయింట్ కమిషనర్ ఆఫ్ పోలీస్ రమేష్ రెడ్డి, 60 మంది అక్షయవిద్య ట్యూటర్లు, నిర్వాహకులు పాల్గొన్నారు. ★

'నిజాం వర్సెస్ నిజం' పుస్తకావిష్కరణ

హైదరాబాద్ : అమరుల సంస్మరణ పరిశోధన వేదిక (ఎమ్.ఎమ్.ఆర్.ఐ) వారు ప్రచురించిన నిజాం వర్సెస్ నిజం (తెలంగాణ రక్త చరిత్ర) పుస్తకావిష్కరణ కార్యక్రమం భాగ్యనగర్, బర్మత్ పురాలోని కేశవ నిలయంలో సెప్టెంబర్ 16న జరిగింది.

ఈ కార్యక్రమంలో వేదికపై (ఎడమ నుండి కుడికి) పుస్తక రచయిత బొప్ప భాస్కర్, ఏబీపీవీ అఖిల భారత సహ సంఘటన మంత్రి, మహాసంఘ కైక్రిటిక్ గుంథ లక్ష్మణ్, ఆర్ఎస్ఎస్ తెలంగాణ ప్రాంత ప్రచారక దేవేంద్ర, అఖిల భారత ప్రచార ప్రముఖ్ సునీల్ అంబేకర్, ఎమ్.ఎమ్.ఆర్.ఐ. ఉపాధ్యక్షులు, మంజీర్ కన్స్ట్రక్షన్స్ యజమాని యోగానంద్, డా॥ వడ్డి విజయసారధి, ఎమ్.ఎమ్.ఆర్.ఐ. అధ్యక్షులు, విద్యాభారతి (ఉన్నతవిద్య) క్షేత్ర (ఆం.ప్ర., తెలంగాణ, కర్ణాటక) సంయోజక మురళి మనోహర్లు ఉన్నారు. ★

హిందుత్వ అనేది బీజేపీ ప్రచారంలోకి తెచ్చిన ఎజెండా అనుకోవటం అమాయకత్వమవుతుంది. హిందూత్వ అనేది బీజేపీ వ్యతిరేక మీడియా సృష్టించి ఆ పార్టీ మీద విసిరినది. అయినా హిందూత్వ ముద్రను బీజేపీ ఇష్టంగానే ఇంతకాలం మోసింది, సమర్థించుకుంది. ప్రజలకు నచ్చజెప్పి ఒప్పించ గలిగింది. నేడు హిందుత్వం అనేది సమాజం అంగీకరించిన సిద్ధాంతం. కాషాయ జెండా అందరి గౌరవం పొందుతున్న జెండా. జై శ్రీరామ్ అనేది మతపరమైన పలకరింపు కాదు. భారతీయులందరూ అనుసరించే నినాదం. హిందూ ఒక ప్రాంత జీవన విధానం కాదు. దానిని ప్రపంచమంతా గౌరవిస్తున్నది. గత మూడు దశాబ్దాలుగా బీజేపీని విమర్శించిన, తప్పుపట్టిన ఆ అంశాలే నేడు ప్రతిపక్షాలు అనుసరిస్తున్నాయి. ఒకనాడు, 'మతపరమైన అంశాల పార్టీ మీది! అవి వదిలి వచ్చి ఎన్నికల రంగంలో నిలవండి! మీ పరిస్థితి ఏమిటో తెలుస్తుంది!' అంటూ బీజేపీకి సవాలు విసిరిన పార్టీలన్నీ నేడు మా ఎజెండా కూడా హిందుత్వమేనని చెప్పుకుంటున్నాయి. మతతత్వ పార్టీ బీజేపీ అని విమర్శించిన కాంగ్రెస్, బీఎస్పీ, ఎస్పీ, ఆప్ టిఎన్టీ హిందుత్వాన్నే శరణు వేడుకుంటున్నాయి. రాహుల్ గాంధీ, మాయావతి, అఖిలేష్ యాదవ్ వంటి వారంతా తామే అసలైన హిందువులమని బీజేపీ వారు నకిలీ హిందువులనే కొత్తమాట ప్రయోగిస్తున్నారు. ఎన్నికల బరిలో నిలవాలంటే రాముడి దయ తప్పదన్న పాఠం అన్ని పార్టీలు నేర్చుకున్నాయి. ఎన్నికల వేళ నేడు అన్ని పార్టీల రామనామంతో ఉత్తరప్రదేశ్ మారుమోగి పోతున్నది. రాబోయే ఐదు నెలలకాలంలో ఆ నినాదం మరింత పుంజుకునే అవకాశం కనిపిస్తున్నది కూడా.

రామమందిరం విషయంలో ఓటర్లను గందర గోళానికి గురిచేసేందుకు కొత్త ఎత్తుగడలతో ప్రచారం నిర్వహిస్తున్నాయి ఆ పార్టీలు. ప్రాంతీయ, జాతీయ పార్టీలన్నీ తేడా లేకుండా అందరిది శ్రీరామరాజ్య బాట అనటం స్వాగతించాల్సిన విషయమే. గతంలో తాము రాముడికి, హిందువులకు వ్యతిరేకంగా మాట్లాడిన మాటలు మరచిపోయి తమను క్షమించి, గెలిపించమని ఆయా పార్టీల నాయకులు ఓటర్లను బ్రతిమాలుకోవాల్సిన పరిస్థితి. ఇది హిందూత్వ విజయం అని పరిశీలకులు అంటున్నారు. హిందూత్వం వైపు సీట్లకోసం, ఓట్ల కోసం ఇతర పార్టీలు మొగ్గుతున్న తీరు, పడుతున్న పాట్లు చూసి యూపీ ఓటర్లు నవ్వుకుంటున్నారు.

యూపీ ఎన్నికల్లోకి తాజాగా ప్రవేశించిన ఆమ్ ఆద్మీపార్టీ (ఆప్) తన తొలి ఎన్నికల ఊరేగింపుకు ఎన్నుకున్నది అయోధ్య జిల్లానే కావటం గమనించాలి. బీజేపీని అనుకరిస్తూ తమ ఊరేగింపునకు 'తిరంగా యాత్ర' అని పేరు పెట్టుకుంది. ఆ యాత్రకు ఎంచుకున్న నినాదం కూడా బీజేపీ ప్రచారంలోకి తెచ్చిన 'చందేమాతరం' నినాదమే. అసలు సినలు 'రామరాజ్యం' స్థాపన, అసలు సినలు జాతీయభావం ప్రజల్లోకి తీసుకెళ్తామన్న నినాదాలు ఆ పార్టీ నాయకులు చేసారు. ఆ ఊరేగింపు సమయంలో కార్యకర్తలు, నాయకులు ధరించిన తెల్లని టోపీలను మినహాయిస్తే మిగిలినవన్నీ బీజేపీని అనుకరించటమే.

ఎన్నికల తొలి ఊరేగింపునకు ముందు ఆప్ నాయకులందరూ అయోధ్య జిల్లాలోని గుడులన్నింటిని దర్శించి పూజలు చేశారు. ఆ ప్రాంతంలో కాషాయ దుస్తులు ధరించి కనిపించిన సాధువులందరి పాదాలకు మొక్కి, దీవెనలు తీసుకున్నారు. ఆ ఊరేగింపులో పాల్గొన్న ఢిల్లీ ఉప ముఖ్యమంత్రి మనీష్ సిసాడియా శ్రీరామచంద్రుని ప్రస్తావన ప్రసంగంలో తేవటానికి ఏమాత్రం వెనుకాడలేదు. "భారతదేశంలో రామరాజ్యం అందిస్తున్న ఏకైక ముఖ్యమంత్రి అరవింద్ కేజ్రీవాల్ మాత్రమే" నన్ను మనీష్

ఉత్తరప్రదేశ్:

అన్ని పార్టీలది హిం

సిసాడియా "యూపీలో ఆప్ ని గెలిపిస్తే శ్రీరామ చంద్రుని బోధనలకు అనుగుణంగా పాలన అందిస్తామని ప్రకటించాడు. ఇటువంటి ప్రసంగాలే గతంలో బీజేపీ నేతలు చేసినప్పుడు అదంతా మతాన్ని అడ్డం పెట్టుకుని ఎన్నికల్లో గెలవాలన్న ఎత్తుగడ అంటూ అభ్యంతరం చెప్పారు ఆప్ నాయకులు. "చేతనైతే అభివృద్ధి, పరిపాలనా అంశం ఎజెండాగా చేసుకుని మా మీద గెలవండి" అనే సవాలు కూడా వారు నాడు విసిరారు. తాము ఎన్నటికీ అభివృద్ధి, పాలన ఎజెండాని వదలమని చెప్పిన అరవింద్ ఇప్పుడు హిందుత్వాన్ని ఎలా నెత్తిన పెట్టుకుంటున్నాడో వివరించాల్సిన అవసరమంది.

రాముని మీద, రామమందిరం మీద హఠాత్తుగా 'ఆప్'లో పెల్లుబిగిన ప్రేమ చూపరులకు చిత్రంగా ఉంది. అయోధ్యలో రామాలయాన్ని వ్యతిరేకించి, మసీదు అక్కడే కట్టాలన్న నిర్ణయం తీసుకున్న ఆప్

నోట "అయోధ్యలో రామమందిరం త్వరగా పూర్తి చేయాలన్న" డిమాండ్ రావటమే చిత్రం. ఎన్నికలలో గెలుపుకోసం ఎటువంటి మాటలైనా చెప్పగల నేర్పు తమదని ఆప్ నిరూపించింది మరోసారి. ఆ పార్టీ అధికార ప్రతినిధి హుడా జెరివాలా "అయోధ్య మందిరం భారతీయుల సెంటిమెంట్ కి ప్రతీక, దేశ చరిత్రకు నిదర్శనం" అన్నాడు. ఆ మాటలే గతంలో బీజేపీ చెప్పినప్పుడు అది మతతత్వం అన్నవారంతా ఇప్పుడు అవే పలుకులు ముద్దుముద్దుగా పలకటమే రాజకీయ చిత్రం. 'జాతీయతావాదం' ప్రమాదం అని వాదించిన ఆప్ మేము జాతీయవాద ప్రతినిధులమని చెప్పుకుని రాష్ట్ర ఓటర్లను మోసం చేసే యత్నంలో ఉన్నాయి.

హిందుత్వంపై కొత్తగా ప్రేమ కురిపిస్తున్న మరో పార్టీ బీఎస్పీ. గతంలో ఎన్నడూ కనిపించని అంశాలు, నినాదాలు నేడు ఆ పార్టీ సమావేశాల్లో వినిపిస్తు

న్నాయి. ఇటీవల ఆ పార్టీ లక్నోలో నిర్వహించిన 'ప్రబుద్ధ జన సమ్మేళనం' హిందూ పూజారుల సంస్కృత పూజలతో, శంఖాలు పూరింపుతో మొదలైంది. హరిహర మహాదేవ్, జైశ్రీరామ్ నినాదాలు మిన్నంటాయి. ఒక సంవత్సరం క్రితం వరకు కాషాయం, దైవ నినాదాలు నిషేధించిన మాయావతి నేడు తమ ది హిందూత్వ ఎజెండానే అంటున్నది.

నేటి వరకు ఏ ఒక్క బీఎస్పీ నేత అయోధ్యలోని రామమందిర దర్శనానికి వెళ్లలేదు. అలా వెళ్లకూడదన్నది మాయావతి హుక్కుం. కాని నేడు ఆ పార్టీ ఉపాధ్యక్షుడు సతీష్ మిశ్రా అయోధ్యను దర్శించటమే కాదు, సరయు నదిని 125 లీటర్ల పాలతో అభిషేకం చేశాడు. రామమందిరానికి తమ మద్దతు

కరసేవకుల మీద కాల్పులు జరిపించి 40మందికి పైగా ప్రాణాలు హరించిన ములాయం సింగ్ యాదవ్ ఆ పార్టీ వ్యవస్థాపకుడు. మాది యాదవ్-ముస్లిమ్ల మైత్రీ పార్టీ అని, ఇతర వర్గాల వారు మాకు అనవసరం అని ములాయం అతని వారసుడు అఖిలేష్లు చెప్పుకునేవారు. కాని ఆ పార్టీ కూడా మాది హిందూత్వమే అంటున్నారు.

నేడు ఆ పార్టీని నడిపిస్తున్న అఖిలేష్ తన రాజకీయ రంగ ప్రవేశం హిందూ పవిత్ర క్షేత్రం చిత్రకూట్లో జరిగిన విషయం గుర్తు చేస్తున్నాడు. తాను 2000లో కందగిరి పర్వత ప్రదక్షణం చేసిన విషయం వివరించాడు. గత 20 ఏళ్లలో ఎన్నడూ హిందూ దేవాలయాల గురించి గాని, వాటి నిర్మాణం, పరిరక్షణ గురించి మాట్లాడని ఎస్సీ వారు ఇప్పుడు చంబల్ ప్రాంతంలో ఒక భారీ మహావిష్ణు మందిరం నిర్మిస్తామంటున్నది. అయోధ్యలో రామ మందిర నిర్మాణం త్వరగా జరగాలంటున్నది.

“మా నాన్న ములాయం పవనపుత్ర హనుమాన్ భక్తుడు, నేను పరశురామ భక్తుడిని” అన్నాడు అఖిలేష్ ఇటీవల. 2022 ఎన్నికల ప్రచారం చిత్రకూట్ నుండి ప్రారంభిస్తున్నాడు. కాని అతనిలోని కరుడు కట్టిన హిందూ వ్యతిరేకతను మాత్రం అర్థం చేసుకోలేక పోయాడు. ఇటీవల ఛత్తీస్ గడ్ సీఎం తండ్రి

యుపిలో వర్కటించినప్పుడు “బ్రాహ్మణులు విదేశీయులు, వారిని తరిమికొట్టాలి” అని అన్నప్పుడు అఖిలేష్ స్పందించి ఖండించలేదు. కాని సీఎం యోగీ ఆదిత్యనాథ్ దాన్ “గతంలో అఖిలేష్ సీఎంగా ఉన్నప్పుడు ఉచిత రేషన్లను అబ్బాజాన్లు ఎగురేసుకు పోయారు” అని అనగానే అది ముస్లిమ్లను అవమానించటమేనంటూ ఎదురుదాడి చేశాడు.

“అయోధ్యలో రాముడికి దేవాలయం అనవసరం, అక్కడి మసీదు అక్కడే ఉండాలి, మరెక్కడికి వెళ్లటానికి ఒప్పుకో” అన్న ఎస్సీ పార్టీ దాని నేత అఖిలేష్లు ఇప్పుడు హిందూత్వం వైపు మొగ్గు చూపుతూ తాము హిందూత్వవాదులమేనని చెప్పుకుంటున్నాడు.

రాజకీయ ఊసరవెల్లి కాంగ్రెస్ గురించి, దానికున్నా రంగుల మార్పు నేర్పు గురించి ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు. కాంగ్రెస్ యూపీలో తన ఉనికిని కాపాడుకునేందుకు నానా అత్తుగడలు వేస్తున్నది. తానే మెరుగైన హిందువును అంటున్నాడు రాహుల్ గాంధీ. తన కులం బ్రాహ్మణ అని తన గోత్రం ఫలానా అని బహిరంగంగా చెప్పుకుంటున్నాడు. భుజం మీద లోపల ఉండాల్సిన జంధ్యం తన చొక్కా మీద వేసుకుని జొకర్లా తిరిగాడు గతంలో. మళ్లీ ఇప్పుడు

డా. దుర్గరాజు శ్రీనివాసరావు

అదే వేషం వేయబోతున్నాడు. బీజేపీ వారు నకిలీ హిందువులు నేను అనలు సినలు హిందువును వారిని నకిలీ హిందుత్వ కాంగ్రెస్ అనలైన హిందుత్వ అంటున్నాడు రాహుల్. తన తండ్రి చేసిన శిలన్యాస్ వల్లనే రామాలయ నిర్మాణం సాధ్యమైందంటున్నాడు.

ఎన్నికల వేషాలు వేసిన రాహుల్ గాంధీ మనసులోని హిందూ వ్యతిరేకత ఎప్పటికప్పుడు బయట పడుతునే ఉంటుంది. ఛత్తీస్ గడ్ సీఎం భగేల్ కాంగ్రెస్ పార్టీవాడు. ఆయన తండ్రి భగేల్ కూడా కాంగ్రెస్ వారే. ఆయన యూపీలో బ్రాహ్మణులను తరిమి వేయమని నినదీస్తే ఒక్క కాంగ్రెస్ వాదీ స్పందించలేదు. విమర్శలు పెరగటంతో ఆయన రెచ్చగొట్టే ప్రసంగం చేసిన యూపీలో కాక తమ ప్రభుత్వమున్న ఛత్తీస్ గడ్ లో కేసు పెట్టించి, తండ్రిని అరెస్టు చేసిన కొడుకు, సీఎం భగేల్ అనే అనుకూల ప్రచారం వాడుకునే యత్నం చేశాడు.

నేటి వరకు అయోధ్య రామమందిరం దర్శించన రాహుల్ ఇప్పుడు అక్కడి రామ మందిర నిర్మాణపు పనులు ప్రశ్నిస్తున్నాడు. రామమందిర స్థల సేకరణలో కుంభకోణం జరిగిందన్న ప్రచారం చేస్తున్నాడు.

హిందూత్వ వ్యతిరేక పార్టీలు కొత్తగా హిందూత్వ వాదన అవసరాన్ని బట్టి వేస్తున్న వేషాలే. ఏం రాష్ట్రంలో దేనినుండి లబ్ధి వస్తుందో ఆ నినాదం అందుకోవటం పార్టీలకు అలవాటే. యూపీలో ప్రదర్శించిన హిందూత్వని ఆప్ పంజాబ్ లో ప్రదర్శించలేదు. అంత రామ భక్తి హిందూతత్వం ఉంటే కేరళలో హిందూ త్యాన్ని కాంగ్రెస్ ఎందుకు వ్యతిరేకించినట్లు? 2018 కర్ణాటక ఎన్నికల వేళ కాంగ్రెస్ చేసిన హిందూ వ్యతిరేక ప్రచారం ఎవరు మరువగలరు?

రాజకీయ రంగులు మార్చే ఊసరవెల్లి పార్టీ విషయంలో అప్రమత్తత అవసరం. వారి వారి రాజకీయాల కోసం వేసుకుంటున్న కొత్త డ్రస్, ప్రదర్శిస్తున్న మారు మనసులే తప్పించి ఆయా పార్టీలు హిందుత్వ అనుకూలురు కాదన్నది వాస్తవం. కేరళలో ఒక క్రైస్తవ మత పెద్ద చేసిన ‘ఇస్లామిక్’ లవ్ జిహాద్ - నార్కోటిక్స్ జిహాద్ అన్న ప్రకటన మీద కాంగ్రెస్ స్పందించిన తీరు బట్టే వారి సంకుచిత రాజకీయ ధోరణి తెలుస్తున్నది. ఎవ్వరూ ఎన్ని కొత్త వేషాలు వేసిన వారి అనలు వాసన పసికట్టలేని అమాయకులు కాదు ఓటర్లు.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

దూత్యమే

ప్రకటించింది మాయావతి.

గతంలో తన పార్టీ గుర్తు అయిన ‘ఏనుగు’ తన అడుగులతో అగ్రవర్గాల వారిని తొక్కి పారేస్తుందని చెప్పిన మాయావతి నేడు హఠాత్తుగా ఏనుగు గుర్తుకు కొత్త అర్థాలు చెప్పతోంది. ఇది హాథీ కాదు.. గణేష్.. ఇందులో బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులున్నారు అని మాయావతి చెప్పటం ఆమెలో వచ్చిన మార్పు. అది ఎన్నికల కోసం వచ్చిందా లేక సహజంగా మనసు మారిందా అనేది ఎన్నికల ఫలితాల తర్వాత గాని తెలియదు.

అయోధ్యలో రామాలయ నిర్మాణం పూర్తి చేయటం తమ పార్టీ వాగ్దానాలలో ఒకటని అంటున్నది బీఎస్పీ. ఇక మాయావతి అయోధ్య దేవాలయ దర్శనం ఏ క్షణంలో అయినా జరగవచ్చు. దానితో బీఎస్పీ హిందుత్వ బాట సంపూర్ణం.

యూపీలో బీఎస్పీ ప్రధాన ప్రత్యర్థి ఎస్సీ గతంలో

మారుతున్న కాలమాన పరిస్థితుల నేపథ్యంలో అంతర్జాతీయ వ్యవహారాలు అత్యంత వేగంగా కుదుపులకు లోనవుతున్నాయి. ఇవి ఒక్కోసారి విపరీతమాలకు దారి తీస్తాయి. అందువల్ల ఒక దేశ వ్యవహారాలను మరో దేశం చక్కబెట్టాలనుకోవడం సాహసం అవుతుంది. ఇతర దేశాల్లో ప్రత్యక్ష సైనిక జోక్యం, కీలుబొమ్మ సర్కార్ల ఏర్పాటు ద్వారా అక్కడి పరిస్థితులపై పట్టు సాధించాలని మరొక దేశం అనుకుంటే కచ్చితంగా అది భ్రమే అవుతుంది. దీనివల్ల ఆచరణలో అనుకున్న ఫలితాలు సాధించలేక పోగా చేదు అనుభవాలను చవిచూడాల్సి వస్తుంది. ఇందుకు మరింతగా చరిత్ర లోతులోకి వెళ్లకర్లేదు. గత నాలుగైదు దశాబ్దాల ఉదాహరణలు చాలు. మధ్య ఆసియా దేశమైన అఫ్ఘానిస్తాన్‌లో గతంలో సోవియట్ యూనియన్, తరువాత అగ్రరాజ్యమైన అమెరికా ప్రత్యక్షంగా జోక్యం చేసుకుని చేతులు కాల్యకున్నాయి. ఎనిమిదో దశకం చివర్లో నాటి రాజీవ్ గాంధీ ప్రభుత్వం శ్రీలంక వ్యవహారాల్లో జోక్యం చేసుకుని వైఫల్యాన్ని మూటగట్టుకుంది.

తాజా పరిస్థితులకు వస్తే అఫ్ఘానిస్తాన్‌లో జోక్యం చేసుకోవడం ద్వారా అమెరికా సాధించింది ఏమిటి? ఆ దేశానికి సైనికులను పంపడం ద్వారా అనుకున్న లక్ష్యాలు ఏ మేరకు నెరవేరాయి, విజయం సాధించిందా? లేక వైఫల్యాలను మూటగట్టుకుందా? అన్న విషయాలు ఇప్పుడు అంతర్జాతీయంగా చర్చనీయాంశం. ఎవరి కోణంలో వారు తమకు అనుకూలంగా విశ్లేషించుకోవడం సహజం. కానీ నిష్పక్షపాతంగా పరిశీలిస్తే అఫ్ఘాన్ వ్యవహారంలో అమెరికా చేదు అనుభవాలను చవిచూసిందని చెప్పకతప్పదు. వినడానికి కాస్త కఠినంగా ఉన్నప్పటికీ ఇది వాస్తవం. తమ లక్ష్యమైన అంతర్జాతీయ ఉగ్రవాది, అమెరికాపై దాడులకు సూత్రధారి అయిన ఒసామా బిన్ లాడెన్ చంపామని, అఫ్ఘాన్ జాతి పునర్నిర్మాణం తమ బాధ్యత కాదని అమెరికా అధ్యక్షుడు జో బైడెన్ తన వాదనను వినిపిస్తున్నారు. అంతేతప్ప అఫ్ఘాన్‌లో విజయం సాధించామన్న మాట ఆయన నోటి నుంచి రావడం లేదు. ఇది కచ్చితంగా పలాయన వాదమే. అఫ్ఘాన్‌లో జోక్యం వల్ల సాధించింది శూన్యమన్న అభిప్రాయం అమెరికాలో, అధికార డెమోక్రటిక్ పార్టీ అంతర్గత వర్గాల్లోనే వ్యక్తమవుతోంది. రెండు

దశాబ్దాల పోరాటం ద్వారా సాధించిన దాని కన్నా కోల్పోయిందే ఎక్కువన్న వాదన వివిధ వర్గాల నుంచి వినవడుతోంది. ఉగ్రవాదం పీచమణచాలన్న విషయంలో ఇటు అంతర్జాతీయ సమాజంలో, అటు అమెరికాలో భిన్నాభిప్రాయం లేదు. కానీ అందుకు అనుసరించిన వ్యూహంలోనే లోపం ఉందన్నది ఎక్కువ మంది అభిప్రాయం.

2001 సెప్టెంబర్ 11 దాడులు ఒక్క అమెరికానే కాకుండా యావత్ అంతర్జాతీయ సమాజాన్ని వణికించాయి. నాడు నాలుగు విమానాలను హైజాక్ చేసిన అల్ కాయిదా ఉగ్రవాద సంస్థ రెండింటితో వరల్డ్ ట్రేడ్ సెంటర్ జంట భవనాలను ధీకొట్టింది. మరో విమానం అమెరికా రక్షణశాఖ ప్రధాన కార్యాలయమైన పెంటగాన్‌పై దాడి చేసింది. మరొక విమానం అధ్యక్ష భవనం శ్వేత సౌధం లక్ష్యంగా చేసుకున్నప్పటికీ హైజాకర్లపై ప్రయాణికులు తిరగబడటంతో అది పెన్సిల్వేనియాలో కుప్పకూలింది. నాటి ఘటనలో 2,977 మంది ప్రాణాలు కోల్పోయారు. ఈ ఘటనతో అగ్రరాజ్యం తోకతొక్కిన తాచులా బునలు కొట్టింది. అప్పటి అధ్యక్షుడు బుష్ ఆగ్రహోదగ్రుడయ్యారు. అల్ కాయిదా సంస్థ అంతు చూస్తానని ప్రతిన బానాడు. సెప్టెంబర్ 11న దాడులు జరగగా, వాటికి ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలని సెప్టెంబర్ 18న పార్లమెంటు తీర్మానించింది. నెలలోపూ అంటే అక్టోబరు 7న యుద్ధ ప్రకటన చేశారు. పోరాటం కోసం తక్షణం 1300 మంది సైనికులను అఫ్ఘాన్ తరలించారు. అమెరికా బలగాలకు 'నాటో' (నార్థ్ అట్లాంటిక్ ట్రిటీ ఆర్గనైజేషన్) దళాలు తోడయ్యాయి. బరాక్ ఒబామా హయాంలో బలగాల సంఖ్య 1.40 లక్షలకు చేరింది. ఇందులో అమెరికా బలగాలు లక్ష కాగా, నాటో దళాలు 40

వేలు. దాడుల సూత్రధారి, అల్ కాయిదా అధినేత ఒసామా బిన్ లాడెన్‌ను మట్టుబెట్టడానికి పదేళ్లు పట్టింది. 2011 మే 2న పాకిస్తాన్‌లో దాక్కున్న లాడెన్‌ను అమెరికా దళాలు హతమార్చాయి. ఆ తరువాత నుంచి భద్రతా దళాలు అఫ్ఘాన్‌లో సాధించింది శూన్యం. రోజువారీ దాడులు తప్ప ఉగ్రవాద పీచమణచడంలో నిర్దిష్టంగా పైచేయి సాధించలేకపోయాయి.

ఇక అఫ్ఘాన్‌లో పోరాటానికి అమెరికా వెచ్చించిన ఖర్చు, సైనికుల త్యాగాలు చూస్తే అమెరికన్ల హృదయం బరువెక్కుక తప్పదు. అఫ్ఘాన్‌లో రెండు దశాబ్దాల పోరాటానికి అగ్రరాజ్యం చేసిన వ్యయం అక్షరాలా 2.23 లక్షల కోట్ల డాలర్లని హార్వర్డ్, బ్రౌన్ యూనివర్సిటీ కాన్స్టే ఆఫ్ వార్ ప్రాజెక్టు అంచనా వేసింది. రక్షణ బడ్జెట్ నుంచి 93,300 కోట్ల డాలర్లు కేటాయిస్తే అదనంగా 44,300 కోట్ల డాలర్లు ఖర్చు చేసింది. యుద్ధం కోసం విపరీతంగా అప్పులుచేసి వందల కోట్ల రూపాయలు వడ్డీల రూపంలో చెల్లించింది. 2050 నాటికి వడ్డీతో నహా చెల్లించాల్సిన సొమ్ము 474.30 లక్షల కోట్లు (సుమారు 6.5 ట్రిలియన్ డాలర్లు) కానుంది. భవిష్యత్ తరాలపై ఈ యుద్ధ భారం పడనుంది. వియత్నాం యుద్ధ వ్యయంపై సెనెట్ రక్షణ కేటాయింపుల ఉపసంఘం 42 సార్లు ప్రస్తావించింది. అఫ్ఘాన్, ఇరాక్ యుద్ధ వ్యయంపై కేవలం అయిదు సార్లే ప్రస్తావించడం గమనార్హం. సెనెట్ ఆర్థిక కమిటీ అయితే ఒకే ఒక్కసారి మాత్రమే చర్చించింది. అంటే వియత్నాం యుద్ధ ఖర్చులపై ఆచితూచి వ్యవహరించిన అగ్రరాజ్యం అఫ్ఘాన్, ఇరాక్ విషయంలో ఎంతమాత్రం ఆలోచించలేదు. యుద్ధాన్ని కొనసాగించడం కోసం అమెరికా అధ్యక్షులు అనివార్యంగా

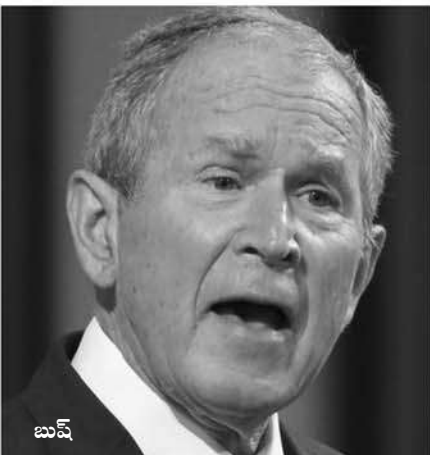

72 మంది పాత్రికేయులు ప్రాణాలు వదిలారు. అనధికార మరణాల సంఖ్య ఇంకా ఎక్కువ ఉంటుంది. లక్షల కోట్ల డాలర్ల వ్యయం, వేలమంది బలిదానాలు, రెండు దశాబ్దాల పోరాటం వల్ల అమెరికా సాధించింది ఏమిటని ప్రశ్నించుకుంటే సరైన సమాధానం లభించడం కష్టమే. 2001లో అమెరికా దళాలు వచ్చే నాటికి అఫ్ఘాన్ లో ఎలాంటి పరిస్థితులు నెలకొన్నాయో ఇప్పుడూ దాదాపు అలాంటి వాతావరణమే ఉంది. అప్పుడు తాలిబన్ చక్రం తిప్పుతుండగా ఇప్పుడూ వారే అధికారంలో ఉన్నారు. నాడు ఏ తాలిబన్ తో అయితే పోరాడారో ఇప్పుడు అదే తాలిబన్ తో చర్చలు జరపడం నిజంగా వైచిత్ర్యం. అప్పటికీ ఇప్పటికీ తాలిబన్ వైఖరిలో ఎలాంటి మార్పు రాలేదు. అయినప్పటికీ వారితో సుదీర్ఘ కాలం కఠార్ రాజధాని దోహా నగరంలో పలుమార్లు చర్చలు జరపడం అమెరికా వైఫల్యానికి నిదర్శమని అంతర్జాతీయ వ్యవహారాల నిపుణులు, దౌత్యవేత్తలు వ్యాఖ్యానిస్తున్నారు. అసలు ఒక ప్రజాస్వామ్య దేశం ఉగ్రవాద సంస్థ నేతలతో చర్చలు ఎలా జరుపుతుందన్న ప్రశ్నకు సమాధానం లభించదు. ఇది మున్నందు దుస్సంప్రదాయానికి దారి తీస్తుంది. మొత్తానికి అఫ్ఘాన్ లో జోక్యం ద్వారా అమెరికా చేతులు కాలచుకుంది. అంతర్జాతీయంగా చెడ్డ పేరు తెచ్చుకుంది. అభాసుపాలైంది. అఫ్ఘాన్ లో రెండు దశాబ్దాలు పోరాడినప్పటికీ లక్ష్యం సాధించలేక పోయింది. ఉగ్రవాదుల పీచమణచలేకపోగా వారితో చర్చలు జరపాల్సిన దయనీయ పరిస్థితిని కొని తెచ్చుకుంది. చైనా, రష్యాల దృష్టిలో విఫల దేశంగా ముద్రపడింది. వాస్తవానికి అఫ్ఘాన్ నుంచి బలగాల ఉపసంహరణ అన్నది బైడెన్ నిర్ణయం కాదు. ట్రంప్ హయాంలో గత ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయమే. అధ్యక్ష ఎన్నికల సమయంలో అటు ట్రంప్, ఇటు బైడెన్ ఈ విషయాన్ని పదే పదే ప్రస్తావించారు. కానీ ఉపసంహరణ తీరు మాత్రం విమర్శలకు గురైంది. వివాదాస్పదమైంది.

అఫ్ఘానిస్తాన్ విషయంలో గతంలో మరో

అగ్రరాజ్యమైన సోవియట్ యూనియన్ (ప్రస్తుత రష్యా) సైతం చేతులు కాలచుకుంది. ఏడు ఎనిమిది దశకాల్లో అఫ్ఘాన్ లో పరిస్థితులను చక్కదిద్దే పేరుతో అడుగు పెట్టిన సోవియట్ సేనలు చివరికి చేదు అనుభవాలతో తిరుగుముఖం పట్టాయి. అప్పటి సోవియట్ యూనియన్ కు అఫ్ఘాన్ పొరుగు దేశం. అందువల్ల ఆ దేశ పరిస్థితులపై సోవియట్ సైనికులకు స్పష్టమైన అవగాహన ఉన్నప్పటికీ సాధించింది శూన్యం. అలాంటిది వేల కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న అమెరికా ఏదో చేదామనుకుంటే అంతకన్నా అమాయకత్వం మరొకటి ఉండదు. సోవియట్ యూనియన్ చేదు అనుభవాల నేపథ్యంలో అయినా అఫ్ఘాన్ లో జోక్యం, అనంతర పరిణామాలపై అమెరికా ఆచితూచి వ్యవహరించాల్సి ఉంది. అలా కాకుండా తన శక్తిని ఎక్కువగా ఊహించుకుని ఏకపక్షంగా ముందుకు వెళ్లడం వల్ల చావుదెబ్బ తిన్నది. భారత్ కు కూడా గతంలో ఇలాంటి అనుభవమే ఎదురైంది. ఎనిమిదో దశకం చివర్లో నాటి ప్రధాని రాజీవ్ గాంధీ శ్రీలంకలో తమిళ టైగర్లను అంతమొందించే పేరుతో సైన్యాన్ని ఆ ద్వీప దేశానికి పంపారు. ఐపీకేఎఫ్ (ఇండియన్ పీస్ కీపింగ్ ఫోర్స్ - భారత శాంతిపరిరక్షక దళం) పేరుతో లంకలో అడుగు పెట్టిన సైన్యం అనేక ఇబ్బందులను ఎదుర్కొంది. బలిదానాలు చేసింది. అయినప్పటికీ ఎల్ టీటీఈ (లిబరేషన్ టైగర్స్ ఆఫ్ తమిళ ఈలం) పై పైచేయి సాధించలేక వట్టి చేతులతో వెనక్కి వచ్చింది. ఈ ఘటన చివరికి 1991లో రాజీవ్ హత్యకు దారితీసింది. ఇదంతా సమకాలీన చరిత్ర. ఈ అనుభవాల నేపథ్యంలో ఎంత పెద్ద దేశమైనా స్థానిక పరిస్థితులను అధ్యయనం చేయకుండా, అక్కడి ప్రజల మనోభావాలను గుర్తించకుండా ఏకపక్షంగా ముందుకు వెళ్లితే ఇబ్బందులు అనివార్యం. ఈ వాస్తవాన్ని అంతర్జాతీయ సమాజం ముఖ్యంగా పెద్ద దేశాలు ఎంత త్వరగా గుర్తిస్తే అంత మంచిది. అఫ్ఘాన్ లో నాటి సోవియట్ యూనియన్, నేటి అమెరికా అనుభవాల ఓ రకంగా పాకిస్తాన్, చైనాలకు హెచ్చరిక లాంటివి. కాబూల్ వ్యవహారాల్లో క్రియాశీలకంగా వ్యవహరించాలని ఈ రెండు దేశాలు భావిస్తున్నాయి. బీజింగ్ ఆర్థికంగా అండగా ఉండాలని భావిస్తుండగా, ఇస్లామాబాద్ తన కనుసన్నల్లో పాలన ఉండాలని తలపోస్తోంది. తాత్కాలికంగా బాగున్నప్పటికీ మున్నందు ఈ రెండు దేశాలకు తలబొప్పి కట్టక తప్పదు. ఇది చరిత్ర చెబుతున్న చేదు నిజం. గతానుభవాల నేపథ్యంలో రష్యా మాత్రం ఆచితూచి వ్యవహరిస్తోంది. సంయుక్తం ప్రదర్శిస్తోంది. నిజానికి మాస్కోకు తాలిబన్ అంటే మక్కువే. అయినప్పటికీ చైనా, పాకిస్తాన్ మాదిరిగా అది మరీ రాసుకు పూసుకు తిరగాలని ఏమాత్రం అనుకోవడం లేదు.

వ్యాసకర్త: సీనియర్ జర్నలిస్ట్

బుష్

బిన్ లాడెన్

నేతాజీ

14

అజాద్ హింద్ సేన పోరాట పటిమను సొంతంగా నిరూపించుకోవటం కోసం మొట్టమొదట రంగంలోకి పంపింది సుభాస్ బ్రిగేడ్ను. (ఇంఫాల్ రంగంలో తొలిసారి పాల్గొన్న వివిధ జపాన్ సేనలకు అనుబంధితమైన ఐఎన్ఎ స్పెషల్ గ్రూపులు.) సుభాస్ బ్రిగేడ్కు అప్పగించిన విధులు ప్రధానంగా రెండు: ఒక బెటాలియన్ కలాడన్ లోయల్ బర్మాను తిరిగి వశం చేసుకోవటానికి కమ్యూకొస్తున్న బ్రిటిష్ వారి వెస్ట్ ఆఫ్రికా డివిజన్తో పోరాడాలి; మిగతా రెండు బెటాలియన్లు చిన్ కొండలలోని కీలకమైన దారులలో శత్రువు అడుగుపెట్టకుండా రక్షించాలి. ఐఎన్ఎ సత్తా ఏమిటో జపాన్ సంశయాత్ములకు తెలియజెప్పాక వాటిని, ఫస్ట్ డివిజన్లోని మిగతా రెండు రెజిమెంట్లనూ కోహిమా, ఇంఫాల్ ముట్టడిలో నియోగించాలని, ఇంఫాల్ వశమయ్యాక రెండవ డివిజనునూ మొహరించి భారతదేశంలోకి విజయ యాత్ర సాగించాలని నేతాజీ ఆలోచన. అవసరాన్ని బట్టి ఎటువైపు అయినా కదలటానికి మూడవ డివిజనును రిజర్వులో ఉంచాలని, యుద్ధంలో లొంగిపోయి అజాద్ హింద్ శ్రేణుల్లో కలిసే బ్రిటిష్ ఆర్మీలోని భారతీయ సైనికులతో ఇంకో ఐదు డివిజన్లు ఏర్పరచి అంతిమ యుద్ధంలో ఉపయోగించాలని ఆయన ప్రణాళిక.

ఈ వ్యూహం మొత్తానికీ కీలకం మొదటి ఫ్రెటింగ్ ఫోర్సు అయిన మొదటి రెజిమెంట్ (సుభాస్ బ్రిగేడ్) యాక్షన్లోకి దిగాక ఎంత బాగా పనిచేస్తుంది, కష్టాలకు, నష్టాలకు తట్టుకుని జపాన్ సైనికులకు దీటుగా ఏ మేరకు నిలబడుతుంది - అన్నది. అందుకే అందరి కళ్ళూ ఆ రెజిమెంట్ మీద పడ్డాయి. కలాడన్ లోయలో వెస్ట్ ఆఫ్రికన్ డివిజన్తో పోరాడవలసిన బెటాలియన్కు కమాండర్ మేజర్ పి.ఎస్. రాతూరి. ఆయన బలగం రంగూన్ నుంచి రైల్వే ప్రోమ్ దాకా వెళ్ళింది. అక్కడనుంచి 100 మైళ్ళు (160 కిలో మీటర్లు) నడిచి టాంగ్ ప్ చేరింది. అక్కడ శత్రు విమానాల దాడిలో 16 మంది సిపాయిలు మరణించారు. మళ్ళీ టాంగ్ ప్ నుంచి ఇంకో 150 మైళ్ళు (240 కిలోమీటర్లు) మార్చింగ్ చేసి మార్చి నాటికి క్యాక్టాలో బెటాలియన్ బేస్ ఏర్పరుచుకున్నారు.

కొద్దిరోజుల తరవాత వెస్ట్ ఆఫ్రికన్ సీగ్రోల డివిజన్ కలాడన్ నది తూర్పు గట్టు వెంబడి రోడ్డు వేసుకుంటూ దక్షిణానికి సాగుతున్నట్లు సమాచారం అందింది. పడమర గట్టు వెంబడి ఇంకో రోడ్డు

ఇలాగే నిర్మాణమవుతున్నది. కలాడన్ గ్రామం వద్ద రెండు రోడ్లనూ కలిపేలా వంతెన కట్టి ఆ ప్రాంతంలో ఒక బ్రిగేడ్ను నెలకొల్పాలని బ్రిటిషు వారి ఎత్తుగడ. పడమటి వైపు నుంచి ఆఫ్రికన్లు రాకుండా నిలువరించే బాధ్యత మేజర్ రాతూరి మీద పడ్డది. 300 మంది ఉన్న మూడు కంపెనీలతో రాతూరి బెట్యూ చేరుకునే సరికే ఆఫ్రికన్లు పెద్ద సంఖ్యలో నది దాటి కుడి గట్టుకు వెళ్లి కొండల్లో పొజిషన్లు తీసుకుని పొంచి ఉన్నారు.

జెండా కోసం ప్రాణం

మన బలగాలు దట్టమైన వెదురు అడవులగుండా తెలివిగా చుట్టుముట్టి బెట్యూ ఎగువన, దిగువన ఉన్న రెండు గ్రామాలలో చొరబడిన శత్రువులను హత మార్చాయి. ఆ ఊళ్ళను వశం చేసుకున్నాక కలాడన్ లోయ వైపు కదులుదామని అనుకుంటుండగా - దగ్గరలోని పెద్ద కొండలో బెటాలియన్ పరిమాణంలో శత్రు సేన మోహరించినట్లు ఉప్పందింది. రాతూరి జట్టుకు మూడేసి వందలమంది చొప్పున మూడు జట్ల క్రాక్ ట్రూప్స్ను తీసుకుని రాత్రి చీకటి మాటున కొండపైకి ఎగబాకాడు. క్లోజ్ రేంజికి వచ్చాక కమాండర్ సిగ్నల్ ఇవ్వగానే మూడు జట్ల వారు

ఒకేసారి శత్రువుల ట్రెంచ్ల మీద హఠాత్తుగా పడ్డారు. భారత్ మాతాకీ జై, నేతాజీకీ జై అని నినదిస్తూ మన సైనికులు శత్రువుతో బాహుబాహీ భీకరంగా పోరాడి అందిన వారిని అందినట్లు చంపారు. వారి ధాటికి, ఉగ్రతకూ తాళలేక శత్రువులు ప్రాణభయంతో పరుగు లంకించుకున్నారు. పడవలు పట్టుకుని పడమర గట్టుకు వెళ్లి అక్కడ భారీ శతఘ్నులు కలిగిన తమ ప్రధాన సేనను చేరుకోవాలని ఆరాటపడ్డారు. మనవారు వాళ్ళ వెంటపడి పడవల్లో పోతున్న వారి మీద మెషిన్ గన్లతో కాల్పులు జరిపి 16 పడవలను ముంచారు. ఆ లోగా పడమర గట్టు నుంచి శత్రువుల శతఘ్ని దళాలు మన వారిలో 14 మందిని చంపాయి. 22 మందిని తీవ్రంగా గాయపరచాయి. తూర్పుకు చొచ్చుకు వచ్చిన శత్రువులు తెల్లవారేసరికి పడమటి గట్టుకు వలాయనమయ్యారు. ఈ

సంఘర్షణలో మనవారు 250 మంది శత్రు సైనికులను హతం చేసారు. ఆయుధాలను, అమ్మూ నిషనును భారీగా పట్టుకోగలిగారు. వాటికి తోడు రుచికరమైన బోలెడు ఆహారం కూడా. శత్రువును గెలిచిన ఆనందంతో చాలా రోజుల తరవాత సైనికులు సుష్టుగా భోంచేశారు.

ఆ లోగా మనవారికి సాయంగా జపాన్ సేనా అక్కడికి చేరుకున్నది. అందరూ కలిసి నడికి రెండు వైపులా లాఘవంగా సాగి, భీషణ సంగ్రామం తరవాత ఉత్తర దిశన రెండు ముఖ్యమైన గ్రామాలను పట్టుకోగలిగారు. కొద్ది రోజులు సేద తీరి,

నష్టపోయిన బలగాలను భర్తీ చేసుకుని మళ్ళీ కదిలారు. ఆ కాస్త విరామాన్ని కూడా మన సైనికులు ఇష్టపడలేదు. ఎందుకంటే అక్కడికి పడమరగా 40 మైళ్ళ దూరంలోనే భారత సరిహద్దు. ఎప్పుడెప్పుడు వెళ్లి అక్కడ స్వాతంత్ర్య పతాకం ఎగరేద్దామా అని వీర జవాన్ల తహతహ. “భారత భూమి మీద కాలుమోపిన వెంటనే అక్కడ త్రివర్ణ పతాకం ఎగురవేయాలని మాకు మా నేతాజీ ఆర్డర్స్! రెస్టు కోసం ఆగకుండా వెంటనే అక్కడికి పోదాం పదండి” అంటూ వారు జపాన్ ఆఫీసర్లను తొందరబెట్టారు.

అక్కడికి బాగా దగ్గరలోని భారత సరిహద్దు వెంబడి ఉండే మొదాక్ లో బ్రిటిషువారి డిఫెన్స్ పోస్టును సాధ్యమైనంత త్వరగా వశ పరచుకోవాలని మేజర్ రాతూరి నిశ్చయించాడు. అనుకున్నట్లే ఆగమేఘాల మీద అక్కడికి చేరారు. అప్పటికి మే

నేలమీద పడుకుని తాము విముక్తి చేయవచ్చిన పవిత్ర మాతృభూమి మట్టిని పరవశంగా ముద్దాడారు. భక్తితో కళ్ళకద్దుకున్నారు. మేరలేని ఆనందోత్సాహాల నడుమ త్రివర్ణ పతాక ఆవిష్కరణ జరిగింది. తరవాత జాతీయ జెండాకు సైనిక వందనం అర్పించి, అజాద్ హింద్ ఫౌజ్ జాతీయ గీతం గొంతెత్తి గర్వంగా పాడారు. ఆ గీతం ఇది:

శుభ్ సుభ్ చెయిన్ కీ బరా? బర్సే భారత్ భాగ్ హై జాగా

పంజాబ్ సింద్ గుజరాత్ మరాఠా ద్రావిడ ఉత్తర్ పంగా

చంచల్ సాగర్ వింధ్ హిమాలా నీల్ జమున గంగా

తేరే నీత్ గుణ్ గాయే తుమ్హే సే జీవన్ పాయే సబ్ తన్ పాయే ఆశా

సూరజ్ బన్ కర్ జగ్ పర్ చమ్ తే భారత్ నామ్ సుభగా

జైహో జైహో జైహో జయజయజయహో భారత్ నామ్ సుభగా

సుబహ్ సవేరే పౌళ్ పభేరు, తేరే హీ గుణ్ గాయే

రస్ భరే భర్పూర్ హవాయే జీవన్ మే రుత్ లాయే

సబ్ మిల్ కర్ హింద్ పుకారే జై అజాద్ హింద్ తే నారే

ప్యారా దేశ్ హమారా

సూరజ్ బన్ కర్ జగ్ పర్ చమ్ తే భారత్ నామ్ సుభగా

జైహో జైహో జైహో జయజయజయహో భారత్ నామ్ సుభగా

.....

మొదాక్ ను ఆక్రమించాక దాని చుట్టుపక్కల పలు చోట్ల అవుట్ పోస్టులు పెట్టాము. ఆ సమయానికి రేషన్ పరిస్థితి చాలా క్లిష్టమయింది. పలేత్వాలోని సపై బేస్ నుంచి రైడర్ బోట్లలో సరకు రవాణా అయ్యేది. అక్కడ రేయింబవళ్ళూ శత్రు విమానాల బెడద తీవ్రంగా ఉండేది. అసలే తిండికి కటకట. దానికి తోడు మౌంగ్ దా వైపు నుంచి బ్రిటిష్ బలగాలు భారీ స్థాయిలో ఎదురుదాడికి కమ్ము కొస్తున్నాయని కబురు. పరిస్థితిని సమీక్షించాక మొదాక్ లోని జపనీస్ కమాండర్ అక్కడి నుంచి తన సేనను ఉపసంహరించదలించాడు. మీరూ అలాగే చేయండి అని - మేజర్ రాతూరికి చెప్పాడు. రాతూరి తన ఆఫీసర్లను పిలిచి పరిస్థితి వివరించాడు. మనకు కుడి, ఎడమన కాపు కాస్తున్న జపాన్ బలగాలు వెనక్కి పోతామంటున్నాయి. ఏం చేద్దాం? అని అడిగాడు.

“వాళ్ళను వెళతామంటే వెళ్ళనివ్వండి. దిల్లీ వెళ్ళమని కదా మనకు ఆర్డర్స్? దిల్లీ ఇంకా ముందుంది. ఒకసారి భారత గడ్డ మీద జాతీయ

ఎం.వి.ఆర్. శాస్త్రి

జెండా పాతాక దాన్ని పీక్కుని ఎలా వెనక్కి పోతాం? ఇప్పటిదాకా ఎదుటవద్ద ప్రతిసారి శత్రువు పీచమణచిన మనం ఇప్పుడు శత్రువుకు భయపడి వెనక్కి ఎలా పోతాం? నో సర్! టోక్నో మన వెనక వైపు ఉన్నది కనుక జపాన్ వాళ్ళను వెనక్కి పోనియ్యండి. మన గమ్యం దిల్లీ ఎర్రకోట. అది మనకు ముందు వైపు ఉంది. కాబట్టి వెనుతిరిగే ప్రసక్తే లేదు” అని ఆఫీసర్లు ఒక్క గొంతుతో అన్నారు.

రేషన్ స్టాకును, మిలిటరీ స్థితిగతులను సమీక్షించిన మీదట జెండాను కాపు కాయటానికి కెప్టెన్ సూరజ్ మల్ నాయకత్వంలో ఒక కంపెనీని మొదాక్ లో అట్టేపెట్టి మిగతా బలగాన్ని సపై బేస్ దగ్గరకు తరలించాలని మేజర్ రాతూరి నిర్ణయించాడు. శత్రు సైన్యం విరుచుకు పడనున్నదని తెలిసి కూడా కొద్ది సంఖ్యలో నిలవటం ఆత్మహత్యతో సమానమే. ఆ సంగతి ఎరిగి ప్రాణాలున్నంత వరకూ జాతీయ జెండా గౌరవం నిలపాలని నిశ్చలంగా నిలబడ్డ భారతీయుల దేశభక్తికి, గుండె ధైర్యానికి జపాన్ కమాండర్ చలించిపోయాడు. చావుబతుకుల్లో ఐఎన్ఎకు తోడుగా తానూ ఒక ఫ్లాటూన్ ను అక్కడ ఉంచి వెళ్ళాడు. అంతేకాదు, ధైర్యంగా కెప్టెన్ సూరజ్ మల్ కమాండ్ కింద పనిచేయమని తన ఫ్లాటూన్ కు ఆదేశాలిచ్చాడు. ఒక విదేశీ ఆఫీసరు కమాండు కింద తమ ట్రూప్స్ ను పనిచేయమనటం జపాన్ సైనిక చరిత్రలోనే అపూర్వం.

అది ఆప్టరాలే ఓ గజం గుడ్డ; ప్రాణం కంటే విలువైనది కాదు - అని కెప్టెన్ సూరజ్ మల్ అనుకోలేదు. అతడి సహచరులూ అనుకోలేదు. వారి దృష్టిలో అది భారత జాతి పరువుకూ ప్రతిష్ఠకూ ప్రతీక. ఒకసారి మాతృభూమిపై జాతీయపతాకం సగర్వంగా ఎగరేశాక శత్రువుకు భయపడి దాన్ని పీక్కుని పారిపోవటం కంటే ఆత్మహత్య మేలు. జాతిగౌరవం కోసం ధైర్యంగా పోరాడి చివర నెత్తురు బొట్టును కూడా దేశం కోసం ధారపోయాలన్నదే ప్రతి స్వాతంత్ర్య సైనికుడిలో నేతాజీ నివసిన స్ఫూర్తి. అదే తెగింపుతో సూరజ్ మల్ దశం సింహంలా ముందుకు దూకింది. శత్రుసేన తనను వెతుక్కుంటూ వచ్చి వేట వేసేలోపే ఎదురుదాడి చేసి అజాద్ హింద్ సైన్యం తదాఖా చవిచూపింది. అన్నిటికంటే ఆశ్చర్యం- మహా బలశాలి అయిన శత్రువుతో మళ్ళీ మళ్ళీ భీకరంగా పోరాడి కూడా చెక్కుచెదరక

ఇస్తాం

నెల మొదలయింది. మొదాక్ మీద మన దళాలు రాత్రివేళ మెరుపు వేగంతో దాడి చేశాయి. ఊహించని ఈ ఉపద్రవానికి శత్రు సైన్యం బిత్తరపోయింది. ఆయుధాలను, అమూల్యనిషనును, మోర్టార్లను, గోధుమపిండి, చక్కర, నెయ్యి వంటి ఆహార నిల్వలను ఎక్కడివక్కడ వదిలేసి శత్రువు ప్రాణాలు అరచేత పెట్టుకుని పారిపోయాడు. తరవాత ఏమైందో సుభాస్ బ్రిగేడ్ కమాండర్ మేజర్ జనరల్ షా నవాజ్ ఖాన్ మాటల్లో ఆలకించండి:

భారత భూమిలోకి ఐఎన్ఎ ప్రవేశించటం హృదయాన్ని కదిలించే కమనీయ దృశ్యం. సైనికులు

అజేయంగా నిలబడింది.

కెప్టెన్ సూరజ్ మల్ దళం మొదాక్ లో 1944 మే నుంచి సెప్టెంబరు వరకూ ఉన్నది. ఆ నాలుగు నెలల కాలంలో బ్రిటిష్ సైన్యం దాదాపుగా ప్రతి రోజూ వారి మీద దాడి చేసింది. ఒక్కసారి కూడా శత్రువుకు భయపడి అడుగు వెనక్కి వేయలేదు. మనవారు ఎంత విక్రమంతో పోరాడారో అర్థం చేసుకోవటానికి ఒక ఉదాహరణ:

ఆజాద్ హింద్ ఫౌజ్ లబావా వద్ద చిన్న జెట్ పోస్టు పెట్టింది. 20 మంది అక్కడ కాపలా కాసేవారు. ఒకరోజు ఉదయం 8 గంటలకు 150 మంది శత్రుసైనికులు ఆ చౌకీ మీద దాడి చేశారు. వారి దగ్గర శత్రువులు, మోర్టార్లు ఉన్నాయి. మనవారికి ఉన్నవి మెషిన్ గన్లు, రైఫిళ్ళు! వాటికి అమూనిషను కూడా చాలా మితంగా ఉన్నది. అందుకని శత్రువు దగ్గరికి వచ్చేదాకా కాల్పులు చేయకుండా ఆగి, అదాటున గుండ్లవర్షం గురి చూసి కురిపించారు. అవతలి వైపు చాలామంది పిట్టల్లా రాలిపోయారు, శత్రువు బెంబేలెత్తి వచ్చినదారిన పారిపోయారు.

మధ్యాహ్నం మళ్ళీ దాడి. శత్రు దళం ఫిరంగులను, మోర్టార్లను విరివిగా ప్రయోగించి దట్టమైన పొగతో జెట్ పోస్టు చుట్టూ తెరలా కప్పేసి హఠాత్తుగా విరుచుకుపడింది. మనవాళ్ళు కంగారుపడక స్థిమితంగా ఉండి దాడిని సమర్థంగా తిప్పికొట్టారు. చౌకీ చుట్టూ శత్రువుల కళిబిరాలు వడిపోయాయి. ప్రాణాలతో మిగిలినవారు పరారయ్యారు. ఆవేశ ఎలాగైనా మన చౌకీని పట్టుకోవాలని శత్రువులు పంతం పట్టారు. తమ కంఠంలో ప్రాణం ఉన్నంతవరకూ దానిని కాపాడుకుని తీరతామని మన సైనికులూ అంతే పట్టుదలతో ఉన్నారు.

ఆ రోజు మూడవ దాడి సాయంత్రం 5 గంటలకు మొదలైంది. ముందుగా ఫ్లెటర్ విమానాలు గంట సేపు చక్కర్లు కొట్టి చౌకీ మీద పెద్ద పెద్ద బాంబులు వేశాయి. తరవాత మన ట్రెంచ్ ల మీద గురిపెట్టి మెషిన్ గన్లతో తెరపిలేకుండా కాల్పులు జరిపాయి. సాధారణంగా ట్యాంక్ లలో, సాయుధ సైనిక శకటాలలో వాడే 20 ఎం.ఎం. బుల్లెట్లను అక్కడ ఉపయోగించారు. అటు తరవాత శత్రువులు, మోర్టార్లతో గుండ్లవర్షం. మనవైపు నుంచి ఎక్కడా అలికిడి లేదు. చౌకీ మొత్తం దాని కాపలాదారులతో సహా నాశనమయిందని శత్రువులు తలచారు. ఎదురులేదన్న ధీమాతో నిర్దక్షిణంగా శిథిలాలను సమీపించారు. భగవంతుడు మన వక్షాన ఉన్నాడు. ఆ మొత్తం ఆపరేషన్ లో మనం కోల్పోయింది ఒక్క సైనికుడినే. అప్పటి వరకూ మాటువేసి నిశ్చబ్దంగా ఉన్న వారల్లా శత్రువు సమీపించగానే పాయింట్

బ్లాంక్ రేంజిలో కాల్పులు జరిపారు. దొరికినవారిని దొరికినట్టు చంపారు. ఊహించని ఎదురుదాడికి దిమ్మ తిరిగి, చావక మిగిలినవారు ప్రాణభయంతో పరుగుతీశారు.

అక్కడికి కొన్ని మైళ్ళ దూరంలోని మెయిన్ క్యాంపును కమాండ్ చేస్తున్న సూరజ్ మల్ ఈ లోగా 50 మందిని తీసుకుని లబావా చౌకీకి సాయంగా వెళ్ళాడు. వరసగా దాడులు జరిగినా బెంబేలుపడకుండా అక్కడి సైనికులు గొప్ప గుండె దిటవృత్తో కనిపించారు. బలం పుంజుకుని మళ్ళీ దాడి చేసే లోపే శత్రువు వని వట్టాలని సూరజ్ మల్ నిశ్చయించాడు.

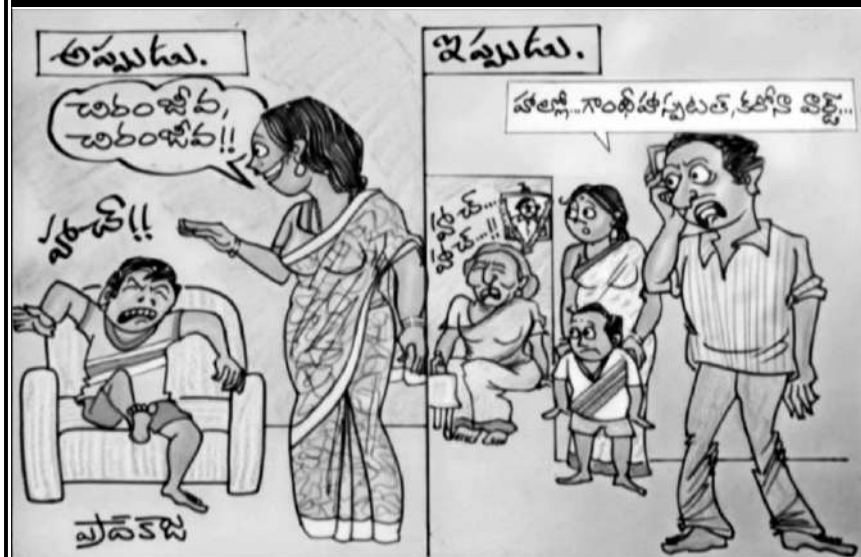
తన వెంట తెచ్చిన 50 మందితో రివ్యూన వెళ్ళాడు. అక్కడికి కొన్ని మైళ్ళ దూరంలోని శత్రు స్థావరం సమీపించేసరికి చీకటి పడింది. ఎవరి కంటా పడకుండా మెల్లిగా పాకుకుంటూ వెళ్ళి సూరజ్ మల్ దళం మెరపు దాడి చేసింది. ఆదమరచి ఉన్న శత్రువులు కకావికలై గందరగోళంలో దిక్కు తోచక తలా ఓ దిక్కుకు దౌడు తీశారు. వారి దగ్గరి ఆయుధాలు, తూటాలు, ఆహారనిల్వలు సూరజ్ మల్ దళం వశమయ్యాయి. ఈ దెబ్బ శత్రువులను ఎంతలా హడలగొట్టిందంటే తరవాత చాలా కాలం వరకు మనపైకి దండెత్తే సాహసం చేయలేదు.

దైర్య సాహసాల్లో, దేశం కోసం ఆత్మార్పణ చేయటంలో భారతీయులు ప్రపంచంలో ఏ జాతికీ తీసిపోరని అర్థమయ్యాక ఐఎన్ఎ పట్ల జపాన్ వారి వైఖరి కాస్త మారింది. బర్మాలోని జపాన్ సేనాధిపతి నేతాజీని కలిసి “యువర్ ఎక్సలెన్సీ! మీ సైనికులను మేము తక్కువ అంచనా వేశాం. మేము అనుకున్నట్టు వారు కిరాయి మనుషులు కారు. నిజమైన దేశభక్తులు.” అని తెగ మెచ్చుకున్నాడు.

[INA And Its Netaji, Maj, Gen. Shah Nawaj Khan, pp. 82-85]

మిగతా వచ్చేవారం

ప్రాత్యాహిక ప్రచురణకు ఎంపికైన కార్టూన్

అతిసర్వత్రా వర్షయేత్ అన్నమాట భారత క్రి-ఇన్-వన్ కెప్టెన్ విరాట్ కోహ్లాకి అతికినట్లు సరిపోతుంది. 11 మంది కలిసి అదే టీమ్ గేమ్ క్రికెట్లో ఒంటెద్దు పోకడలకు పోయి తగిన మూల్యమే చెల్లించుకున్నాడు. వచ్చే నెలలో జరిగే టీ-20 ప్రపంచకప్ తరువాత భారత టీ-20 కెప్టెన్సీ నుంచి వైదొలగనున్నాడు. టెస్టు, వన్డే ఫార్మాట్లలో కెప్టెన్గా కొనసాగాలని భావిస్తున్నాడు. విరాట్ కోహ్లా ఓ ఆటగాడిగా ఎంతటి ప్రతిభావంతుడో జట్టు సారథిగా అంతేస్థాయిలో వైఫల్యాలు, వివాదాలు మూటగట్టుకొని విమర్శలు ఎదుర్కొనడమే కాదు, తనకు తానుగా టీ-20 నాయకత్వాన్ని వదులుకోక తప్పని పరిస్థితి కొనెత్తుకొన్నాడు.

స్వయంకృతమే!

టెస్టులకు కీలక ఆటగాడు రవిచంద్రన్ అశ్విన్ను ఉద్దేశపూర్వకంగా దూరం పెట్టడం ద్వారా కోహ్లా తీవ్రవిమర్శలు ఎదుర్కొన్నాడు.

వన్డే, టీ-20 ఫార్మాట్లలో తనకు ప్రధాన ప్రత్యర్థిగా, పక్కలో బలైతే మారిన రోహిత్ శర్మకు భవిష్యత్లో కెప్టెన్సీ దక్కుకుండా చేయటానికి కోహ్లా పావులు కదిపి బోర్డు పెద్దల ఆగ్రహానికి గురైనట్లుగా క్రికెట్ వర్గాలలో వినిపిస్తోంది. తన తర్వాత భారత టీ-20 జట్టుకు రాహుల్ ను కెప్టెన్గాను, రిషబ్ పంత్ ను వైస్ కెప్టెన్గాను చేయాలని; 34 సంవత్సరాల రోహిత్ ను నాయకత్వానికి దూరంగా ఉంచాలని కోహ్లా భావించాడు. అయితే ఈ ఆలోచనను బోర్డు పెద్దలు ముందుగానే పసిగట్టడంతో కోహ్లా అత్యుద్వేగంలో పడిపోయాడని, తనకు తానుగానే టీ-20 కెప్టెన్సీ నుంచి తప్పుకొనే పరిస్థితి కల్పించుకున్నాడని విశ్లేషకులు చెబుతున్నారు.

రోహిత్ కే సహ ఆటగాళ్ల ఆదరణ

విరాట్ కోహ్లాతో పోల్చితే రోహిత్ శర్మకే అత్యంత విజయవంతమైన వన్డే, టీ-20 కెప్టెన్గా పేరే కాదు, రికార్డు సైతం ఉంది. సహ ఆటగాళ్లతో కలివిడిగా ఉండటం, ప్రతిభావంతులైన యువ ఆటగాళ్లను అత్యుత్సాహంగా రాణించేలా ప్రోత్సహించడంలో రోహిత్ కు ఉన్న చొరవ, నైపుణ్యం కోహ్లాలో కనిపించవు. భారత జట్టు సభ్యుల్లో ఎక్కువమంది రోహిత్ లోని నాయకత్వ లక్షణాలను గౌరవించడం కూడా కోహ్లాకి కంటగింపుగా మారింది. సహ ఆటగాళ్లతో కాకుండా తన గురువు, జట్టు శిక్షకుడు రవిశాస్త్రినే అంటిపెట్టుకొని ఉండటం కూడా కోహ్లాకి కష్టాలను కొనితెచ్చింది. పైగా ఐపీఎల్ లో ముంబై ఇండియన్స్ ను ఐదుసార్లు విజేతగా నిలిపిన అరుదైన రికార్డు కెప్టెన్గా రోహిత్ శర్మకు ఉంది. అదే కోహ్లా మాత్రం గత 4 సీజన్లుగా బెంగళూరు రాయల్ చాలెంజర్స్ కు నాయకత్వం వహిస్తున్నా కనీసం ఒక్కసారి టైటిల్ అందించలేకపోయాడు. గత రెండేళ్లుగా రోహిత్ శర్మ మూడు ఫార్మాట్లలోనూ నిలకడగా రాణిస్తుంటే కోహ్లా స్థాయికి తగ్గట్టుగా

క్రీడా కృష్ణ, 84668 64969

ఆడలేక అత్యుద్వేగాన్ని కోల్పోయాడు. జట్టు ప్రధాన ఆటగాడిగా, కెప్టెన్గా వరుస వైఫల్యాలు చవిచూస్తూ వచ్చిన కోహ్లా వ్యూహాలు బెదిరికొట్టడంతో బోర్డు పెద్దలు తన నాయకత్వానికి ఉద్వాసన చెప్పకముందే తానుగానే తప్పుకోవాలని నిర్ణయించాడు.

‘గత 8-9 సంవత్సరాలుగా టెస్టు, వన్డే, టీ20లలో ఆడుతున్నా. ఐదారేళ్లుగా మూడు ఫార్మాట్లూ కెప్టెన్గా ఉన్నా. పని ఒత్తిడి కారణంగానే టీ-20 కెప్టెన్సీ నుంచి తప్పుకోవాలని నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు కోహ్లా ట్వీట్ చేసి ద్వారా బయటపెట్టాడు. నాయకుడిగా జట్టుకు చేయగలిగినంత చేసినట్లుగాను, కెప్టెన్సీ నుంచి వైదొలగిన తర్వాత కూడా టీ-20 బ్యాట్స్ మన్ గా జట్టుకు సేవలందిస్తానని, ప్రధాన శిక్షకుడు రవిభాయ్, వైస్ కెప్టెన్ రోహిత్ తో చర్చించాకే ఈ నిర్ణయం తీసుకున్నానంటూ వివరించాడు. ఇదే విషయాన్ని బీసీసీఐ అధ్యక్షుడు గంగూలీ, కార్యదర్శి జై పాకు తెలిపినట్లు చెప్పాడు.

భారత జట్టుకు 45 అంతర్జాతీయ టీ-20 మ్యాచ్ లో నాయకత్వం వహించిన విరాట్.. మొత్తంగా 90 మ్యాచ్ లో 52.65 సగటుతో 3,159 పరుగులు చేశాడు. ఇందులో 28 హాఫ్ సెంచరీలున్నాయి. టీ-20 కెప్టెన్గా 45 మ్యాచ్ లో 27 విజయాలు, 14 పరాజయాలు, 2 టై, రెండు ఫలితం తెలిని మ్యాచ్ ల రికార్డు కోహ్లాకి ఉన్నాయి. గల్ఫ్ దేశాలు వేదికగా అక్టోబర్ లో జరిగే 2021 టీ-20 ప్రపంచకప్ లోనైనా కోహ్లా తన జట్టును విశ్వవిజేతగా నిలపాలని కోరుకుందా!

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

గత పుష్యకాలంగా భారత వన్డే, టెస్టు, టీ-20 ఫార్మాట్లలో ఆడుతూ పలు అరుదైన రికార్డులు నెలకొల్పిన కోహ్లా.. గత ఆరు సంవత్సరాలుగా భారత కెప్టెన్ గా వ్యవహరిస్తున్నాడు. క్రికెట్ మూడు విభాగాలలోనూ జట్టుకు నాయకత్వం వహిస్తున్న కోహ్లా వ్యక్తిగతంగా మెరుపులు మెరిపిస్తున్నా జట్టు నాయకుడిగా మాత్రం వెలవెలపోతున్నాడు. ఐసీసీ ప్రపంచ క్రికెట్ టోర్నీలలో తన జట్టును ఒక్కసారి విజేతగా నిలువలేకపోయాడు. ప్రపంచ క్రికెట్ లోని పలువురు మేటి ఆటగాళ్లతో కూడిన భారత జట్టును కోహ్లా నాకోట్ రౌండ్ మ్యాచ్ లో విజయవంతంగా నిలవడంలో విఫలమయ్యాడు. 2017 ఐసీసీ చాంపియన్స్ ట్రోఫీ ఫైనల్స్, 2019 వన్డే ప్రపంచకప్ సెమీఫైనల్స్, 2021 ప్రపంచ టెస్ట్ చాంపియన్స్ ఫైనల్స్ లో భారత్ చతికిలపడటానికి కెప్టెన్ గా విరాట్ కోహ్లా పసలేని నాయకత్వమేనని క్రికెట్ పండితులు, విశ్లేషకులు చెప్పకనే చెబుతున్నారు.

పారదర్శకత, నిబద్ధత లేని నాయకత్వం

భారత క్రికెట్ చరిత్రలో సహ ఆటగాళ్ల ఆదరా భిమానం నూటికి నూరుశాతం పొందిన కెప్టెన్లు ఎవరంటే మన్సూర్ అలీఖాన్ పటౌడీ, అనీల్ కుంభే, మహేంద్రసింగ్ ధోనీ అన్న పేర్లే వినిపిస్తాయి. ఇక ఆటగాళ్లతో మమేకం కాలేని సారథి ఎవరంటే విరాట్ కోహ్లా అన్నమాటే వినిపిస్తుంది. తెలుగుతేజం అంబటి రాయుడు నుంచి ప్రస్తుత దిగ్గజ స్పిన్నర్ రవిచంద్రన్ అశ్విన్ వరకూ కోహ్లా రాజకీయాలకు బలైనవారే. అంతేకాదు, గత రెండేళ్లుగా అంతర్జాతీయ క్రికెట్లో శతకం బాదడంలో సఫలం కాలేక, వరుస వైఫల్యాలతో ఉక్కిరిబిక్కిరవుతున్న కోహ్లాలో ఎక్కడలేని అభద్రతాభావం చోటుచేసుకొంది. ఇంగ్లండ్ లో ఇటీవల ముగిసిన టెస్టు సిరీస్ లోని మొదటి నాలుగు

21

నిర్వహణ :
జింకా నారాయణస్వామి

సంఖ్యాయంత్రం

ఈ స్వేచ్ఛ చూశారు కదా! ఈ స్వేచ్ఛలో నిలువు, ఏటవాలు, అడ్డం, నాలుగు వంతున గడులలోని అంకెలు కూడితే మొత్తం 34 వస్తుంది. కానీ ఇక్కడ కొన్ని గడులలోనే అంకెలు ఇచ్చారు. అంటే అవి క్లాలు. మొత్తం 34 రావాలంటే ఏ ఏ అంకెలు ఉండాలో మీ బుద్ధిని ఉపయోగించి పూరించండి! సమాధానం రాకపోతే వచ్చే వారం దాకా ఆగండి!

1			12
	11		
4		16	
	10		

సంఖ్యాయంత్రం - 20 సమాధానాలు

1	14	11	8
15	4	5	10
6	9	16	3
12	7	2	13

పెన్నుపట్టి..

(వనితా సాహితీ భాండారంగా పేరొంది; ఒడిశా వాసి అయినా భారత జాతీయస్థాయి విఖ్యాతి అందుకున్న మనోరమ మహాపాత్రకు అక్షరాంజలి సమర్పిస్తూ స్మృతి కవిత)

నిరుపమాన ప్రతిభ, చెదరని ఆత్మవిశ్వాస ప్రభ
ఒక్కచోట కలగలిస్తే - అమె మనోరమ మహాపాత్ర
ఒడిశా ప్రాంతీయతకు సువిశాల భారతీయత జోడింపుతో
సారస్వతంలో ప్రవతార ఆ పరిణత వనిత.
1934-2021 మధ్య 87 ఏళ్ల జీవన పయనం
ఎన్ని వెలుగులు పంచిందో -మరెన్ని
చీకట్లను ఎదిరించి నిలిచి గెలిచిందో!
అనుదినమూ 'సమాజ' పురోగమన మార్గంలో
ప్రశాంతి వీడని, విశ్రాంతి తెలియని
నిరంతర రచనా వ్యాసంగ యానం తనది

విజ్ఞాన సమస్త కాంతినీ పుస్తకంలో రంగరించి
సాహిత్య అకాడమీ పురస్కృతిని సాధించి
ఘనాతిఘన సన్మానాన్నీ స్వీకరించినా
తొలి నుంచి తుది వరకూ తనది
భేషజాల ఊసంటూ కానరాని వినమ్ర సంపన్నత

జంధ్యాల శేరత్ బాబు
సీనియర్ జర్నలిస్ట్

సంఘాన్ని చదువుకున్న విద్యార్థి
మంచి మార్కునే అభిలషించిన సంస్కృత
కలం బలంతో పాటు క్రియాశీలతా కనబరచిన
మహిళామతల్లిగా పాఠశాలలోకాన విఖ్యాత

స్వాతంత్ర్య సాధన పథ స్ఫూర్తితో
తండ్రి రథ్ సంపాదకత్వ పత్రికలో
ఆ కార్యశూరత అసాధారణం, రాసిన అన్నింటికీ
కట్టుపడిన తీరు నిశ్చితంగా ఆదర్శప్రాయం

ఒకటా రెండూ మూడూ... నాలుగు పదుల
గ్రంథరచనా అనుభవం మీది

మహిళలెందరో ఉన్నా, హక్కులేవీ అన్నారు మీరు
లోక్ సేవక్ మండల్ బాధ్యురాలిగానూ వెలిగారు
సాధికారత ఉందాల్సింది కాగితాల్లో కాదు -
ముదితల జీవితాల్లోనని ఆనాడే ఎలుగెత్తి చాటారు

భాష, సాహితీ, సంస్కృతి, సేవ, సమగ్రత
ఇవే కదా జాతికి అన్నివిధాలా ప్రాణప్రదం
అసమాన ప్రజ్ఞ, అసాధారణ ధారణలతో
అన్నింటికీ కలిగించారు మీరు నిండుదనం

విద్యార్థినిగా చదివింది, అధ్యాపక
పని చేసింది ఆర్థిక శాస్త్రంలో

సేవా విస్తరణలన్నీ సాహిత్య రంగంలో
కస్తూరిబా, రమాదేవి (ట్రస్టులు
సహాయ, దయ, నారీసేవ సంఘ ఆశ్రమాలు
ఎన్నింటిలోనో మీదైన తత్పరత
ఎంత చెప్పినా, ఏది చేసినా
తరుణులు, బాలలకు ప్రశ్నించే హక్కు
ఉందే తీరాలన్న ఏకైక లక్ష్యశుద్ధత
అందుకే నగరాలు, మారుమూల పల్లెల్లోనూ
నాడూ నేడూ మీరే విస్తృత
మనోరమా! ధన్యజీవనవమ్మా
సార్థకం, చరితార్థం మీ జన్మ!!

వెన్ను తట్టి

కథనాలైనా సవలల్లోనైనా భిన్నకోణాల
చిత్రీకరణకే ప్రథమ ప్రాధాన్యం మరి

మరీముఖ్యంగా 1960 ప్రాంతాల మొదలు
మీరు సృజిస్తూ వస్తున్న జీవనతత్వం
ఎంత ప్రత్యేకత పొందిందో, ఇంకెంత
వైవిధ్యానికి మూలాధారమైందో కదా!!

ఉదాహరణలతో వివరించాలంటే...
అర్థనారీశ్వరం, రూపం రూపం ప్రతిరూపం,
స్మృతి చందనం, ఉత్తర నిరుత్తరం సహా
ప్రతి కావ్యమూ ఆసక్తి భరితం, ఆదరణలో
ఎందరెందరికో నిరంతర ప్రీతిపాత్రం
ఒక్క వాక్యం మాత్రమేనా, మీ ఒక్కొక్క వాక్కు
అటు చదువరులనూ, ఇటు సభలోనివారిని
ఒక్కగానే ఆకట్టుకుంది; రాసినా మాట్లాడినా
మీకు మీరే సాటి అనే మాట నిలబెట్టింది

సుమనోహర రచనామణి! మీరందుకున్న
బహుకృతులు ఎన్నని?
సరళ, సుచరిత, సాహిత్య ప్రవీణ,
రూపాంబర, గంగాధర మెహెర

అన్నింటికన్నా ఎంతైనా మిన్న
ఉత్తళ సాహిత్య సమాజానికి మీ ఎన్నిక
అకాడమీ మొదటి అధ్యక్షురాలై
మీరుగా సంఠించిపెట్టిన ఎనలేని మన్నిక

జాతీయతకు పట్టంకట్టిన మాననీయ మహనీయ
ఐక్య నేత ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగర్
ఆ స్మారక బహుమానాన్నీ మీదిగా చేసుకున్న
కృషివలతలో మిమ్మల్ని ఇక మించిందెవరు?

చేతనా స్రవంతి, నవయుగ భారతి

సంయుక్త అధ్యర్థంలో పుస్తకావిష్కరణ సభ ఆహ్వానము

శ్రీ బినయ్ కుమార్ సింగ్ అంగ్లంలో రచించిన
Bleeding India, Four Aggressors, Thousand cuts
గ్రంథం శ్రీ వి.వి. సుబ్రహ్మణ్యం (రాజమహేంద్రవరం) గారి ద్వారా
రక్తసిక్త భారతం, నలుగురు ఘాతకులు, వేయి కోతలు పేరున
అనువదించబడి నవయుగ భారతిచే ప్రచురించబడినది.

ముఖ్య అతిథి, గ్రంథావిష్కర్త	:	గా. శ్రీ చెన్నమనేని విద్యాసాగర రావు గారు
మాజీ గవర్నరు, మహారాష్ట్ర మరియు
మాజీ కేంద్ర మంత్రి, భారత ప్రభుత్వం.
సభాధ్యక్షులు	:	శ్రీ బాలేంద్ర పాట్నాయక్
నవయుగ భారతి అధ్యక్షులు.
ఉపన్యాసకులు	:	శ్రీ బొజ్జ సురేంద్ర
భారతీయ మజ్దూర్ సంఘ్ అ.భా. సంఘటనా కార్యదర్శి
శ్రీ సురేందర్ జీ రాకూర్
రా.స్వ. సంఘ అఖిలభారత సహప్రచార ప్రముఖ్
శ్రీ జనయ్ కుమార్ సింగ్
గ్రంథ రచయిత, రాంచి, రూర్ఖండ్
శ్రీ వి.వి. సుబ్రహ్మణ్యం
కవి, నవలా రచయిత, గ్రంథ అనువాదకులు

వేదిక : స్పైసీ హబ్ (Spicy Hub), రైతు బజారు వద్ద, కొత్తపేట, విజయవాడ రోడ్, హైదరాబాద్.
తేది, సమయం : 28 సెప్టెంబరు 2021 మంగళవారం, సా. 5-30 ని.లకు
తాము తప్పక సకాలమునకు వచ్చి పాల్గొనగలరని మనవి.

భవదీయులు		
ఐ. సురేందర్ రెడ్డి	ఐ. చక్రధర రెడ్డి	నేతి క్షీరసాగర్
అధ్యక్షుడు	కార్యదర్శి	కార్యదర్శి
చేతనా స్రవంతి	చేతనా స్రవంతి	నవయుగ భారతి

చౌసతి యోగిని

తెలుగుకుందాం

దేవాలయం

ఈ ఆలయం ఒడిషా రాష్ట్ర రాజధాని భువనేశ్వర్ పట్టణానికి 20 కిలో మీటర్ల దూరంలోని హీరాపూర్ గ్రామంలో ఉంది. దీనిని 9వ శతాబ్దంలో రాణీ హీరాదేవి నిర్మించినట్లు చరిత్ర చెబుతున్నది. వృత్తాకారంలో పూర్తిగా ఇసుకరాయితో నిర్మించారు. లోపలివైపు గోడకు గూళ్లున్నాయి. ప్రతి గూటిలోనూ ఒక దేవత బొమ్మ చొప్పున 56 దేవతా ప్రతిమలున్నాయి. గుడి మధ్యలో మూల విగ్రహం కాళి రాక్షసుడి తలపై కాలుపెట్టి నిలబడిన భంగిమతో కనిపిస్తుంది.

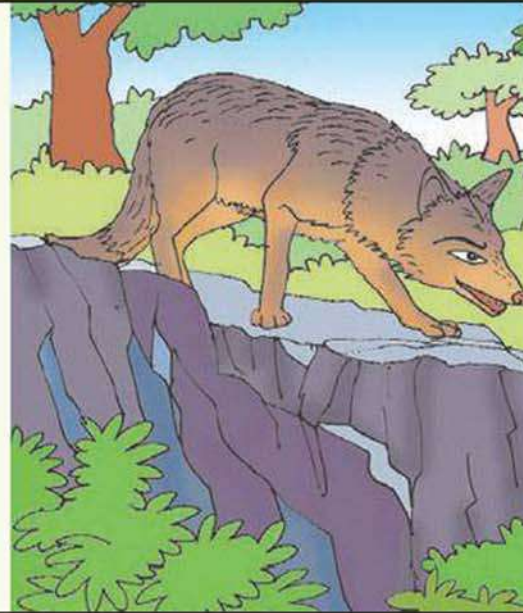
కథ

కోతిపాట్లు

అనగనగా ఒక అడవిలో ఒక తోడేలు ఉండేది. అడవిలోని జంతువులను చంపి తిని ఆకలి తీర్చుకునేది. ఒక్కోసారి మాత్రం ఎంత వెదికినా దానికి ఆహారం దొరికేది కాదు. అటువంటప్పుడు అది రాత్రిపూట అందరూ నిద్రపోయే సమయంలో అడవికి దగ్గరలో ఉన్న గ్రామానికి వెళ్లి మేకలను చంపి అడవికి తెచ్చుకుని తింటూ ఉండేది. తోడేలు చేసే పనుల్ని అడవిలో ఉండే ఒక కోతి చాలా కుతూహలంగా గమనించింది. ఆ విషయం తెలుసుకున్న తోడేలు చాలా తెలివిగా తాను చేస్తున్న పనుల గురించి కోతికి గొప్పగా చెప్తుండేది. యజమానులకు తెలియకుండా మేకలను ఎలా చంపుతుందో కోతికి వర్ణించి చెప్పేది. ఆ మాటలు

విన్న కోతికి తోడేలు ఊరివాళ్ల కళ్లు కప్పి మేకల్ని ఏ విధంగా పట్టుకుంటోందో చూడాలనిపించింది.

ఒకరోజు కోతి “నువ్వు ఆ గ్రామానికి వెళ్లేటప్పుడు నన్ను కూడా తీసుకెళ్తావా? నీ వనితనం చూడాలనుంది” అని తోడేలును అడిగింది. అప్పుడు తోడేలు “ఈరోజు రాత్రికే నిన్ను తీసుకెళ్తాను. రాత్రికి సిద్ధంగా ఉండు” అని చెప్పింది. తన ముచ్చట తీరబోతున్నందుకు కోతి చాలా మురిసిపోయింది. తమ ఊరిలో అప్పుడప్పుడు మేకలు మాయం అవుతుండటం ఊరివారు గమనించారు. ఆ సంగతి ఏంటో తెలుసుకోవాలని కొందరు యువకులు మేకలను కాపలా కాయసాగారు. ఆ విషయం తెలియని తోడేలు కోతితో కలిసి ఆ ఊరిలో ప్రవేశించింది. మేకలను

పద్యం

ఎప్పుడు దప్పలు వెదకెడు
నవ్వరుపుని గొల్వగూడ నది యెట్లన్నన్
సర్పంబు పడగ నీడను
గప్పవసించు విధంబు గదరా సుమతీ

భావం : వివేకవంతుడు మంచిమాటలతో ఇతరులను బాధపెట్టకుండా తాను బాధకు గురి కాకుండా పనులను చక్కబెట్టుకుంటాడు. అటువంటి వాడే ఉత్తముడని అర్థం.

శ్లోకం

ఉద్యమం, సాహసం, ధైర్యం,
బుద్ధి: శక్తి: పరాక్రమ: |
షడేతేయత్ర పరస్మై
తత్తదేవ స్వహాయక:

భావం : ఉద్యమం (ప్రయత్నం), సాహసం, ధైర్యం, బుద్ధి, శక్తి, పరాక్రమం అనే ఈ ఆరు గుణములు ఎచ్చట ఉండునో అచ్చట దైవ సహాయం లభించును.

జ త ప ర చం డి

ఇక్కడున్న పదాలకు పక్కనున్న పదాల్లో ఏవి సరిపోతాయో కనుక్కోండి.

కోర్కా	ఇనుము (చత్తీస్ గఢ్)
మంగంపేట	బంగారు (కర్ణాటక)
హట్టి	బైరెటిన్ (ఏపీ)
బైలదిల్లా	బొగ్గు (మధ్యప్రదేశ్)

(వైఎస్ఆర్) యూనివర్సిటీ-హైదరాబాద్ (ఇంటర్మీడియట్) యూనివర్సిటీ-హైదరాబాద్ (ఇంటర్మీడియట్) యూనివర్సిటీ-హైదరాబాద్ (ఇంటర్మీడియట్) యూనివర్సిటీ-హైదరాబాద్

జనరల్ నెస్ట్

1. గోబర్ గ్యాస్‌లో ఉండే ప్రధాన వాయువు ఏది?
2. ప్రపరూపంలో ఉండే లోహం ఏది?
3. రేడియం కనుగొన్న శాస్త్రవేత్త?

గ్రేడ్స్

09999999999 '9 '09999999999 '0 '99999999999 '1 : 99999999999

మెదడుకు మేత

ఇంట్లో మొగ్గ,
బయట పువ్వు?

99999999999 : 99999999999

మంచిమాట

జ్ఞానాన్ని మించిన
మహాశక్తి ప్రపంచంలో
మరొకటి లేదు.

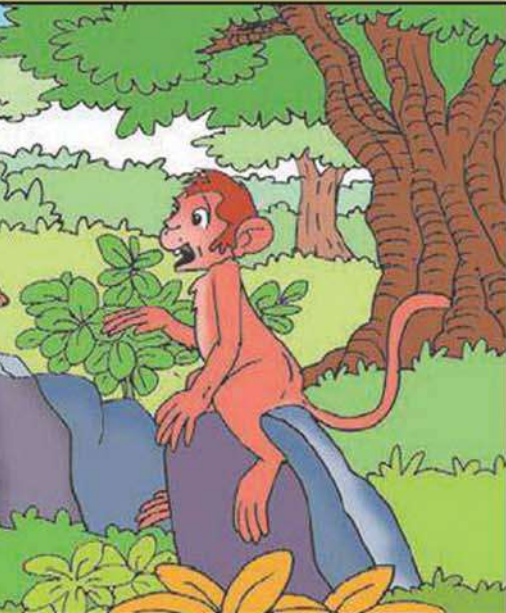

భారత స్వాతంత్ర్య సమరయోధులు

అయ్యదేవర కాళేశ్వరరావు

(జనవరి 22, 1881-ఫిబ్రవరి 26, 1962)

స్వాతంత్ర్య సమరయోధుడు. ఆంధ్రప్రదేశ్ శాసనసభకు మొదటి శాసనసభాధిపతి. కృష్ణాజిల్లా నందిగామలో జన్మించారు. ఈయన జీవిత చరిత్ర 'సవ్యాంధ్రము నా జీవిత కథ' అనే పుస్తకరూపంలో వెలువడింది. బ్రహ్మ సమాజ కార్యక్రమాలలో విశేష కృషిచేశారు. స్వాతంత్ర్య సంగ్రామంలో బెంగాల్ విభజన వ్యతిరేక ఉద్యమంలోను, హోంరూలు ఉద్యమంలోను పాల్గొన్నారు. అనేకసార్లు కారాగార శిక్ష అనుభవించారు.

తినడానికి వాటి దగ్గరకు తోడేలు వెళ్లటాన్ని ఆ యువకులు గమనించారు. మేకలు ఎలా మాయమవుతున్నాయో వారికి అర్థం అయింది. వెంటనే తోడేలుపై కర్రలతో దాడి చేశారు. పక్కనే కోతినే కూడా కొట్టసాగారు. ఆ దెబ్బలకు తట్టుకోలేక కోతి, “మీ మేకల్ని తినటానికి వచ్చింది తోడేలు, నేను కాదు కదా! నన్నెందుకు కొడుతున్నారు? వదిలేయండి” అని అడిగింది.

“తోడేలుకి సహాయంగా వచ్చావు. నిన్ను మాత్రం ఎలా విడిచిపెడతాం!” అంటూ కొట్టసాగారు.

ఆ యువకులు తోడేలువైపు తిరగగానే కోతి నెమ్మదిగా అక్కడనుంచి తప్పించుకొని ‘బతుకు జీవుడా’ అనుకుంటూ అడవికి చేరుకుంది. ఇంకెప్పుడు ఇలాంటి బుద్ధి తక్కువ పని చేయకూడదనుకుని లెంపలు వేసుకుంది. అప్పటినుంచి అటువంటి పనులకు దూరంగా ఉండసాగింది. ★

విండు.. వినోదం... పెండ్లి.. పేరంటం...

అన్నింటా మీ నేస్తం.

క్రేన్

వక్క పలుకులు

వీటికి సాటి మరేవి లేవు

www.craneindia.net

శ్రీ గ్రంథి సుబ్బారావు మరియు శ్రీమతి గ్రంథి లక్ష్మీనరసమ్మ

ఇప్పుడు మీ కోసం
సరికొత్త ప్యాకింగ్‌లో
సరికొత్త రుచులతో

TARA 9044

సింహంభట్ల సుబ్బారావు

6300674054

మేషం : అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1వ పాదం

ఖర్చులు పెరిగి అప్పులు చేస్తారు. ముఖ్యమైన కార్యక్రమాలలో అవరోధాలు. కుటుంబంలో చికాకులు తద్వారా మనశ్శాంతి లోపిస్తుంది. ఆరోగ్య సమస్యలు. ఆస్తి వివాదాలు కొంత ఇబ్బంది కలిగిస్తాయి. వ్యాపారులకు ఒడిదుడుకులు. రచయితలు, క్రీడాకారుల యత్నాలు ముందుకు సాగవు. 29,30 తేదీల్లో శుభవర్తమానాలు. ఆకస్మిక ధనలాభం. వాహనయోగం. శివపంచాక్షరి పఠించండి.

వృషభం : కృత్తిక 2,3,4 పాదాలు, రోహిణి, మృగశిర 1,2 పాదాలు

ఉద్యోగయత్నాలు సానుకూలం. యత్నకార్యసిద్ధి. ఆదాయం సంతృప్తికరంగా ఉంటుంది. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొంటారు. ఇంటి నిర్మాణ యత్నాలు అనుకూలం వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగులు విధి నిర్వహణలో ఉత్సాహంతో గడుపుతారు. కళాకారులు, పరిశోధకులు కొత్త అవకాశాలు దక్కించుకుంటారు. 2,3 తేదీల్లో వృధా ఖర్చులు. అనారోగ్య సూచనలు. సుబ్రహ్మణ్యేశ్వరుని స్తోత్రాలు పఠించండి.

మిథునం : మృగశిర 3, 4 పాదాలు, ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పాదాలు

విద్యార్థుల కృషి ఫలిస్తుంది. వాక్య తుర్యంతో కుటుంబ సభ్యులను మెప్పిస్తారు. రాబడికోసం ఇబ్బందులు తొలగుతాయి. గృహ యోగం. నిరుద్యోగులకు అనుకూల సమాచారం. ఉద్యోగుల శ్రమకు ఫలితం. రాజకీయవేత్తలకు ఊహించని పదవులు. రచయితలు, వైద్యుల ఆశలు నెరవేరతాయి. 27,28 తేదీల్లో స్వల్ప అనారోగ్యం. కుటుంబంలో చికాకులు. ఆకస్మిక ప్రయాణాలు. హయగ్రీవస్తోత్రాలు పఠించండి.

కర్కాటకం : పునర్వసు 4వ పాదం, పుష్యమి, ఆశ్లేష

ఆదాయం కొంత పెరిగి అవసరాలు తీరతాయి. స్థిరాస్తి విషయంలో సమస్యలు, చికాకులు తొలగుతాయి. కాంట్రాక్టులు పొందుతారు. వ్యాపారులు అనుకున్న లాభాలు పొందుతారు. ఉద్యోగులు విధుల్లో ఉత్సాహంగా సాగుతారు. కళాకారులకు ఊహించని అవకాశాలు లభిస్తాయి. క్రీడాకారులకు శుభవార్తలు. 30,1 తేదీల్లో ఆరోగ్య సమస్యలు. పని ఒత్తిడులు. ఖర్చులు. విష్ణుద్వానం చేయండి.

సింహం : మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1వ పాదం

ఆదాయం గతం కంటే మెరుగుపడి అవసరాలు తీరతాయి. నిరుద్యోగులు అనుకున్న ఉద్యోగాలు సాధిస్తారు. ఇంటి నిర్మాణాలలో అటంకాలు తొలగుతాయి. వ్యాపారులకు లాభాలు. ఉద్యోగస్తులకు విధుల్లో అనుకూల పరిస్థితులు. రాజకీయవేత్తలకు శుభవార్తలు. రచయితలు, క్రీడాకారుల అంచనాలు ఫలిస్తాయి. 27,28 తేదీల్లో మానసిక అశాంతి. బంధువుల నుంచి ఒత్తిడులు. ఆదిత్య హృదయం పఠించండి.

కన్య : ఉత్తర 2, 3, 4 పాదాలు, హస్త, చిత్త 1,2 పాదాలు

రాబడికి లోటురాదు. విద్యార్థుల నైపుణ్యం వెలుగులోకి వస్తుంది. స్థిరాస్తి వివాదాల నుంచి గట్టెక్కి లబ్ధి పొందుతారు. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొంటారు. వ్యాపారులు ఆశించిన లాభం పొందుతారు. భాగస్వాములతో వివాదాలు పరిష్కరించుకుంటారు. 28,29 తేదీల్లో సోదరులతో వివాదాలు. దూరప్రయాణాలు. ఆరోగ్యసమస్యలు. హనుమాన్ ఛాలీసా పఠించండి.

తుల : చిత్త 3,4 పాదాలు, స్వాతి, విశాఖ 1,2,3 పాదాలు

అదనపు రాబడి లభించి అవసరాలు తీరతాయి. ఆస్తి విషయంలో నెలకొన్న సబ్బత తొలగుతుంది. ఉద్యోగయత్నాలు ముమ్మరం చేస్తారు. ఎంతోకాలంగా వేధిస్తున్న సమస్యలు తీరతాయి. వ్యాపారులు పెట్టుబడుల అన్వేషణలో సఫలమవుతారు. ఉద్యోగులకు ప్రమోషన్లు లభించవచ్చు. 30,1 తేదీల్లో మానసిక ఆందోళన. అనారోగ్య సూచనలు. దక్షిణామూర్తి స్తోత్రాలు పఠించండి.

వృశ్చికం : విశాఖ 4వ పాదం, అనూరాధ, జ్యేష్ఠ

రావలసిన సొమ్ము అంది ఉత్సాహంగా గడుపుతారు. ముఖ్య కార్యక్రమాలు సకాలంలో పూర్తిచేస్తారు. ఆరోగ్యసమస్యలు తీరతాయి. వాహనాలు, ఆభరణాలు కొనుగోలు చేస్తారు. వ్యాపారులకు లాభాలు ఉత్సాహాన్నిస్తాయి. పారిశ్రామికవేత్తలు ఊహించని అవకాశాలు సాధిస్తారు. పరిశోధకులు, వైద్యుల నైపుణ్యం వెలుగు చూస్తుంది. 2, 3 తేదీల్లో దూరప్రయాణాలు. కనకధారా స్తోత్రాలు పఠించండి.

ధనుస్సు : మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1వ పాదం

ఆదాయం విషయంలో సంతృప్తి చెందుతారు.

మకరం : ఉత్తరాషాఢ 2,3,4 పాదాలు, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పాదాలు

ఆలోచనలు కార్యరూపంలో పెడతారు. ఒక ప్రకటన నిరుద్యోగులకు ఉత్సాహాన్నిస్తుంది. ఆస్తుల విషయంలో చిక్కులు వీడతాయి. ఉద్యోగులకు ఉన్నతాధికారుల నుంచి సహకారం అందుతుంది. పారిశ్రామికవేత్తల అంచనాలు ఫలిస్తాయి. రాజకీయ వేత్తలు పదవులు పొందే సూచనలు. పరిశోధకులకు మరింత ఉత్సాహం. 2,3 తేదీల్లో ఆస్తులతో కలహాలు. శ్రమాధిక్యం. గణేశాష్టకం పఠించండి.

కుంభం : ధనిష్ఠ 3,4 పాదాలు, శతభిషం, పూర్వాభాద్ర 1,2,3 పాదాలు

యత్నకార్యసిద్ధి. విద్యార్థులకు ఊహించని అవకాశాలు. ఆదాయానికి ఇబ్బంది లేదు. ఆరోగ్యంపై కొంత శ్రద్ధ వహించండి. వివాహ ప్రయత్నాలు కలిసివస్తాయి. ఆస్తుల కొనుగోలులో అటంకాలు తొలగుతాయి. వ్యాపారులు లాభాలతో ఉత్సాహంగా సాగుతారు. ఉద్యోగస్తులు సత్తా చాటుకునే సమయం. 29,30 తేదీల్లో అనుకోని ఖర్చులు. కుటుంబంలో కొన్ని సమస్యలు. అంగారక స్తోత్రాలు పఠించండి.

మీనం : పూర్వాభాద్ర 4వ పాదం, ఉత్తరాభాద్ర, రేవతి

పాతబాకీలు వసూలై అవసరాలు తీరతాయి. సన్నిహితుల నుంచి కీలక సమాచారం అందుతుంది. దేవాలయాలు సందర్శిస్తారు. వాహనసౌఖ్యం. వ్యాపారులకు ఆశించిన లాభాలు. ఉద్యోగులకు హోదాలు పెరుగుతాయి. క్రీడాకారులు, వైద్యులు లక్ష్యసాధనలో విజయం సాధిస్తారు. 29,30 తేదీల్లో ఖర్చులు అధికం. మానసిక ఆందోళన. నవగ్రహ స్తోత్రాలు పఠించండి. ★

ఆధారాలు

అడ్డం

1. చూడదగిన ప్రదేశాలు చూపే పరిశ్రమ (4)
3. ఉరికంబం ఎక్కిన స్వాతంత్ర్య సమరయోధుల్లో అగ్రగణ్యుడు (4)
6. యంత్రము (2)
8. మొసలి (3)
9. స్త్రీ (3)
11. మత్స్యము (2)
12. కాజాలకు ప్రసిద్ధమైన పట్టణం (4)
13. వారము మధ్యలో పోయింది (2)
14. దంచుట, ఒకరకం బియ్యం (3)
16. పల్లకి (2)
19. ఇంగ్లీష్ దొరసాని ధరించేది (2)
21. అటుగా నారదుని వీణ (3)
22. గువ్వపిట్ట వంటిదే (2)
24. బురదమడుగు, తబ్బిబ్బు చేరితే మిక్కిలి సంతోషం (2)
25. జంబుకము (2)
26. ప్రేమాతిశయము, సరిగమాద్యాలింగిత గీతము (3)
27. సంభ్రమము (3)
29. స్వప్నము (2)
31. చిరుతపులి (3)
32. వృద్ధులనే అర్థం (5)

నిలువు :

1. వైకుంఠము, కైవల్యం (5)
2. మోసకాడు (5)
4. అహము, పొగరు (3)
5. హెచ్చవేత (4)
7. '....జీలకర్ర' అని సామెత. అసలుకి శృంగనాదంబ! (4)
10. హిందీలో పిచ్చివాడు (3)
15. పుత్రుడు దీని నుంచి తప్పిస్తాడట! (6)
16. శరీరము (2)
17. మహాత్మాగాంధీ మనదేశానికి (4)
18. కింద నుంచి నడుము (2)
20. జాషువా గారి ప్రసిద్ధ కావ్యం (3)
23. తలకిందయిన మన్నధుడే (4)
28. అడుగు నుంచి పరుపు, వృదువైనది (2)
30. వమనము, సుదోకు ముందు వదిలేయండి! (2)

మా చిరునామా : పదరసం, జాగృతి వారపత్రిక,
3-4-228/4/1, కాచిగూడ, హైదరాబాద్-27

పదరసం-337

	1		2		3	4		5
6					7			
	8					9	10	
11								13
	14	15				16		
17								20
21					22	23		24
		25			26			
27	28							30
	31				32			

పదరసం - 337

పేరు :

చిరునామా:.....

పిన్ కోడ్ : మొబైల్ :

సమాధానాలను పైగడులలో పూరించి, కత్తిరించి కవర్ పై పదరసం నెం. వేసి 2021 అక్టోబర్ 11 లోగా జాగృతికి పంపండి. సరైన సమాధానాలు రాసిన వారిని విజేతలుగా ప్రకటిస్తాం. ఒకరిని లాటరీ ద్వారా ఎంపికచేసి నగదు బహుమతి అందజేస్తాం. తుది నిర్ణయం జాగృతి యాజమాన్యందే.

పదరసం - 333 సమాధానాలు

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

విజేతలు: కె.వెంకటరమణ మూర్తి, సి.గిరిజా శంకరరావు, ఏ.శారద, కె.వి.ఎస్.ఎన్.మూర్తి, ఎం.హరిత, ఆర్.ఉషాశర్మ, బి.ఇంద్రశేఖర్-హైదరాబాద్, వి.రామలింగాచారి-యాదగిరి గుట్ట, సి.హెచ్.నాగేందర్ రెడ్డి-మేడ్చల్, ఎస్.రాజు-కర్నూలు, కె.అల్లీరాణి-తిరుపతి, వి.సూర్యవిహాస్, వి.సరస్వతి-కాకినాడ, సి.హెచ్.వి.చక్రపాణి-గుంటూరు, టి.ఎస్.ఆర్.అంజనేయులు, ఎస్.వెంకట సుబ్రహ్మణ్యశర్మ-తూర్పుగోదావరి, ఐ.బ్రహ్మాండ్ర స్వామి, శ్రీపతి పూర్ణకుమారి, శ్రీపతి వెంకట సుబ్బారావు-ఒంగోలు, టి.వి.సుబ్రహ్మణ్యశర్మ-నెల్లూరు, కె.కాంతామాణి-భువనేశ్వర్, ఎస్.కృష్ణమూర్తి-బెంగళూరు, వి.భాస్కరయ్య-చెన్నై.

బహుమతి పొందిన విజేత: ఎం.హరిత-హైదరాబాద్.

హోరర్, ఎంటర్
టైన్మెంట్ చిత్రాలకు
లాజక్ అవసరం లేదనే

భావన చాలామందికి ఉంటుంది. కానీ కథే
లేకపోతే అది ఏ జానర్ మూవీ అయినా
సక్సెస్ సాధించడం కష్టం. కథలో కొత్తదనం
లేకపోయినా కనీసం కథనమైనా ఆసక్తి
కరంగా ఉంటే పాస్ మార్కులు పడతాయి.
తాజాగా విడుదలైన సందీప్ కిషన్ 'గల్లీ రౌడీ'
మూవీలో ఈ రెండు కూడా పాత
చింతకాయ పచ్చడినే తలపిస్తున్నాయి.
బలహీనమైన కథ, ఆకట్టుకోని కథనం వెరసీ
మూవీని సిల్లీ ఎంటర్టైన్మెంట్ గా
మార్చేశాయి.

గల్లీ రౌడీ సిల్లీ ఎంటర్టైన్మెంట్

విశాఖపట్నంలో ఒకప్పుడు మీసాల సింహా
చలం (నాగినీడు) అంటే అందరికీ హడల్. పేరుకు
అతను రౌడీనే అయినా బీదలకు సాయం చేసే మంచి
మనిషి. అతని కుడిభుజంగా మెలిగే బైరాగి నాయుడు
(మైమ్ గోపీ) బీదలను హింసించడం మొదలు
పెడతాడు. అది సబబు కాదని అడ్డుపడిన
సింహాచలం మీసాలు తీసేసి అందరి ముందు
అవమానిస్తాడు. ఆ అవమానభారంతో సింహాచలం
రౌడీయజాన్ని వదిలేసి, సాధారణ జీవితం గడుపు
తుంటాడు. కొడుకు రోడ్డు ప్రమాదంలో
మరణించడంతో తన పగ కనీసం మనవడు వాసు
(సందీప్ కిషన్) అయినా తీర్చుతాడని ఆశ
పడుతుంటాడు. వాసుకు రౌడీయజం అంటే నచ్చదు.
కానీ అతన్ని ఎలాగైనా రౌడీని చేయాలని, బైరాగి
నాయుడుకి వాసు ద్వారా బుద్ధి చెప్పించాలని
సింహాచలం అనుయాయులు భావిస్తుంటారు. తన
తాతకు జరిగిన అవమానాన్ని పట్టించుకోని వాసు,
తాను ప్రేమించిన అమ్మాయి కోసం బైరాగిని కిడ్నాప్
చేయ డానికి అంగీకరిస్తాడు. అదే సమయంలో
బైరాగి నాయుడిని గుర్తుతెలియని వ్యక్తి కాల్చి
చంపుతాడు. అతన్ని కాల్చింది ఎవరు? ఎందుకు
కాల్చారు? బైరాగిని కిడ్నాప్ చేయాలని అనుకున్న
వాసు బృందం ఎలాంటి వర్తవసానాలు
ఎదుర్కొంది? అనేది మిగతా కథ.

రౌడీయజమంటే ఆమడ దూరం పరిగెత్తే వ్యక్తి
అందులోకే ప్రవేశించడమనే అంశాన్ని వినోద
ప్రధానంగా చెప్పే ప్రయత్నం చేశాడు దర్శకుడు

జి.నాగేశ్వరరాజ్. అయితే అందుకోసం ఎంచుకున్న
కథలో బలం లేకపోవడంతో ద్విత్వీయార్థం నీరు
కారిపోయింది. వాసు తండ్రి మరణం వెనుక ఉన్న
మిస్టరీ, బైరాగి నాయుడు హత్యకు ఓవర్ గా రియాక్ట్
అయ్యే సి.ఐ.రఘు నాయక్ మోటీవ్ కు కారణాలను
కాస్తంత ఆలస్యంగా రివీల్ చేయడంతో ప్రేక్షకులలో
ఆసక్తి నెలకొంటుందని దర్శకుడు భావించి ఉండొచ్చు.
కానీ అలాంటిదేమీ జరగలేదు. కథలో ఊహించని
మలుపులు ఏవీ లేవు, అలానే బైరాగి నాయుడు
హత్య, తదనంతర పరిణామాలను కూడా ఆసక్తి
కరంగా చూపించలేదు. ఈ సినిమా మొత్తంలో
కాస్తంత వినోదం అందించింది ఏదైనా ఉందంటే
రాజేంద్ర ప్రసాద్ కుటుంబంతో కలిసి వాసు చేసే
కిడ్నాప్ ఘట్టమే. ఆ తర్వాత నుండి కథ ఎటెటో
పోయింది. ఓ రకంగా ఇది పది పదిహేనేళ్ల క్రితం
రావాల్సిన సినిమా. పాటలూ అలానే ఉన్నాయి. రామ్
మిరియాల కంపోజ్ చేసి, పాడిన పాట మాత్రమే
కాస్తంత కొత్తగా ఉంది. సాయికార్తిక్ నేపథ్య సంగీతం
ఓకే. సందీప్ కిషన్ ఈ పాత్ర పోషణలో పెద్దంత
ఎనర్జీ చూపించలేదనిపించింది. హీరోయిన్ నేహాశెట్టి
అక్కడక్కడా బాగుంది. ఆమె నుండి గొప్ప నటనను
ఊహించలేం. బైరాగిగా మలయాళ నటుడు మైమ్
గోపీ బాగానే చేశాడు. కానీ జాతీయ ఉత్తమ నటుడు
బాబీ సింహాను దర్శకుడు సరిగా ఉపయోగించు
కోలేదనిపిస్తుంది. అతని పాత్ర ఎంట్రీనే ఆలస్యం
అనుకుంటే, ఆ తర్వాత కూడా దానిని తెర మీద
పవర్ ఫుల్ గా ప్రెజెంట్ చేయలేదు. రాజేంద్ర ప్రసాద్,

కల్పలత, వెన్నెల కిశోర్, రాజేంద్ర ప్రసాద్ తల్లి
పాత్రధారిణి ద్వారా కొంత వినోదాన్ని అందించే
ప్రయత్నం దర్శకుడు చేశాడు. కానీ దాదాపు రెండు
న్నర గంటలు సాగే ఈ సినిమాకు అది సరిపోదు.

గతంలో సందీప్ కిషన్, జి.నాగేశ్వరరాజ్
దర్శకత్వంలో 'తెనాలి రామకృష్ణ' అనే సినిమా
వచ్చింది. అదేమంత విజయం సాధించలేదు. అయినా
మరోసారి వీరిద్దరి కాంబినేషన్ కే నిర్మాతలు కోస
వెంకట్, ఎంపీవీ సత్యనారాయణ మొగ్గుచూపారు.
కానీ కథ, కథనాల విషయంలో మరింత జాగ్రత్త
పడి ఉంటే.. ఓ మాదిరి విజయాన్ని అయినా 'గల్లీ
రౌడీ' పొంది ఉండేది. ఈ యేడాది ఇప్పటికే సందీప్
కిషన్ నటించిన 'ఎ 1 ఎక్స్ ప్రెస్', 'వివాహ భోజనంబు'
చిత్రాలు విడుదల అయ్యాయి. ఈ రెండు సినిమాలకూ
అతను నిర్మాణ భాగస్వామిగా వ్యవహరించాడు.
తమిళ రీమేక్ అయిన 'ఎ 1 ఎక్స్ ప్రెస్'లో సందీప్
అర్థవంతమైన పాత్రనే చేశాడు. అయితే 'వివాహ
భోజనంబు'లో సత్య హీరో కాగా సందీప్ 'నెల్లూరు
ప్రభ' అనే సర్రియల్స్ క్విక్ క్యారెక్టర్ చేశాడు. అది మిస్
ఫైర్ అయ్యింది. ఇప్పుడీ సినిమా కూడా నిరాశనే
కలిగించింది. ఏదో ఒక సినిమా చేయాలి అని
కాకుండా... ఆచితూచి సందీప్ కిషన్ ముందడుగు
వేస్తే బాగుంటుంది. లేకపోతే వరుస పరాజయాలు
ఎలాంటి వ్యక్తినైనా కృంగదీయడం ఖాయం. మరి
ఆ ఆలోచన ఈ యంగ్ హీరో ఎంత త్వరగా చేస్తాడో
చూడాలి.

వ్యాసకర్త : సీనియర్ జర్నలిస్ట్

తామెవరో, ఎటువంటి ఘనచరిత్రకు వారసులారీ
మన భావితరాలకు తెలియాలి గదా!
ఆ దృష్టితో రూపొందించినదే ఈ బాల పుస్తకమాల

భారత భారతి

డా. బి.ఆర్. అంబేద్కర్
డి.ఎల్.ఎస్. రాష్ట్రపతి

స్వామి గాంధీదాస్
శం.రా. దేశిక

యాదవరావు చౌదరి
రా.రా. వ్యవస్థాపక

దత్తాత్రేయ రెంగ్
రా.రా. వ్యవస్థాపక

మహాత్మా జ్యోతిర్బాంబ్ ఫులే
మ.రా. వేదక

నౌకరరావు రామారావు
క.డి. రామారావు రావు

డాక్టర్ హెచ్.ఎస్. నాగేశ్వరరావు
వై.ఎస్. రాష్ట్రపతి

నవేంద్ర
ప్రభావంబ

నవేంద్ర
ప్రభావంబ

నవేంద్ర
ప్రభావంబ

నవేంద్ర
ప్రభావంబ

నవేంద్ర
ప్రభావంబ

అతి తక్కువ ఖరీదులో లభిస్తున్న అత్యంత ఉపయోగకరమైన
భారత భారతి పుస్తకమాలను మీ ఇంటిలో,
పాఠశాలలో చదివించండి.
మీ పిల్లలు సవ్యమైనదిశలో ఎదగడానికి దోహదపడండి.

**భారత భారతి బాల పుస్తకమాలగా ఇప్పటికే వెలువడిన
169 పుస్తకాలు విడివిడిగా ఒక్కొక్కటి 15 రూపాయలు.
మొత్తం సెట్ 2200 రూపాయలకే లభిస్తుంది.**

విద్యార్థి స్వామి
రా.రా. వ్యవస్థాపక

రాణి దురావతి
కె.డి. రాష్ట్రపతి

శ్రీ లక్ష్మీదేవిరామయ్య
రా.రా. వ్యవస్థాపక

శ్రీ లక్ష్మీదేవిరామయ్య
రా.రా. వ్యవస్థాపక

భక్తిపతి శివాజీ
కె.డి. రాష్ట్రపతి

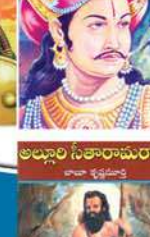
భగవాన్ దరగా ములదా
రా.రా. వ్యవస్థాపక

రాణి దురావతి
కె.డి. రాష్ట్రపతి

శ్రీ లక్ష్మీదేవిరామయ్య
రా.రా. వ్యవస్థాపక

శ్రీ లక్ష్మీదేవిరామయ్య
రా.రా. వ్యవస్థాపక

భక్తిపతి శివాజీ
కె.డి. రాష్ట్రపతి

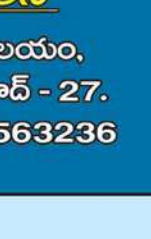
భగవాన్ దరగా ములదా
రా.రా. వ్యవస్థాపక

భగవాన్ దరగా ములదా
రా.రా. వ్యవస్థాపక

అల్లూరి సీతారామరావు
రా.రా. వ్యవస్థాపక

మనోమణి బాబా
కె.డి. రాష్ట్రపతి

సాహిత్యనికేతన్
3-4-852, కేశవనిలయం,
బర్మత్ పురా, హైదరాబాద్ - 27.
దూరవాణి : 040-27563236

సాహిత్యనికేతన్
ఏలూరురోడ్, గవర్నరుపేట,
విజయవాడ - 2.
దూరవాణి : 9440643348

From:

JAGRITI Telugu Weekly

Jagriti Bhavan, H.No.3-4-228/4/1,

Lingampally, Kachiguda, Hyderabad-500027

email : jagritiweekly@gmail.com, web : jagritiweekly.com

Date of Publication Every Monday : 27.09.2021

Date of Posting Every Friday & Saturday

Postal Regn. No. HSE/1052/2021-2023

RNI Regd. No. 3270/57

Volume : 73 Issue : 46

MAHAVEER

GROUP OF INSTITUTIONS

(AN ISO 9001-2008 CERTIFIED INSTITUTION)

Estd : 2001

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE IT MECH. CIVIL AERO	PG
M.Tech	DE & CS VLSI PE & ES CSE SE AMS	MBA

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

INSTITUTE OF SCIENCE & TECHNOLOGY

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2009

Courses Offered :

Polytechnic	DECE DEEE DCME DME DCE
--------------------	--------------------------------

Counseling Code : MHVR

MAHAVEER

Institute of Science & Technology Polytechnic (2nd Shift)

(Approved by AICTE, Affiliated to SBTET Hyderabad.)

Email: mist.admissions@gmail.com | website : mist.ac.in

Estd : 2010

Courses Offered :

B.Tech	ECE EEE CSE MECH.
---------------	-------------------------

Counseling Code : AARM

AAR MAHAVEER

ENGINEERING COLLEGE

(Approved by AICTE, Affiliated to JNTUH, Hyderabad.)

Email: aarm.admissions@gmail.com | website : aarm.ac.in

Estd : 2014

Courses Offered :

B.Com	Computers & General	B.Sc	MSCs
--------------	---------------------	-------------	------

MAHAVEER DEGREE COLLEGE

For Arts, Commerce & Science

(Approved by Telangana Govt. - Affiliated to Osmania University)

Email: mdc.admissions@gmail.com | website : mahaveerdegreecollege.com

Sponsored by MAHAVEER EDUCATIONAL SOCIETY

FOR NRI / MANAGEMENT SEATS

Ph: 040-29880079, 29880086, 29880089, 29880081, 29880087

Cell : 9542001907, 9849944411

Vyasapuri, Bandlaguda, Post : Keshavgiri, Hyderabad - 500 005.